

**STEFAN
KARLSSON**

En skyfthistoria

Alltsammans började när jag
var 17 år. Jag var intresserad
av dykningar från höga
höjder. Jag var Svenskmästare
och hade många medaljer.
En månad senare skulle jag
åka till utlandet och hoppa.
När jag var framme fick jag
syn på ett berg och frågade
en man vad heter det här
berget han sa ingetfing
och pekade på en skylt.

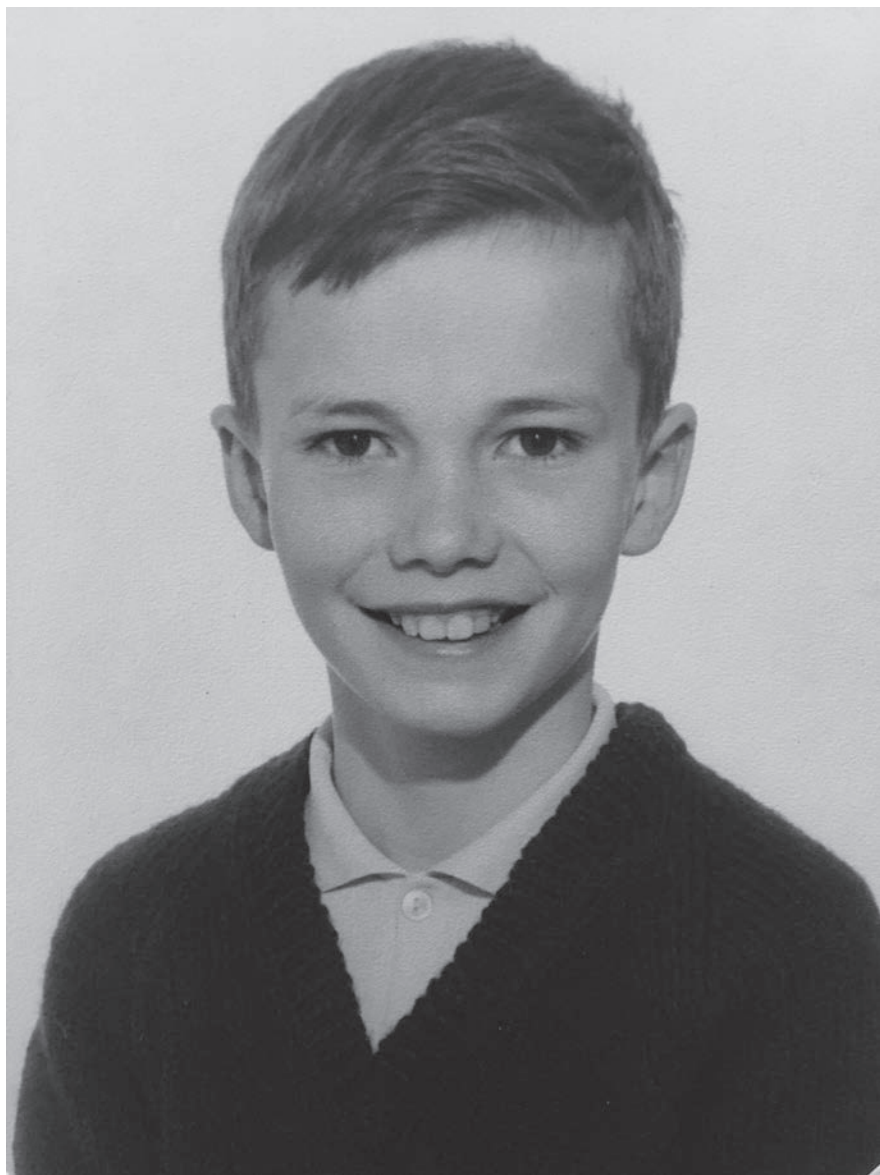
Jag gick närmare och
jag blev alldeles stel när
jag läste historien om en
man som vågat hoppa från
det höga berget. Jag tänkte
att jag skall försöka att
göra om det. Jag var en van
klättrare och klättrade uppför
berget och det samlades mycket
folk under berget. Tillhagen upp
tänkte jag. Först vågade jag
inte men sedan tog jag mod
till mig och då fick jag syn

gå en sjö som var grund
och bra för när den var grund
så skulle jag kunna få mera
apilådor. Jag höjrade med
huvudet först men så tur var
så kom jag på benen. Och
folk rusade fram och hissade
mig och aploderade och tog
atografer. Västa dag stog det
i tidningarna. Ugg pojke
vågat höjra från världens
högsta berg 41252 meter. Jag
låg länge och bara läste

om mig skäl. Sedan hörde
jag många människors fotsteg
och sedan hörde jag att det
ringde på dörren och jag gick
och öppnade dörren. Där såg
en stor man med hela sitt
hov och han frågade mig
om jag ville komma till slottet
och tala om hur jag kom
på idén att hoppa från
det höga berget. Jag talade om
alltsammans från början till slut
och sa jag är världens bästa

man och järvaste man i
hela världen och det höll dom
med om.

Stefan Karlsson, Klass 4D, Hökegårdskolan, Göteborg 1966

kritiskt syfte. Med den skillnaden att de agerade *för* publiken och inte *med* publiken.

Den radikala samhällskritiken i 60-talets konstnärliga avantgarde är tydligast hos situationisterna, som konstituerade sin »internationals» i Paris 1960 med den franske filosofen Guy Debord och den danske målaren Asger Jorn som chefsideologer. Situationismen var alltså ett barn av den franska existentialismen och av den dansk-holländsk-belgiska Cobra-rörelsen med dess revolutionära ambition och historiska förankring i motståndsrörelsen mot den nationalsocialistiska ockupationsmakten. Den situationistiska strategin gick ut på att skapa provokativa situationer, som kunde göra människor mer medvetna om — och kritiska till — de maktstrukturer, mekanismer och konventioner, som utan att ifrågasättas styr samhället. Drakabyggarna var den mest aktiva situationistgruppen i Norden, med Örkeljunga som bas och Köpenhamn som främsta målområde för illegala demonstrationer och aktioner.

Idén att bidra till samhällsförändringen genom provokativa »sociala aktioner» drevs till sin asociala och kriminella spets av 70-talets vänsterradikala terroristgrupper i Tyskland, Japan och Italien genom bankrån, kidnappningar och mord. Deras praktik kan ses som den absurda konsekvensen av situationisternas tes, att man bara genom att provocera kan avslöja samhällets innersta repressiva natur.

I Sverige hade de anarkistiska aktionerna under 60- och 70-tal av t.ex. Kjartan Slettemark, PUSS-gänget och Björnligan en väsentligt mildare karaktär. Och hos 90-talets för-synta postmodernister har de sociala aktionerna snarare en existensuell funktion än en politisk eller samhällsförändrande. »Revolution means revolutionary consciousness (Sture Johansson).

Stefan Karlsson (f. 1956), född och uppväxt i Göteborg, är en ensamvarg i svenskt avantgarde under 80- och större delen av 90-talet. Redan som barn kände han sig som en utvald: någon sorts mellanting mellan Jesus och Picasso enligt egen utsägo. För många var — och är — han inte en konstnär utan en svardefinierad outsider med diffus verksamhet i konstvärldens yttersta periferi. För ett fåtal andra

har han framstått som en framsynt och idérisk entreprenör, som opererat långt vid sidan av etablerade konstitutioner och konsttraditioner. Därför har det också varit svårt att relatera det han gör till vedertagna konstbegrepp. Det är först med postmodernismen, som han kommit i fas med tiden.

Som ung gav han sig tidigt söderut och debuterade 25-årig med popinspirerade målningar på Galleria Bonaparte i Milano. Därefter tillbringade han 1981 ett år i New York bland avantgardister och bohemer på »lower east side», en tid som gav honom nya perspektiv på tillvaron och konstnärskapet. Nästa anhalt blev Kreuzberg i Väst-Berlin, den nergångna turk- och bohemstadsdelen som åren efter Baader-Meinhofs-ligans sammanbrott var ett sjudande centrum för revolutionärer, husockupanter och andra oppositionella. En stadsdel där man kunde bli utkastad från sin »kvart» av polisen ena dygnet och flytta tillbaka nästa. En stadsdel där IBM och Springerkoncernen var huvudfienden och Günther Wallraff, mäteragenten som lyckades infiltrera och avslöja storkapitalet, den stora idolen. Där öppnar Stefan Karlsson och några tyskar en elegant fejkad firma vars inre rum gjorts till en torrbassäng fylld med hopknycklat makulaturpapper från Springerpressen — en »paper-pool» där besökarna av hjärtans lust fick reagera av sig. 1983 är han tillbaka i Göteborg och öppnar »fringe»-galleriet Sub-Bau, som fungerade som ett viktigt forum för stadens underground i många år och blev debutgalleri för en rad senare framgångsrika konstnärer som Ernst och Helene Billgren, Maria Lindberg, Peter Hagdahl och Mats Leiderstam. Det är som nyskapande entreprenör mer än som självständig konstnär Stefan Karlsson småningom blivit ryktbar. Outsiderpositionen och Wallrafftaktiken har varit självklara och företagavärldens handlingskraft och professionella effektivitet har alltid fascinerat honom. Sitt konstnärliga genombrott får han med »Paper Pool Expos på Galleri Engström i Stockholm 1984, där han visar fejkdade men professionellt eleganta kontorsobjekt med firmamärket P.I.C.A.S.S.O (Paperpool International Corporation All Safe & Sound Objects). Som en röd tråd i allt han gör går »sökandet efter och ett ifrågasättande av konstbegreppet

och dess sociala strukturer». I New York lärde han sig respektlöshet och marknadsmedvetenhet, i Berlin blev konstnärliga aktioner automatiskt sociala — eller asociala. Muren mellan öst och väst fanns ännu kvar, men muren mellan konst och liv började rasa. Och på den vägen har han fortsatt.

1992 arrangerar han — med bl.a. Elin Wikström — en utställning i Botkyrkas kommunalhus utanför Stockholm, där konstnärerna får »dekorera» byråkraternas rum och byråkraternas »dekorationer» visas på en utställning. 1994 arrangerar han tillsammans med Åsa Nacking utställningar i tomma lägenheter i Göteborgs och Malmös förorter och 1996 installerar han »Enzym bars» i Göteborgs Konstmuseums Stena-sal, där besökarna bjöds på hälsobefrämjande vegetärjuice. Samma år ger han nordiska konstnärer en chans att nå en mångmiljonpublik genom att göra konstnärliga inslag i massmedia som DN, Sveriges Radio och SVT. I anslutning till läkarkongressen 1998 i Göteborg arrangerar han på Konstmuseet utställningen »Konstmedel — ett läkekonstprojekt» i samarbete med läkemedelsföretag och konstnärer som bl.a. Carl Michael von Hausswolff, Peter Johansson och sig själv. Syftet var att med utgångspunkt från ett läkemedel göra installationer med verk ur museets samlingar som kunde associeras till de åkomor läkemedlet avsågs råda bot på. Det hela genomfördes enligt uppgift »professionellt med respektabla honorar» både till projektledare och konstnärer.

Stefan Karlsson har också startat ett handelsbolag med det torrnötkra namnet »Standard Konstförmedling», som erbjuder företag, institutioner och privatpersoner konsultuppdrag och kontakter med såväl svenska som internationella konstnärer. Att det är två världar med delvis diametralt motsatta uppfattningar är uppenbart. Som »curator» står Stefan Karlsson givetvis på konstnärernas sida, hans roll blir väsentligen att få företagen att förstå och acceptera konstnärernas synsätt och vice versa. Motiveringen är naturligtvis att det på sikt kan gynna båda parter. Initiativ och aktioner av det här slaget uppfattar Stefan Karlsson som »konstnärliga» projekt. Och allt fler tycks under 90-talet dela den uppfattningen. Den tidigare heliga gränsen mellan konst och kommersialism har snabbt luckrats upp och nu

ingår till och med marknadsföring i konsthögskoleutbildningen. Samtidigt som professorn i företagsekonomi Pierre Guillet de Monthoux hävdar att »den moderna teatern och det moderna konstmuseet blir framtidens postmoderna handelshögskolor».

»Tiden är förbi när konstnärerna bara står i sina ateljéer och målar. Jag kan mycket väl tänka mig att konstnärer sitter som konsulter åt statliga och privata företag. I invandrar-nämnden till exempel kunde de gott sitta en eller ett par konstnärer. Eller i bostadsbolagens styrelser. Konstnären har unika kunskaper. Vi får fram nya tankar, nya idéer» framhåller Stefan Karlsson i en intervju 1996.

En »agent-provocateur», som också arbetar med »sociala aktioner» men med en mer lägmälad filosofisk profil är Jörgen Svensson (f. 1958) från Skoghall. Innan han kom in på Konsthögskolan Valand för att studera måleri, studerade han sociologi på universitetsnivå i tre år. Den bakgrunden är väsentlig för att förstå vad han som etablerad konstnär håller på med. Konstvärlden och konstnärsrollen fann han — liksom andra i samma generation — snart alltför tränga och beslöt att våga separera rollen som människa från rollen som konstnär. I valet mellan att bli en bra människa eller en bra konstnär väljer han tveklöst det första. På den postmoderna utställningen »Enigma» på Konsthallen i Göteborg 1992 presenterade Jörgen Svensson under rubriken »Design» en serie »fönster» med lysande gula gardiner och svarta kvadrater mot vit botten i stället för fönsterutsikt. En minimalistisk bild i absurd konfrontation med en påträngande vardag, där vardagen tog överhanden, eftersom gardinerna när som helst kunde kväva konsten.

Jan Åman har kallat Jörgen Svenssons verksamhet för »social ingenjörskonst». Själv ser han ingen principiell skillnad mellan sina sociala aktioner och sitt måleri. »Vad händer», frågar jag mig som målare» säger Jörgen Svensson, »med relationerna i den här målningen om jag sätter in en röd färg där? Hur skulle det förändra målningen? På samma sätt fundrar jag när det gäller sociala aktioner: Vad händer om jag i det här sociala sammanhanget gör si eller så? Hur skulle det förändra relationerna i det sociala sammanhanget?»

Johnny Brush 1979. Foto: Erik Pauser

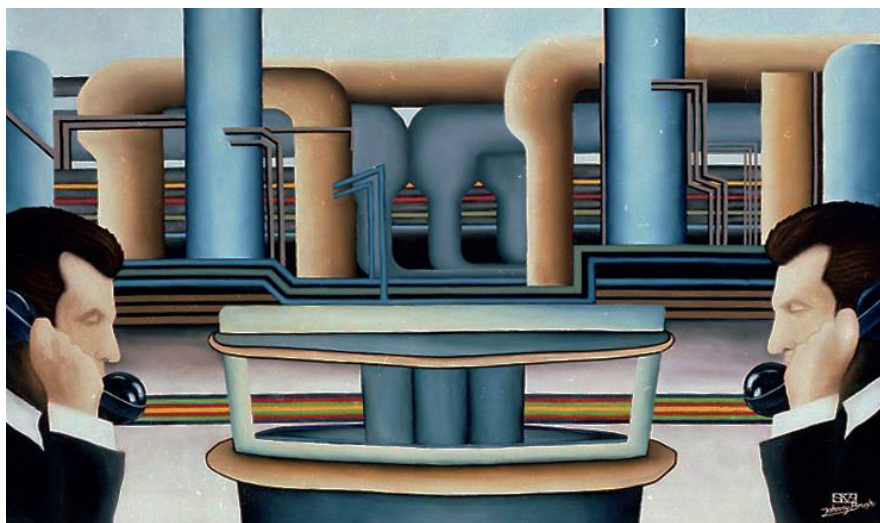

Johnny Brush and Johnny Jumper, NYC 1979

Johnny Brush, Superman, oil on canvas 1979

Johnny Brush, Pipeline, oil on canvas 1979

Leslie Johnson in Conversation with Stefan Karlsson

How did you get started as an artist and as a gallerist?

I was best in school in drawing and I made the t-shirt every year for the school. As a 14 year old I had a special room in drawing class and could paint with oil colors. I got a lot of support from my drawing teacher and family. I started working as an artist in my 20's and I worked part time at Lillhagen Psychiatric hospital, and then in 1981 i moved to New York City after an exhibition in Milan, Italy.

Why the go to New York?

I had allready been on Manhattan a couple of times before I moved there 1981. I also had the love of my life there I tought. At that time it was dangerous in Alphabet City and on Lower East Side it was a lot of young European artists and drug addicts. We were squatting a house at 7th and Avenue D. We lived for free. Artists opened galleries when the rent was cheep and a lot of art projects went on in Tompkins Square. Me and Rafael Jimenez started a TV Show on the Manhattan Cable Network. It was running for a year and we called it "Artist in the Market Space". We tried to sell paintings live. We had no technical skills so the picture would sometimes blackout, it was a cult thing. We had artists like Kenny Scharf and Keith Haring. People were calling in and we sold some art works live. That was a way of living, no expenses. At that time i started to understand what art really was about.

What specifically did you understand?

I saw early paintings at PS1 of Basquiat and I thought what the fuck? I understood that art- music- party were connected. I was in the New York art scene and I started doing art for real, it was very special time, it lasted for one and a half years. Then I moved to Berlin, Kreuzberg. It was the same in Berlin as in New York, very young and many artist-run galleries and squatted houses. I connected the idea of art and social and started hanging out and went to openings and saw a lot of good art. I saw Kippenberg at the SO36, End Art at Oranienstrasse, Kultur Buro with Heiner Schucker. I made performance and connected the idea of art in the form of the corporation, like Paperpool International Corporation.

So its always been important for you to work from a scene?

Or to create a scene. I created a scene with Sub Bau. Paperpool started

Stefan Karlsson apartment building, Stanton Street, NYC 1981

Mudd Club, White Street, NYC 1981

in 1982 I went back to Göteborg and started Sub Bau in 1983 and invited my friends from Berlin. I was kind of connected to Valand then. Once in Berlin, I was having some coffee and cake, at some bar, I had noticed a group of people with blonde hair ordering big beers in the morning and I started talking to them and they were from Valand, it was among others Eva Brodin, Matts Leiderstam and Ernst Billgren. All these guys I met in Berlin. I said; I am an artist and I have a big studio of 100 square meters and they came to visit me. We had guards as it was a squat and the Valand guys set the alarm off. The guards thought they were cops. I met my first wife in Berlin, she was a student at Valand, so I moved back to Sweden. In a way I was lucky coming back to Sweden since it was this postmodern movement and I got involved in it. A lot of my works came from living in New York and Berlin in the 80's.

What is the art scene today?

It's more diversified, I don't think there is a scene scene. The works I have been doing as a gallerist have always been connected to a subversive political movement but it changed a lot. Nowadays I don't think about "the scene", because my art is more connected to my life.

What was subversive about Sub Bau?

At the beginning of Sub Bau I showed young Valand students. It was the first kind of artist run and subversive gallery in Sweden. Gallery 54 was not same thing as Sub Bau.

Why?

Running Sub Bau and being an artist was the same thing to me. I did not notice any difference in the production.

Where did the name come from?

English and German underground, to get up from the underground. I was running the gallery and doing my artworks side by side.

You were still making paintings?

Paintings that were not that good. 1983 I started thinking again about Paperpool in Berlin. I started making sculptures Pic Products and showed them in Stockholm, Galleri Engstrom and Wetterling. Big success. I was a hotshot. I had a time from 1985 to 1991, it went well and I did lots of gallery exhibitions in Milan, Zurich, Hamburg, Genova.

I also did a one man show in Kunsthalle Recklinghausen.

I had a concept of producing Paperpool Products and it was great. I had a carpenter who worked with me. I was drawing the art work, and the carpenter cut them. I made sculptures out of office components mixed with jokes about drinking and fine art. My father was an alcoholic so it was a kind of therapy to make work about alcohol and drinking, making fun about authenticity. Art historians thought that the next logical step was to leave the production to a regular company, that was a radical idea at the time.

In 1992 I quit the the art world becuase I couldn't handle it anymore. It was a kind of circus. I went to art parties in Stockholm with all these rich pepole and I felt like a clown and I didn't like it. I felt bad. I told my gallerist that I must leave the artworld, and he said: "are you stupid, we are selling so much". I told my gallerist I just want to lie on a sofa and think about art and life, so I became a conceptual artist. I had some years on the sofa, then I re-started Sub Bau in 2000.

Why?

I wanted to work more on social projects, not producing paintings and sculptures. I was tired of producing art for the market.

It's interesting the way you define social projects. It seems that you are thinking about bringing people together, the gallery as meeting place and catalyst, but do you have a particular social reform on the agenda?

No. I made a comeback not selling paintings and that's more or less where I am today. Ernst Billgren made his debut show in Sub Bau and then he made the opening show at Stefan Karlssons museum för dåligt konst.

How did Ernst feel about showing under the name Museum of Dåligt Konst?

He doesn't care about good or bad and I dont really care either; it's a good idea. I call it Museum for Dåligt Konst and it sounds good and it has been good.

What were the early Sub Bau shows?

We played "dental bingo". We had the map of the teeth and called out the names of the teeth "incisor right". People who got "bingo" could go for free to a dentist, and they loved it.

I had this author, Bonniers had published his book. He was up and coming and made a reading at Sub Bau. We made a small stage and he had a bottle of Vodka and a glass and was reading his poems. He took a drink and started to read. After 40 minutes he was screaming "You don't understand" and we had to carry him out. He was really, really drunk, but it was his idea to become totally wasted on stage.

I also ran the "City Gallery" - an anarchistic idea run in different cities just to put art works out on the street and see what happens. The strongest work was Magnus Wallin's. People gathered at Masthuggstorget to look at this white staircase and suddenly blood started running down. He brought four big plastic jars of pig blood from Malmö and he was pouring blood down the stairs. It was blood on the white walls and people started screaming, when they passed by walking their dogs. It was chaotic and we left it and at night the police had marked it off as a crime scene, but nothing happened after that. It was very strong.

What about the Old Folk's Home for artists?

It connects to the wheat grass and psychiatric clinic projects. It is a great idea that might still work.

So what was the planning studios and workshops for artists with place to live?

People get a lot of images in their mind how it would be to grow old together doing art, drinking and smoking and then die. It's been running for some years now, but not much happening.

Maybe people are aging slowly? Do you see this with Sub Bau as being an artist, gallerist, curator?

I never thought of myself as a curator. Thinking back it's better now with the MODKO project. I am searching and looking for things and I tried to change and improve on what I am doing. I am satisfied here in the basement. I am also doing a psychiatric project which is very satisfying in terms of doing something but not producing art.

What about the wheat grass project?

The wheat grass project started in mid 90's. It's based on the chlorophyll you get a bit high on. You know cows are very cool, its the chlorophyll that makes you cool. I especially noticed because at that time I had a wheat grass bar and I noticed that when I made lectures and drank a lot of wheat grass. It was like a medicine. I like to work in a lot of social projects, the wheat grass or psychiatric project its medicinal, it helps people. It's definitely over for me to produce art works like paintings and sculptures I want to go more into the borderline between art, life and medicine. I have always been interested in changing my mind, mind altering situations. Which was very clear with the wheat grass project.

What was the articulated basis of the wheat grass project?

It was healthy. During that period I felt good and I had this bar and I did not smoke or drink. I was vegan, hard core, it was a special time and things happened with my mind. I met a lot of esoteric people in the bar, people living on sunshine and who spent their time exploring ideas. It was nice; people were attracted to it like a small university of eccentric. It was fantastic. The wheat grass project was financed by Bildkonstnärnsfonden. My application was basically about to research the chlorophyll molecule and with this money I started the bar and paid the rent and I was selling the wheat grass drinks. I could survive through this bar.

What about other projects after that? The drug company show?

At a certain time of my life I was getting into entrepreneur art business. At that time I really believed in being an entrepreneur and to work with corporations and I understood why I did it and it was a way of being an artist. I was making money and artists got good fees.

You connected artists to corporations?

Yeah, but in a way I was a salesman and I went to commercial companies to produce art projects. I did a lot of projects. Two big projects with drug companies.

What was a project that you liked or disliked?

It was very controversial at the time. Artists and art critics hated me. It was the beginning of 2000. I was accused of selling out the arts to big corporations and well known art critics cut me down. Especially with the drug companies. It was controversial to work with drugs. I managed to get the

the biggest international drug companies into the art museum in Göteborg. It was a scandal. Why do they open up the art museum for big American corporations? I got all these famous Swedish artists to work with drug companies and now when I talk with those artist they don't really want to talk about it, but I believed in it at the time. After this I became the Creative Director of an advertising company. After becoming persona non grata in the rude art world, I burned myself out and had to quit.

That is part of the role of the artist? To turn things upside down?

After I burned out, I started to paint and worked fulltime as an artist again. Together with my girlfriend I also opened another art space in Majorna called Nextart Gallery, but it didn't work. Since Berlin I have had five different spaces, showrooms, galleries but Museum för Dålig Konst is the best so far. Everything falls into place down here in the basement, I am home!

Stefan Karlsson apartment building KUCKUK, W-Berlin 1982

Thomas Ziebarth, Arno Tremper, movie still The Pommes Killing 1982

Stefan Karlsson, Thomas Ziebarth, movie still Imbiss 1982

Stefan Karlsson, Arno Tremper, W-Berlin 1982

Stefan Karlsson, Yoshikazu Kogo, Thomas Ziebarth, Paperpool , W-Berlin 1982

Back in 1959 the american HENRY FINDLAY invented the PAPERPOOL. He was inspired by the ancient Egyptians, who had long known about the healing effect of the papyrusbath. Historians have ascertained that it was only many years later that papyrus was used for writing.

Some years passed before LAWRENCE REMINGTON acquired the plans for the PAPERPOOL. The first plant was constructed in 1967 in SHELBYVILLE, Illinois. It was mainly used by businessmen from the big cities nearby.

During the seventies many people were searching for new forms of relaxation to relieve everyday-life-stress. Old ways such as bathing in the healing waters of the spa were revived. Coinciding with this development HENRY FINDLAY's invention became popular trough the whole spectrum of society.

At the WORLD SCIENCE CONFERENCE 1973 in Managua scientists from various countries, exploring the effect of the paperfilled room on the human body and mind, reported impressive results. This scientific affirmation promoted the construction of PAPERPOOLS in many parts of the world.

PAPERPOOL INTERNATIONAL CORPORATION

front cover shows Lawrence Remington, president of P.I.C.

Stefan Karlsson, Yoshikazu Kogo, Thomas Ziebarth, Paperpool , W-Berlin 1982

THE PAPERPOOL®

P.I.C., Gjutarevagen 5, 43400 Kungälv, Sweden

Please fill in the form in block capitals

_____

first name

_____

last name

_____

date of birth

_____

sex

_____

place of birth (city and state)

When was the last time you visited a Paperpool?

_____

date of last visit

_____

place

During the last five years I have suffered from the following diseases:

_____
_____

I acknowledge the regulations of the PAPERPOOL which I read carefully. I will obey the orders of the staff.

_____

date

_____

signature

800 kilos of paper

36.4 liters of pure oxygen

5 cans of eau de cologne

Stefan Karlsson, Yoshikazu Kogo, Thomas Ziebarth, Paperpool , W-Berlin 1982

Stefan Karlsson, Yoshikazu Kogo, Thomas Ziebarth, Paperpool , W-Berlin 1982

THE PAPERPOOL®

P.I.C., Gjutarevagen 5, 43400 Kungälv, Sweden

first name last name
born on the today visited the
PAPERPOOL in
over a period of minutes.

date

signature of poolguide

This certificate you may take home. We hope you enjoyed visiting our plant. We would appreciate it if you would tell your friends and relatives about your experiences in the PAPERPOOL. You can help to spread this new form of recreation.

If you wish to receive further information that our staff might have been unable to supply call the information number. A specially trained crew is waiting to tell you more about PAPERPOOL INTERNATIONAL CORPORATION and its worldwide network of plants.

we thank you for your participation

Lawrence Hemington

Lawrence Hemington
president of the
PAPERPOOL INTERNATIONAL CORPORATION

68% could not remember the
colour of the poolguide's shoes

35% suffered from insomnia

72% were interested in having
a personal p.p. installed in
their home

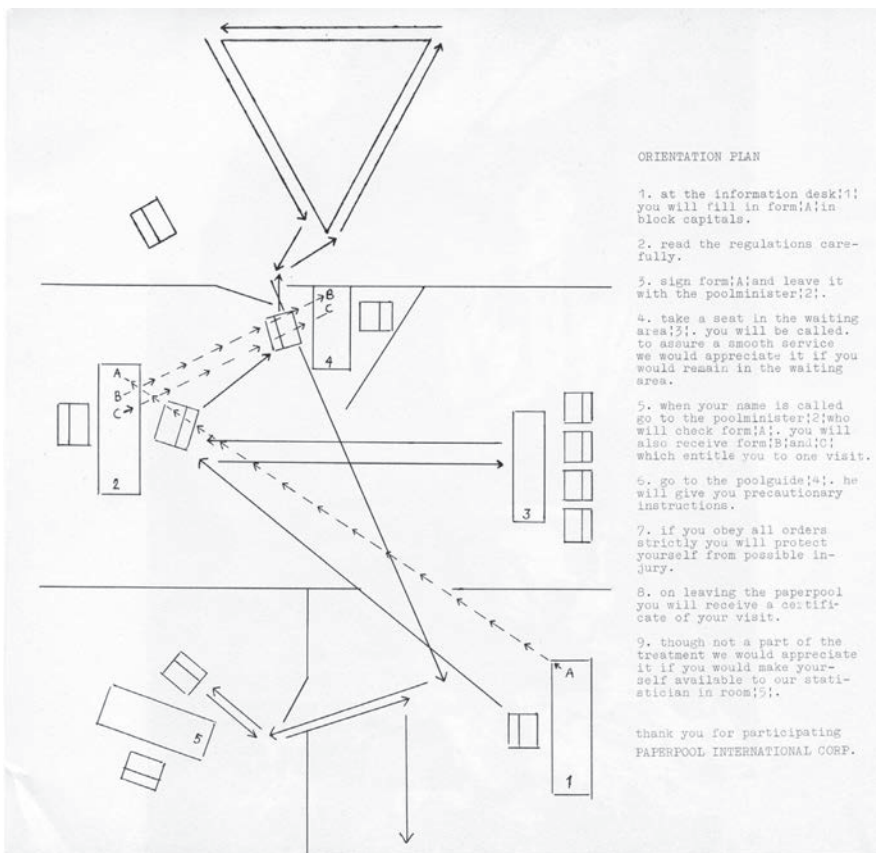
91% would recommend a visit
to the paperpool

67% found the experience
unsettling

confusion is progress

Stefan Karlsson, Yoshikazu Kogo, Thomas Ziebarth, Paperpool , W-Berlin 1982

Stefan Karlsson, Yoshikazu Kogo, Thomas Ziebarth, Paperpool , W-Berlin 1982

ZUR GESCHICHTE DES PAPERPOOL

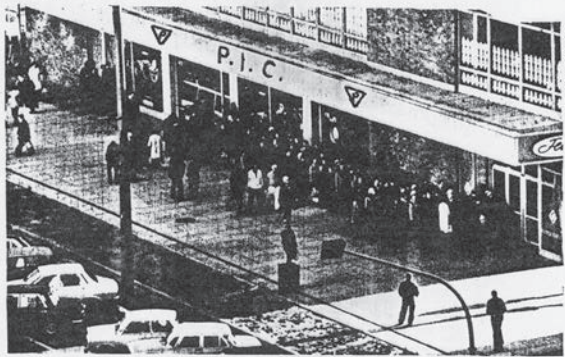
Bereits im Jahre 1959 erfand der Amerikaner HENRY FINDLAY den PAPERPOOL. Der PAPERPOOL ist ein Raum gefüllt mit weichgeknülltem blauen Papier; die Grundfläche beträgt mindestens 15qm, die Höhe mindestens 2,50m. Die PAPERPOOL Besucher durchlaufen diesen Raum entlang einer Orientierungsleine in Form eines Dreiecks.

Die Idee dazu bekam Henry Findlay aus alten Überlieferungen der Ägypter, die schon damals den Heilwert des PAPYRUSBADES schätzten. Historiker fanden sogar heraus, daß erst viel später das Papyrus auch zum Schreiben verwendet wurde.

Es dauerte viele Jahre bis dann LAWRENCE REMINGTON die Patentrechte für den PAPERPOOL erwarb. Die erste Anlage wurde am 1. März 1967 in Shelbyville, Illinois in Betrieb genommen. Sie wurde damals hauptsächlich von höheren Angestellten und Geschäftsleuten aus den umliegenden großen Städten genutzt.

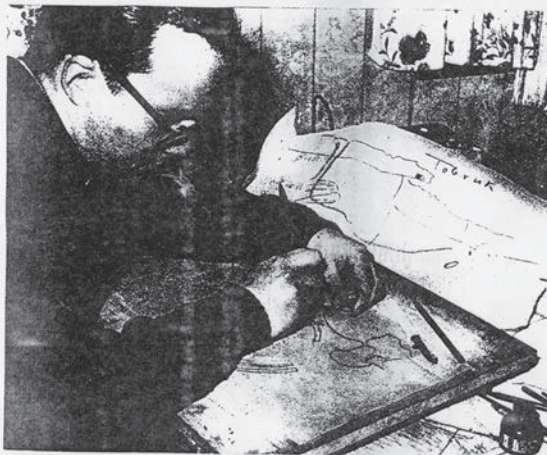
In den siebziger Jahren wurde nach neuen Arten der Entspannung und Erholung von den Mühen des Alltags gesucht. Man besann sich dabei auch auf alte Methoden wie Heilwasserbäder. Aber viele dieser Therapien waren den Anforderungen der modernen Zeit nicht gewachsen. Im Zuge dieser Entwicklung wurde auch Henry Findlay's PAPERPOOL Erfindung breiteren Kreisen der Bevölkerung zugänglich gemacht.

Auf der WORLD SCIENCE CONFERENCE 1973 in Managua berichteten Wissenschaftler aus verschiedenen Ländern von bedeutenden Ergebnissen bei der Erforschung papierausgefüllter Räume. Besonders in Verbindung mit MUZAK und der Farbe BLAU ist ein besänftigender Einfluß auf den Menschen festgestellt worden. Diese WISSENSCHAFTLICHE ANERKENNUNG trug dazu bei, daß auch in anderen Teilen der Welt PAPERPOOLS eingerichtet wurden.

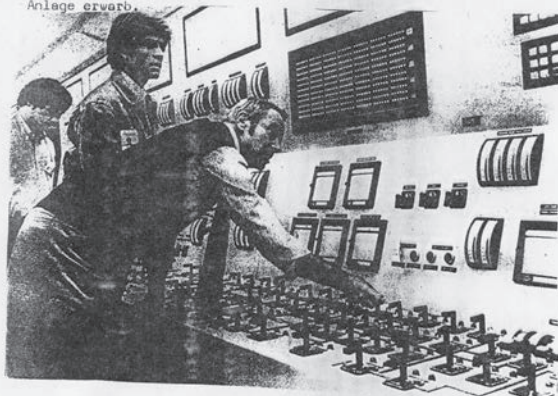
Bürger von Helsinki warten auf die Eröffnung des ersten PAPERPOOL in der finnischen Hauptstadt

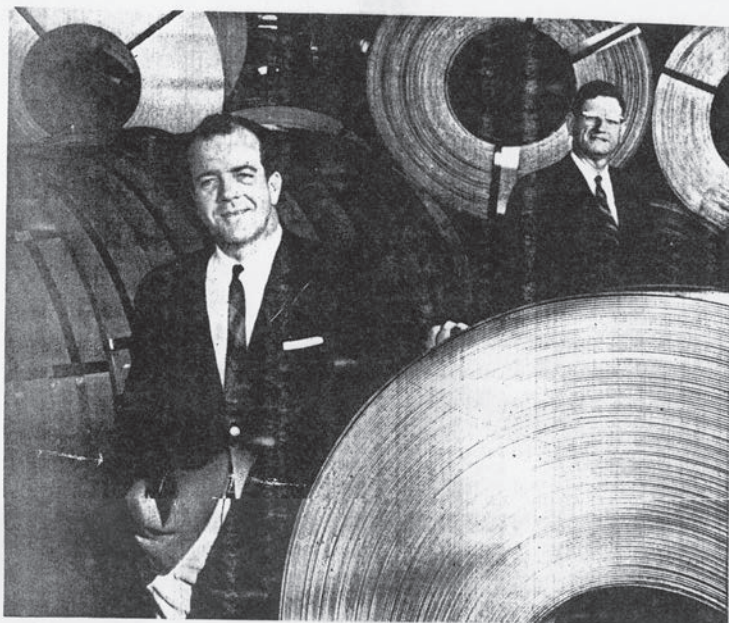
Mit der Planung fängt alles an...

Henry Findlay am Reißbrett. Er erfand schon im Jahre 1959 den PAPERPOOL. Viele Jahre lagen die Pläne des unbekannten Wissenschaftlers aus Danville, Kentucky in der Schublade. Bis Lawrence Remington 1967 die Rechte für den Bau der ersten Anlage erwarb.

Der Luftdruck muß stimmen...

Sven Lindström führt einen jungen Mitarbeiter in die Funktionen des Schaltpults ein. Der PAPERPOOL in Vasras, Schweden, ist bisher der modernste seiner Art. Er wurde im Jahre 1981 fertiggestellt.

Senatsmitglied Mr. Robert Bradley, im Hintergrund Mr. Helms,
Vorsitzender der politischen Abteilung der P.I.C.

MR. ROBERT BRADLEY VON DER P.I.C. IST SEIT 1980 IM SENAT VON LANSING, MICHIGAN, USA. SEINE EIFRIGE MITARBEIT AN VERSCHIEDENEN AUSSCHÜSSEN IN DER AMERIKANISCHEN KLEINSTADT TRUG ZUR VERBREITUNG DES PAPERPOOLS UND SEINEN PROGRAMMEN BEI. INNERHALB VON ZWEI JAHREN SANK DIE KRIMINALITÄTSRATE UM 13 PROZENT. DAS BRUTTOSOZIAL-PRODUKT IN DIESER REGION STIEG UM 15 PROZENT.

P.I.C. UNTERHALT IN 6 AMERIKANISCHEN BUNDESSTAATEN KABELFERNSEH-STATIONEN. SIE SENDEN TAGLICH 24 STUNDEN AUSSCHLIESSLICH AUDIOVISUELLES MUZAK. DER ALKOHOL- UND SCHLAFTABLETTENKONSUM NAHM DORT IM VERGLEICH ZU ANDEREN BUNDESSTAATEN WENIGER ZU ALS BISHER.

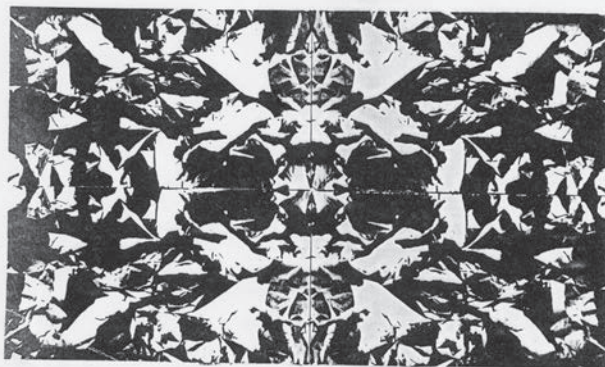
EINRICHTUNG EINES RADIOSENDERS ZUR AUSSTRAHLUNG VON NON-STOP MUZAK 24 STUNDEN TÄGLICH.

DIE BEREITS VORHANDENEN RADIOSTATIONEN WERDEN 20 PROZENT IHRER SENDEZEIT FÜR MUZAKPROGRAMME RESERVIEREN.

DIE ÖFFENTLICHEN FERNSEHSTATIONEN WERDEN 10 PROZENT IHRER SENDEZEIT AUDIOVISUELLEM MUZAK WIDMEN. DIE SENDEPAUSEN NACHTS UND MITTAGS WERDEN EBENFALLS DURCH AUDIOVISUELLE MUZAK AUSGEFÜLLT.

KABELFERNSEHEN WIRD EINGEFÜHRT. P.I.C. WIRD EINEN ÜBERREGIONALEN KANAL UNTERHALTEN ZUR SENDUNG VON AUDIOVISUELLEN MUZAKPROGRAMMEN RUND UM DIE UHR.

IN ALLEN ÖFFENTLICHEN GEBAUDEN UND VERKEHRSMITTELEN WERDEN LAUTSPRECHER ZUR MUZAKAUSSTRAHLUNG INSTALLIERT.

JEDER ARBEITGEBER MIT MEHR ALS 100 BESCHÄFTIGTEN MUß FÜR DIE
EINRICHTUNG EINER PAPERPOOLKLEINANLAGE AM ARBEITSPLATZ SORGEN.
BÜROANGESTELLTE ODER SONSTWIE MIT PAPIER BESCHÄFTIGTE ARBEITNEHMER
(Z.B. BANKKASSIERER UND GELDBOTEN) WERDEN 4 STUNDEN IHRER WÖCHENT-
LICHEN ARBEITSZEIT DAZU VERWENDEN, WEICHES BLAUES PAPIER FÜR EINE
PAPERPOOLANLAGE ZU KNÜFTEN.

JEDER ARBEITNEHMER VERBRINGT 2 WOCHEN JÄHRLICH IN EINEM DER
PAPERPOOLKURORTE.

JEDES VERHEIRATETE EHEPAAR MIT MEHR ALS ZWEI KINDERN VERBRINGT
4 WOCHEN JÄHRLICH IN EINEM PAPERPOOLFAMILIENKURORT.

UNSERE SCHWERPUNKTTHEMEN:

MASSENMEDIENTEN.

ARBEITSPLATZ.

FAMILIE.

Plunging into the Paperpool

Back in 1959 the American Henry Findlay invented the Paperpool. He was inspired by the ancient Egyptians, who had long known about the healing effect of the papyrusbath. Historians have ascertained that it was only many years later that papyrus was used for writing.

Some years passed before Laurence Remington acquired the plans for the paperpool. The first plant was constructed in 1967 in Shelbyville, Illinois. It was mainly used by businessmen from the big cities nearby.

During the seventies many people were searching for new forms of relaxation to relieve everyday-life-stress. Old ways such as bathing in the healing waters of the spa were revived. Coinciding with this development Henry Findlay's invention became popular through the whole spectrum of society.

At the World Science Conference 1973 in Managua scientists from various countries exploring the effect of the paperfilled room on the human body and mind, reported impressive results. This scientific affirmation promoted the construction of Paperpools in many parts of the world.

Friday night, West Berlin, winter 1983. I had made my way to Lausitzer Platz in the heart of Kreuzberg, sometimes known affectionately as 'the Ghetto' (Much later the same night I was to witness a piece of live street art involving a mass exodus from a Turkish cafe through a side window to the accompaniment of small-arms fire. Totally unrehearsed.) I was pleased to be going to a party, my first of the year. Finding the house I ascended the staircase at the rear of the courtyard to

the 4th floor. The door to the apartment was open. I went in, walked down a short corridor and came into a large white room – a typical fabric stage, full but not crowded. Some people were sitting talking. Some were sitting smoking. Others were standing. Many were dancing, most were eating. The plants were growing quietly in the rockery. It was a nice normal party, I relaxed and started to circulate. First stop dinner. I ate bread, cheese and pineapple I drank Italian red wine. It was then that I noticed, in a corner, a doorway.

Through the doorway the dance music of the main party became background. I smelt perfume. A group of perhaps 30 people stood in the middle of the wooden floor, their attention focused on the far end of the room. I joined them to view the art. A blue carpet covered the floor at the end of the room, it gave the white walls a super-clean shimmer. A photo portrait hung on the wall. (I was to learn later that it was Laurence Remington.) Two white shirted officials were accommodated behind two blue topped desks. They looked comfortable in their work. Briefcases were in evidence. Chairs awaited clients. I smelt more perfume. I had arrived in the office of the International Paperpool Corporation.

It wasn't long before my chance came; not all of the assembled audience were keen to do more than observe. I stepped onto the blue carpet and approached the vacant bureau. The greeting was a handshake and a polite smile. Guten Abend Guten Abend, I sat down. The poolguide introduced himself (John Phillips was his name.) He explained that I was present at an introductory preparation for future visits to the multitude of Paperpools throughout the

world. First of all however he had some forms for me to fill in. I did as he watched. Then he explained that he had some music for me to listen to. He gave me pair of headphones and instructed me to place my hands on the desktop and my forehead on the raised nodule prominent through the felt desk surface. I was, he told me, to remain in this position until the music stopped.

The music started – it was grade 1 muzak – more I can't remember. I smelt more perfume. I thought – 'so this is the Paperpool' – my feet began to shuffle under the desk. Several minutes later the tape came to an end, I sat slowly upright. Brainwashed? No. Relaxed? Yes. The Poolguide paused, allowing me time to adjust to the bright room again before he commenced with a few questions. Did I feel comfortable with paper? Did I believe in astral projection? I was also required to write my name backwards. He seemed to approve of my responses, and as he quietly nodded he made some bureaucratic adjustments to his many papers and then gave me a membership card for the Paperpool. It was signed by Laurence Remington himself. After this I rose smiled and shook hands before drifting back over the blue carpet into the curious crowd.

Here is how another client described her visit to the Paperpool proper last summer.....

'Friends told me about this new experience they had going through a room filled with blue paper. It was in August 1982 that I went to the Kreuzberger Kulturzentrum to see what it was about.

Coming into the lobby of this model plant I was welcomed by a young man in a

Poolguard, Poolminister and Poolguide

Paperpool Corporation

Paperpool Corporation

blue shirt. He gave me some brief information about the Paperpool International Corporation. On the walls I could see photographs and maps from Paperpools all over the world. From a large table I took an information sheet and an orientation plan. Filling in the form A to apply for a one time visit I noticed soft music and a smell of eau de cologne drifting from the next room.

Entering the pooloffice I was asked to take a seat in the waiting area. I sat down and looked around. The room was quite big, approximately 10 by 10 meters, a soft blue atmosphere pervading. In the waiting area was a table with newspapers and magazines surrounded by six comfortable armchairs. Again I could hear the soothing music. The smell of eau de cologne now mixed with a light touch of chlorine. It reminded me of the smell in the dressing room of a public swimming pool.

I had just picked up one of the magazines in front of me when I heard my name being called. It was the Poolminis-

ter's voice. He was sitting behind a large desk on the other side of the room. The Poolminister, Mr. Peter Aldin, was a correct looking man in his thirties; his behaviour was polite although rather officious. He asked me to sit down on a simple chair in front of the desk. On the table was a typewriter, files and regulations. While he was typing out the forms I read through the rules concerning conduct during a Paperpool visit. He asked me a few more questions and then signed form B, which entitled me to a one time visit. I had to pay 2,70 DM cover charge.

With form B I went over to the Poolguide's desk. It was next to the Poolroom entrance. Friendly and smiling the Poolguide, Mr. John Phillips, took the form and offered me a seat. He gave me last precautionary instructions on how to go through the Paperroom, illustrated by drawings on a big board. On the desk was a 'BRUT' aerosol, refreshments and an oxygen mask from which I inhaled three times.

I took off my jacket, put my handbag and wristwatch in a plastic box and entered the poolroom. the Poolguard, Mr. Yoshikazu Kogo, was awaiting me inside. He handed me the end of a rope which led into the paper. I must have looked slightly scared but Mr. Kogo said not to worry, his task was to watch over me and assist in any kind of trouble. The he climbed on his high lookout chair. With my left hand on the rope I bent over and used my right hand to move the paper in front of me behind as I was told by the Poolguide. I was covered with soft crumbled blue paper. The rope connected three poles inside the Poolroom forming an equilateral triangle each side approximately 5 meters long. On the way I could hear the friendly voice of the Poolguard. He encouraged me to go on and told me always to keep my feet on the ground.

When I completed the triangle he opened the door for me and I was back in the office room. The Poolguide offered me a seat to relax and handed me a glass of spring water. I received a stamped certificate of my first Paperpool visit.

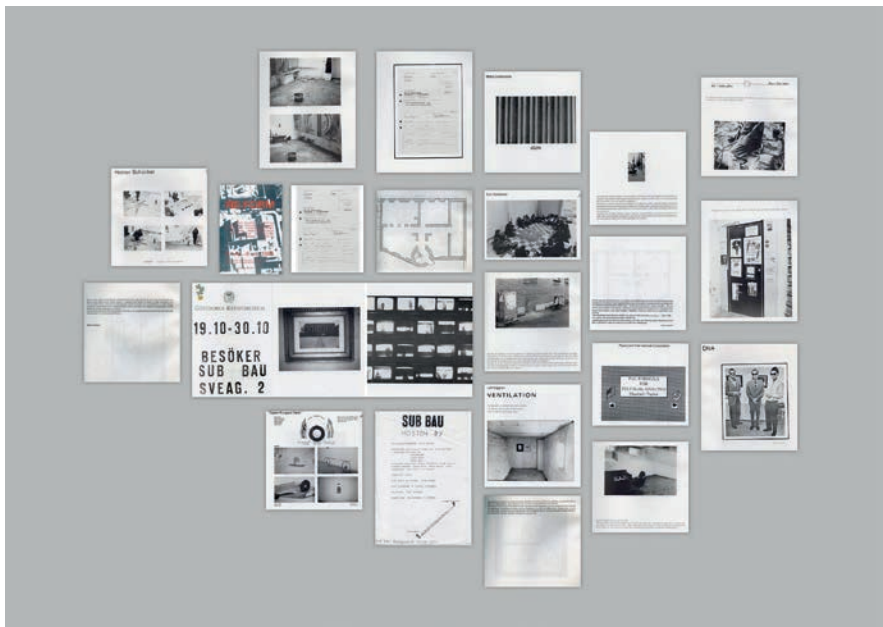
I went to the statistician's room as I was requested. Mr. Arnold Tremper asked me a number of questions concerning my person and my experience with the Paperpool. I was assured that all my answers would be dealt with in strictest confidence and were for statistical use only. I felt relief talking to somebody after going through such an impressive experience.

I am afraid I cannot give a complete picture of what I really felt like during the thirty minutes in the office and especially inside the actual Paperroom. I can only say, I recommend the visit of a Paperpool plant to everyone.

The performance 'Paperpool' was conceived in West Berlin in July 82 and was realized in the same city one month later by Stefan Karlsson and Thomas Ziebarth. Stefan Karlsson is a painter from Sweden, he has had exhibitions in his home country and in Italy. In 1981 he went to New York for a year and while there became fascinated with Muzak. After a number of introspective experiments, from which he became acquainted with the 'valium/morphine effect' of muzak with a tempo slower than the normal heart rate, he began to work on ways to turn his interest into a performance. It was then that he met with Thomas Ziebarth, a Berliner, who was playing with 'Krankhafte Phantasten' at the time. On return to the walled city they created the world of Paperpool International, structuring it around muzak and minimal acting. For the future they plan a 24 hour performance for reasons of personal inquiry into the effects of paper politics on themselves as well as for the public. They aim to immerse participants, in a living exhibition of contemporary office life, in paper and confusion. The industrial fairs of Leipzig and Frankfurt are to them highly attractive possible venues. I shall follow with interest the progress of these artists and echo the words on my membership card 'confusion is progress'...

Stefan Karlsson, Maria Lindberg, Stefan Linderoth, Lars Wulcan,
Lena Danielsson, Sub Bau arbetsgrupp 1985-87

Sub Bau projekt och utställningar 1985-87

SBN ARTIST TRANSPORT

"FLOTTA VILLA TUREN"
11 september kl 19.00

Vår guide är Doktor Joel Svensson.
Drinkar och tillugg kan köpas på bussen.
Resan är kostnadsfri för SBN's
medlemmar. Vi hämtar upp våra resenä-
rer vid Statöil på Järntorget kl 19.00 den
11/9. Resan beräknas ta ca: 2 timmar

Pressmeddelande:

Sub Bau inleder hösten med en busstur till dom rika.
Turen går från Vasastaden till Långedrag. SBN's tema
för hösten är politiskt och vi kommer att hjälpa våra
medlemmar med bla. Gratis tandvård och rekreation.

GÖTEBORGS KONSTMUSEUM

19.10-30.10

BESÖKER
SUB BAU
SVEAG. 2

1. Karl Andersson
2. Ewa Brodin
3. Stefan Karlsson
4. Jörgen Christensen
5. Torben Seborg
6. Niels Lomholt
7. Carsten Schmidt-Olsen
8. Marek Wieser
9. Anette Sundgård
10. Roger Forslund
11. Mikael Johansson
12. Lail Isenbring
13. Mikael Eriksson
14. Stefan Linderöth
15. Anna Hallberg
16. Måns Wrangé
17. Maria Lindberg
18. Yngve Brothén
19. Kristor
20. Elektriska Brasan

Desautorn:
Lena Danielsson
Britt Fornander
Axel Tagg
Catharina Tagg
Lars Wulcan

Sub konferens, Galleri BIO, Göteborg 1985

Sub Bau

Incentives and Ideals

– I started Sub Bau already back in 1983, a long time ago, after living abroad for many years. I had spent time first in New York and then in Berlin, that was 1980 – 1985. That time was full of energy, so to say. Lots of young artists went there and we had galleries in both cities. It was a way of living to be an artist, there were spaces everywhere we could use, so it didn't cost anything to start a gallery. Then I came back to Sweden and brought those ideas and thoughts, this lifestyle with me to Göteborg. Here I started Sub Bau in a basement in Linnéstaden.

We used to meet in my basement studio, which was quite large, one of three studios in that there. Ewa Brodin had her studio there, Monica Nyström as well, and I used to play there with my band DNA. I ran Sub Bau with that spirit, then I closed it down, and then started it again. It was a long love affair. When we started in 1983 there was only Sub Bau and 54, but there was a huge difference: Sub Bau was younger, more international. We found both 54 and Maneten to be old fashioned then. We worked with performance, music mixed with photography, film and video. We were among the first to show what then was called new media in a longer run. Sound art didn't exist at that time. We ran the space with faked, government subsidized, study circles – it might have been five at the same time to pay the rent.

Profile and Focus

There was no selection process. We showed friends of mine who I invited, friends and artists who I liked. People from my network, from for example Berlin, Hamburg, Amsterdam. It was mostly solo shows. We didn't sell anything at that time, it was not a gallery where we earned money. At last the lokal paper Göteborgsposten started reviewing what was going on at the gallery, mostly slightly strange projects and exhibitions. At that time it was mostly advanced performance arts.

Economy

Faked study circles were our main income. There was no economy, we didn't run it that way at all. So no one had to pay or got paid. It was a win-win situation. When I closed down in 1987, my own career as an artist started kicking in, and I couldn't run both anymore. The gallery was a piece of art of mine in a way – if art was life, so life in the basement was art.

We hardly sold anything, just one piece. Max Book, who then was playing in a band, showed his paintings in 1986, and we sold a huge painting to the Göteborg Museum of Art. At that time I had told him that I would take 20–25% as a commission fee. But then he gave me half of it, and at that time half of 50–60 000 sek was a lot – he wanted me to get it to support me and the gallery.

I did everything myself in the gallery, but it got more and more established in connection with all newspaper writings about us and the art museum. We built a network and then the city arts council got interested in us and this kind of artist run stuff. We needed a board, so after having done everything myself it grew to 4–5 persons. Maria Lindberg, Stefan Linderoth, Lena Danielsson and Lars Wulcan. We ran the space together until it closed in 1987.

Then I opened up again in 1996. It was a wheat grass bar that I opened in connection with having an exhibition at Stenasalen at the art museum. We served wheat grass drinks and was some kind of bar. A project about chlorophyll got fundings by Bildkonstnärsfonden, and the bar at Sveagatan was opened with that money. It was a large space, so I opened Sub Bau in one room.

At that time Sub Bau was so established that we received fundings from the city arts council. I was so lucky with getting those fundings, so Sub Bau got a second start! I had run it myself for a long time and artists liked it. Then I put together a new board with artists, who even took part in running the space, but I took decisions about whose work would be shown. Sub Bau was situated at Sveagatan in 1996–2000. It worked out great, even economically, that time.

We had about 10 000 sek for each exhibition and now we could even pay expenses for artists coming from places like Berlin and Stockholm. I didn't take out any wage myself, but ran some projects of my own. Then we found a space at Kastellgatan which was cheaper and smaller than the one at Sveagatan. We spent a lot of time applying for money in order to run it since we didn't have any customers – in that way we could keep on going for many years.

That period was from 2000 to 2003. But now it's time to try to launch a new gallery called NXTART again. Since our beginning in 1983, when space was almost for free, rents have really exploded, so it's harder now. I will start NXTART Gallery together with the art critic Sara Arvidsson. It will be different compared to how Sub Bau was earlier, much younger and more up to date contemporary.

Conditions and Environments

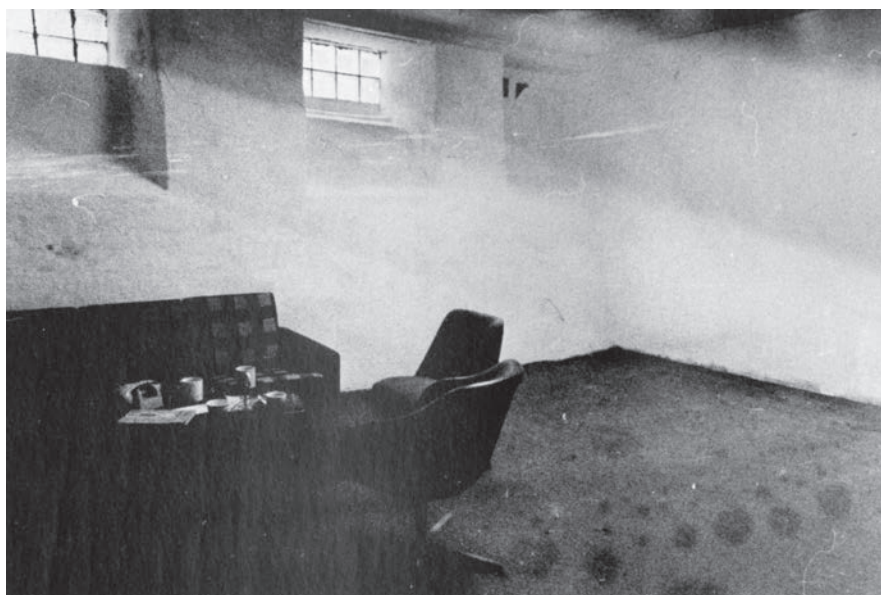
Sub Bau was young, cool and bold in the eighties. Back then music, film and art was interspersed. It was culture created by young people. That was not so uncommon in the eighties. We had a very large audience.

Results and Reflections

Looking back, I wouldn't have done anything differently. But now when we restart we will change some things. It will be more internationally orientated, with more photography and digital based works. Both Sara and I will take decisions. Sub Bau has meant a lot in Göteborg, it influenced and inspired many young artists. Back in the eighties we had to lure the art museum to come to Sub Bau. I made up that the art museum was shown at Sub Bau, sending invites by mail. They got scared at the museum and showed up. What we actually exhibited was a blown up black and white photograph of the museum. Sub Bau was really new and unique then. For me it was, and still is, a lifestyle.

I achieved everything everything I wanted with Sub Bau. I'm proud of that. It has given me a lot as an artist, and even for my network. It was good for me as an artist to run this social activity around my own work.

We had even concerts at the gallery, from really early on we arranged even concerts and exhibitions outside the gallery. We squatted old factories and arranged shows there. Then that was mostly called performance. We used photography mostly as a tool, like when I made the art museum staff come to us. Photography was then more documentary, not like art photography today. Video was really primitive, one recorded tv shows and cut them apart. It was somehow anarchistic. I think it was easier for musicians to appreciate what we were doing than for artists, the art scene was more conservative in Göteborg back then.

Sub Bau Program 1985-2003

1985-87

Göteborgs konstmuseum
besöker Sub Bau
Monika Nyström
Hans Eriksson
Monitor 87
Tomas Lindén
Kerstin Svensson
Helene Billgren,
Leif Elggren
Maria Lindberg
Stefan Linderöth
Lena Zachrisson
Paperpool International
Corporation,
Ingvar Sjöberg
Ewa Brodin
Catharina Tagg
Lena Danielsson
Lars Wulcan
Gjerte kongens harer
Hans Holm
Ola Åstrand
Matts Liederstam
Max Book
Sub Conference
Carsten Schmidt-Olsen

1997

Utställningar producerade av
Stefan Karlsson
Åke Sander
Ulf Carlsson
Anders Linden
Karl Andersson
Axel Tagg
Group exhibition

Galleri GUN Oslo i samarbete
med Rum för aktuell konst
Release Party Blue for Two
Jan Cardell
Alfred Helberger
Michael Klega och
Soraya Smithson London
i samarbete med Konstakuten
Marie Nowick

1998

Scandinavian Gallery Nätverket,
Hotell 11, Atelier Nord, Oslo,
Stockholm European Cultural
Capital
Dan Perrin
Ukka Mickels-Nordh
Kamilla Rydahl
Thomas Liljenberg
Sub Bau Slide Show Festival
i samarbete med Göteborgs
FilmFestival
Ewa Brodin,
”Gin and Tonic Tonight” perfor-
mance av Krister Gustavsson
Gisela Schink
Anna Carlsson
Jan Cardell
Marit Lindberg
Mail in Sweden
Dana Sedrowsky
Patrik Dahlberg
Jonas Ahl
Lisa Strömbeck
Gallery Pineapple, Malmö
26 Malmö konstnärer
Galleri SUB BAU på Pineapple 27
Göteborg konstnärer
Ernst Billgren

Sveriges starkaste kvinna
Ny Scen Festival

1999

Liv Riedun Brakstad
Ulf Widenström
Hanne Ivars
Sanna Sarva
En riktig fiskargubbe
Galleri Sub Bau på
Gallery GUN, Oslo
Flotta villa turen
Demonstration
Gratis mat

2000

Mikael Richter

2001

Pärllatteklubben
Audiovisuell bar
Johanna Billing
Anna Brag
Döderhultarn
Cecilia Parsberg
CNW Happening
SOC.Stockholm
Leif Elggren
Erla Haraldsdottir
Mauri Knuuti
Iwo Myrin

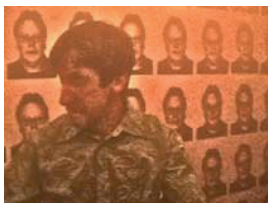
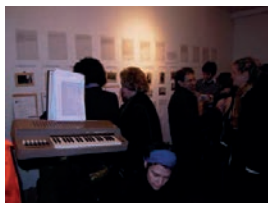
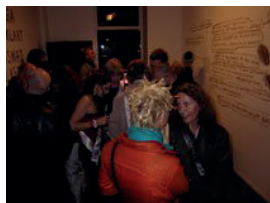
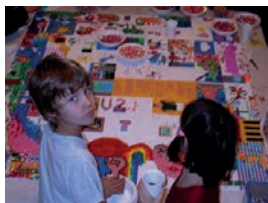
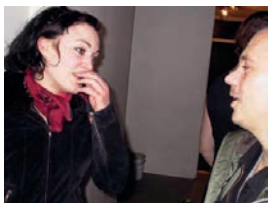
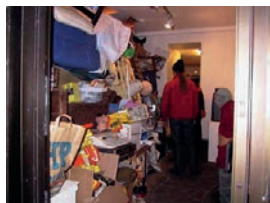
2002

Antenna
Staffan Hjalmarsson
Alma Löv museum
Linda Tedsdotter
Leif Skoog
Johan Sunesson

Torbjörn Limé
Sven Nilsson
Sub Bau i Hamburg
Mitt sommarlov
Force Majeure
Henrik Rylander
Johanna Schartau
Fyra Tassar
Rieloff&Gudmundsson
Tobias Sjödin

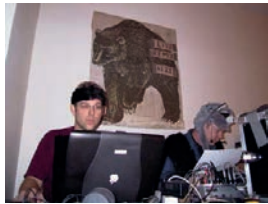
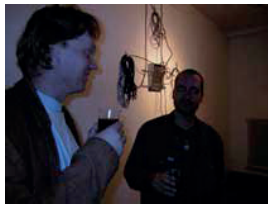
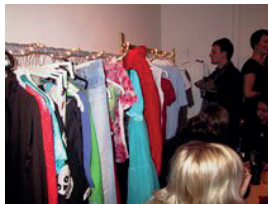
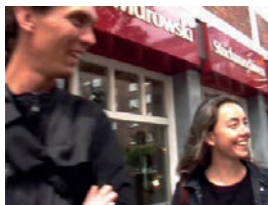
2003

Thomas Broomé
Finnchicks
AIRIS
Lisa Strömbeck
Hugger Mugger
David Krantz
Torshammaren
Per Huttner
Bizjam
Tuija Lindström

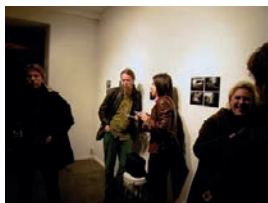
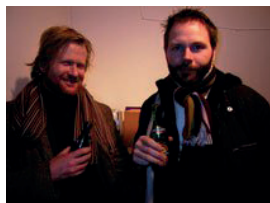
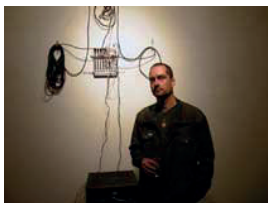
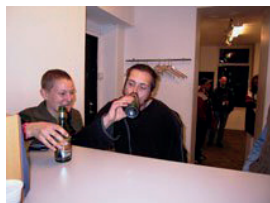
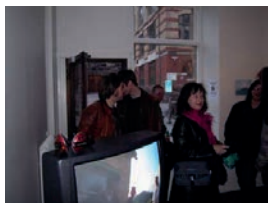
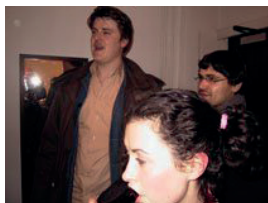
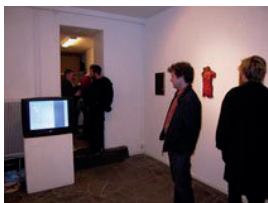

Sub Bau projekt och utställningar 2000-04

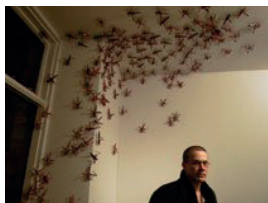
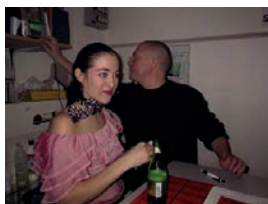
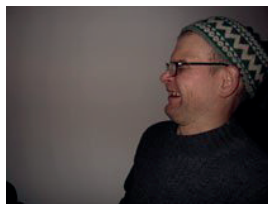

Sub Bau projekt och utställningar 2000-04

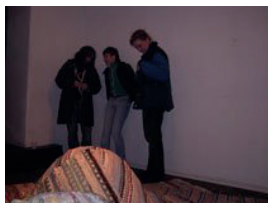
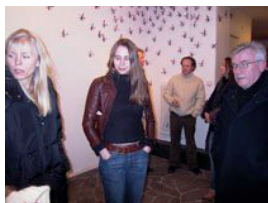
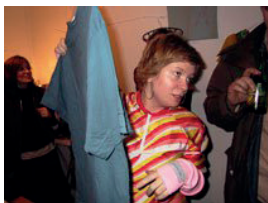
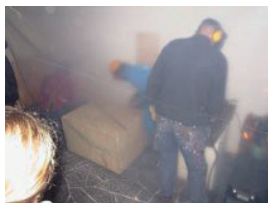
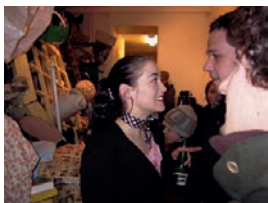

Sub Bau projekt och utställningar 2000-04

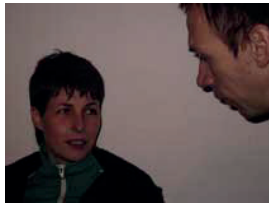
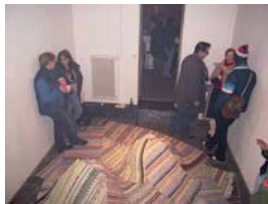
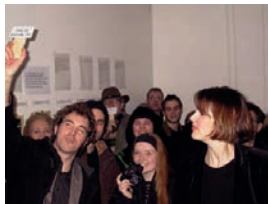

Sub Bau projekt och utställningar 2000-04

Sub Bau projekt och utställningar 2000-04

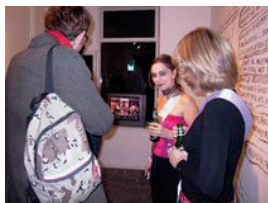
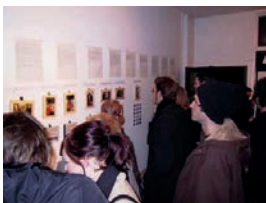
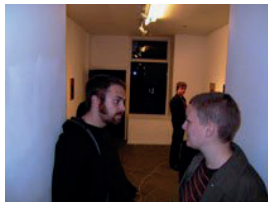
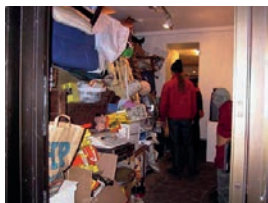

Sub Bau projekt och utställningar 2000-04

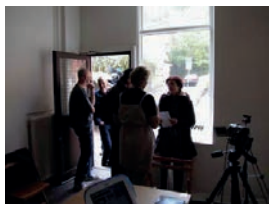
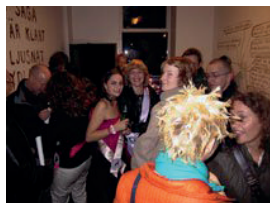
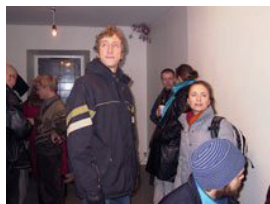

Sub Bau projekt och utställningar 2000-04

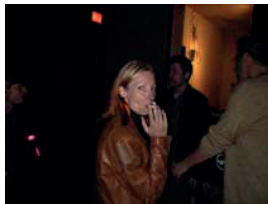
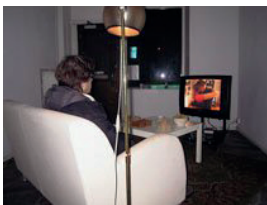

Sub Bau projekt och utställningar 2000-04

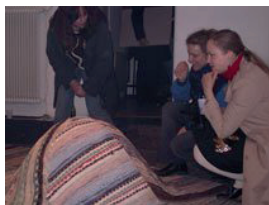
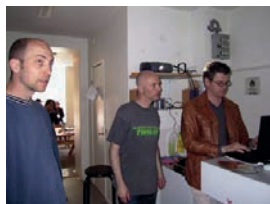
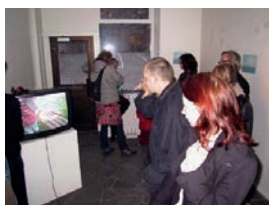

Sub Bau projekt och utställningar 2000-04

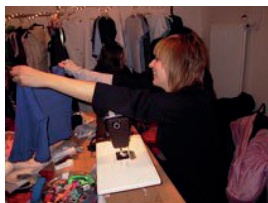
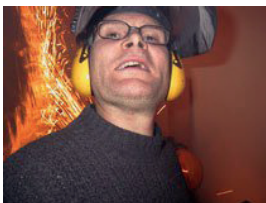

Sub Bau projekt och utställningar 2000-04

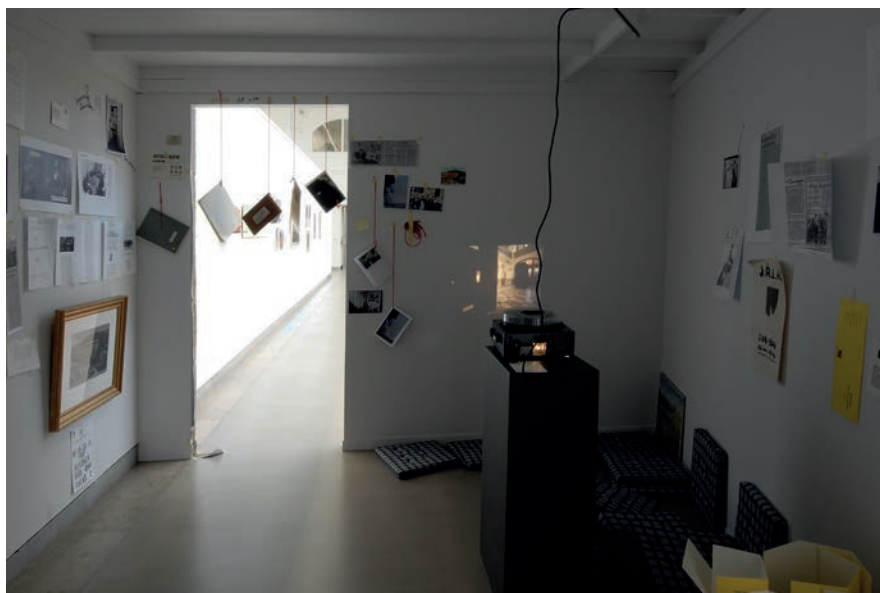
Sub Bau projekt och utställningar 2000-04

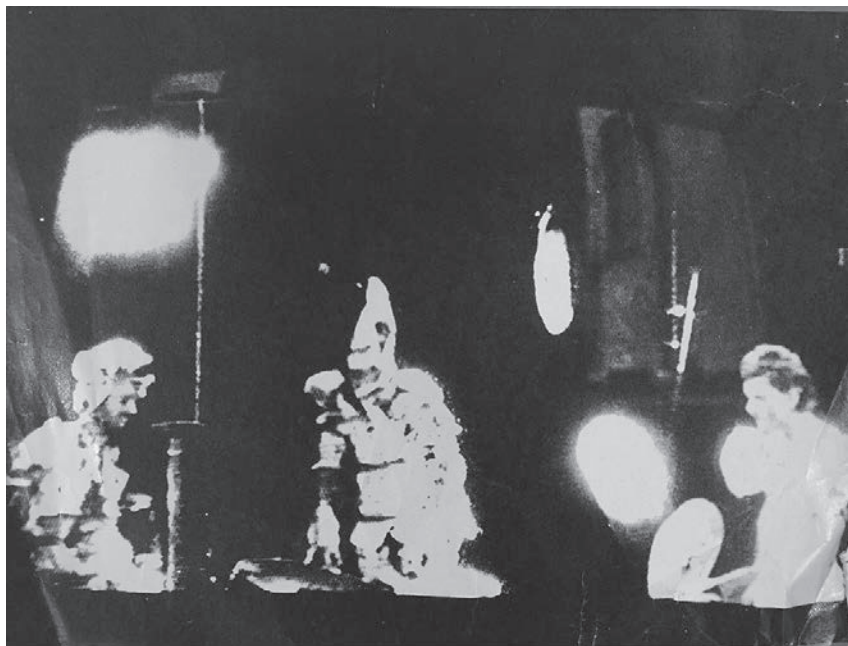

Sub Bau projekt och utställningar 2000-04

DNA YEOMEN III

1. Behind the dog. 2. Put that toy up. 3. Athletic Club. 4. Bel Air nerves.
5. The citizens need no warning. 6. Waves of Chloroform.
7. Soukesian the Psychic. 8. The man who likes dogs. 9. 25 Automatic.
10. She jumped in the bay this afternoon. 11. A great lungfull of smoke.
12. Angel wasn't a good housekeeper. 13. Babe liked Sue, Vassos liked Sue.
14. Behind the dog. 1983 DNA X 2,4

Stefan Karlsson, Johann Nordqvist, Zbigniew Karkowski, DNA 1985

[illegible]

Stefan Karlsson, Johann Nordqvist, Zbigniew Karkowski, DNA 1985

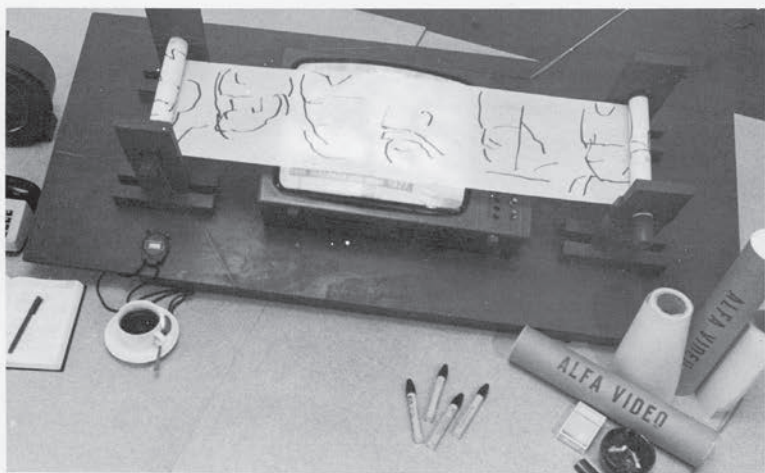
Stefan Karlsson, Johann Nordqvist, Zbigniew Karkowski, DNA 1985

SUB
BAU

Alfa Video/TV Graphic Terminal©

– nyckeln till framtiden –

Alfa Video/TV Graphic Terminal öppnar nya möjligheter.

En produkt av dagens ledande Meta teknologi. Alfa VTV GT ökar dramatiskt möjligheterna hemma hos dej, på ditt företag eller i din organisation. I ett enkelt sensationellt drag för den dej till frontlinjen av dagens kreativa video och TV bildskapande.

Även om televisionsapparaten är ett mycket gammalt arbetsredskap så ökar dess betydelse för var dag. I det nya marknadstänkande som många företag och organisationer idag arbetar efter, ser man ett bra fungerande Alfa VTV GT system som en resurs och inte som ett nödvändigt ont.

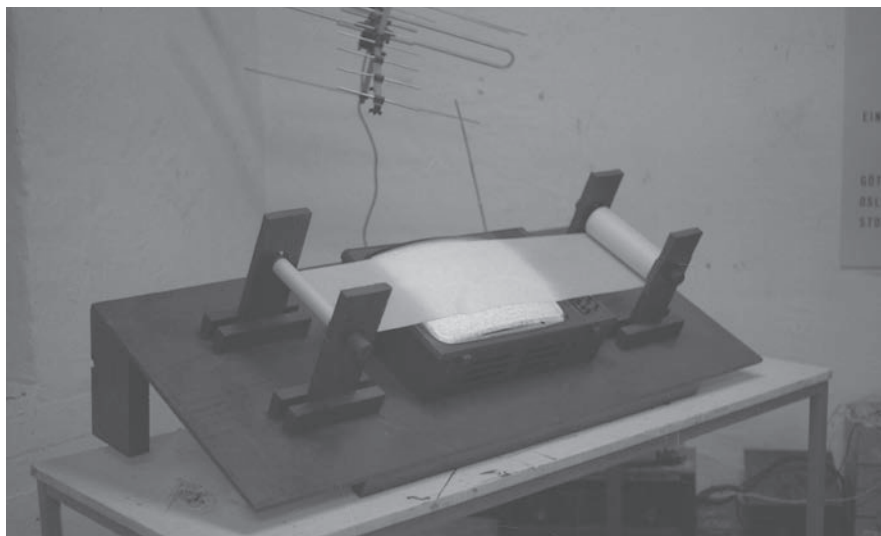
Trots den kvalificerade konstruktionen och det många möjligheterna är Alfa VTV GT lätt att installera och enkel att använda. Praktiskt blir den en upplevelse att arbeta med. Det blir om man så vill, roligare att arbeta.

Det förklarar vikten av ett vettigt och bra fungerande Alfa VTV GT system.

A stylized, handwritten signature in dark ink, appearing to read 'Lawrence Remington'.

Lawrence Remington
President, Paperpool International Corporation

SUB
BAU

Alfa Video / TV Graphic Terminal som arbetsplats.

När vi talar om end-to-end svarar, är det inte bara skärmen vi menar med oss. Självet är det ännu viktigare att Alfa Graphic Terminalen är en arbetsplats där du som ska arbeta kan göra ett bra jobb och trivas. Du ska ha det bra, helt enkelt.

Den gäller förstås såväl som ljud och ljus. Alfa VTV GT arbetar visuellt tyngt än det äldre Alfa systemet. Tack vare få mekaniska delar, behövs det inga extra ljuddämpande anordningar.

Väl ljuset belyser, så kan du sitta i det manuset, så det passar dig och dina behov. Vi har lagt stor stor möda på att det är du som skall styra maskinen och inte tvärtom.

Alfa VTV GT är en komplett terminal i en enda enhet. När du sätter dig ner vid den, kan du sitta in den i ditt eget läge. Du kan enkelt höja och sänka och demontera sitta in den i den vinkel du vill ha.

Bildskärmen är på 17" och du kan reglera ljusstyrkan efter ljuset i rummet. Den har en ljus och helt flimmerfritt bild, mot en mörk bakgrund, vilket är visuellt och behagligt för ögonen. Den går med färdigt att placera Alfa VTV GT i hemmet. Den står som.

Några fakta om Alfa Video/TV Graphic Terminal.

- Enkel att installera
- In och uppställning i en och samma enhet
- Manuell anslutning främre och bakt
- Val av arab eller fransöskt språk
- Manuell ljud och ljus inställning
- Enkla redigeringmöjligheter
- Manuell papperinställning
- Enkel att använda tilldel eller att kombinera text och bild
- Du står direkt på Alfa VTV papper mot bildskärmen
- Enkel att flytta en bild tillfälligt för att avsluta någon detalj
- Enkel att välja ut och lägga text och bild för ett senare behov
- Fungerar i perfekt synkronisering med
- tillgängligt till en video kamera eller VCR
- Ekonomisk drift

P

SUB
BAU

Tekniska data, vikt, färg och dimensioner.

- Mått: Bredd 600mm, höjd 1400mm
djup 540mm.
- Vikt: ca 50kg.
- Färg: Standard original Pale rött.
- Nominellspänning 220V.
- Effektförbrukning: ca 60W.

Alfa VTV GT pappersrullar.

Alfa VTV GT pappersrullar finns i 3 olika längder 3, 10 och 15 meter. Papperstjockleken är 210mm. Ett stort urval av färgsprayade Alfa VTV GT rullar finns tillgängligt.

Alfa Video/TV Graphic Terminal i framtiden.

Som du förstår så gör Alfa VTV GT redan i dag ditt arbete mycket enklare och bekvämare. Men inte nog med det. I framtiden kommer du att kunna komplettera systemet. Du får nya funktioner som till exempel filtryckning och kassett.

Alfa VTV GT köper du på Sub Bau. Tänk efter vad du har användning för Alfa VTV GT och hur mycket kassett det går åt. Köp vad du behöver och installera själv. Du kan också låta oss på Sub Bau installera systemet åt dig.

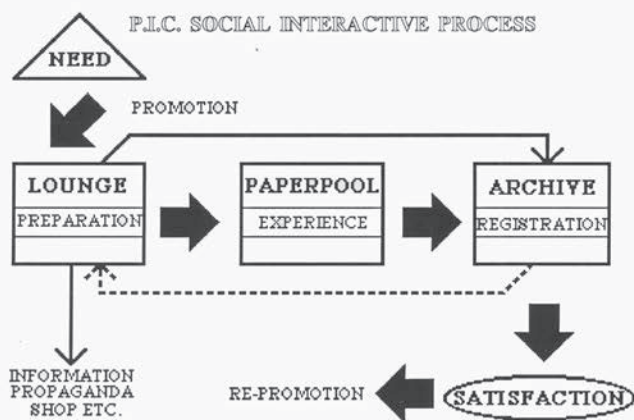
Alfa VTV GT demonstreras och utställs på

Alfa VTV GT är konstruerad av Stefan Karlsson / Sub Bau och utvecklad av Paperpool International Corporation.

Sub Bau Editions 006/1986,
Trojé Långgatan 28, 413 28 Göteborg, Sweden
International edition available.

P

For Integrity in Art, Science and Industry

Paperpool International Corporation

Inledning.

I vårt moderna industrisamhälle, spelar professionella formgivare och tekniker en allt större roll för utformandet av vår fysiska omgivning. Den enskilde får allt färre tillfällen att påverka dessa beslut.

P.I.C. arbetar därför tillsammans med ingenjörer och vetenskapsmän, för att förbättra den standardiserade omvärlden och göra den mer tillfredsställande för den enskilda människan.

Innan nya Paperpoolenheter produceras testas de av marknadsundersökare och konsumentpaneler. Därigenom kan individens önskningar tas till vara och uppmuntras, samtidigt som produkten anpassas till största möjliga antal människor.

Paperpooltekniken har skapat en ny typ av fritid åt massorna – ett nytt fenomen i mänsklig-
hetens historia.

Låt oss vara försiktiga så att vi inte förlorar de spirituella värdena till den materiella världen. Låt oss tillsammans söka efter ett sätt att behålla de världsliga lockelserna samtidigt som vi bevarar den humana existensen.

Lawrence Remington
President, Paperpool International Corporation

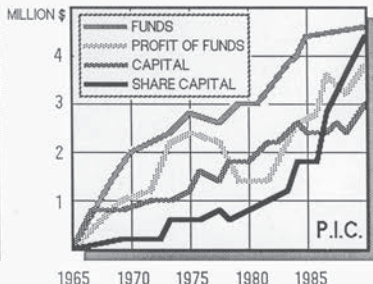
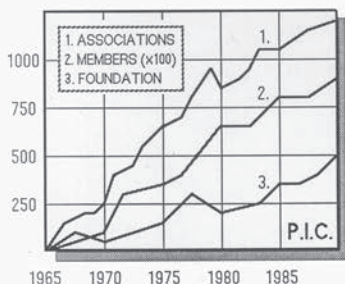
P.I.C. Historia och Vetenskapligt erkännande.

1959 uppfann amerikanen Henry Findlay Paperpoolprocessen, han var inspirerad av de gamla egyptierna som sedan länge känt till papyrusbadets helande effekt. Historiker har slagit fast att dessa bad utnyttjades många år innan papyrus brukades som skrivunderlag.

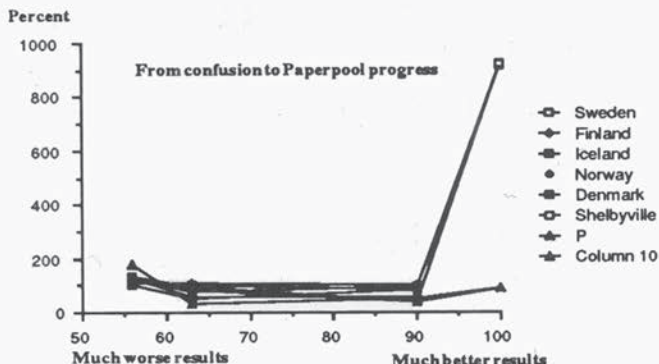
Efter några år kom så processen i Lawrence Remingtons ägo. Den första Paperpoolenheten färdigställdes 1967 i Shelbyville, Illinois. Den blev snabbt uppmärksam av affärsmän från de stora städerna i närheten.

Under sjuttiotalet när många människor sökte nya vägar till avkoppling och självförverkligande, kom gamla metoder som t.ex. hälsobad åter till heders. Detta skedde samtidigt som Henry Findlays uppfinning blev allt populärare ibland alla grupper i samhället.

Vid Världs Vetenskaps Konferensen i Managua 1973 redovisade vetenskapsmän från ett flertal länder mycket positiva resultat på den mänskliga kroppen efter Paperpoolbad. Detta vetenskapliga erkännande ledde till en ännu kraftigare tillväxt av Paperpoolenheter jorden runt.

P.I.C. avsätter årligen en summa pengar till ungdoms och pionjär organisationer för att täcka kostnader för politiska, kulturella, idrottsliga, avkopplande, utforskande och andra aktiviteter.

P.I.C. Policy.

P.I.C. Politiska och Socialt Interaktiva Program instiftades av Lawrence Remington, under Paperpool International Corporations första bolagsstämma den 28-30 Juni 1967 i Shelbyville, Illinois.

Härur följer P.I.C. riktlinjer och mål:

- Att uppmuntra och bevara individens inflytande i samhället samt att erbjuda människor möjligheten att aktivt deltaga inom hela den sociala sfären.
- Att göra utbildning, kultur och idrott tillgängligt för alla samt att erbjuda alla familjer avkoppling och fritid.
- Att bidra till allmänhetens övergripande utveckling genom att erbjuda moraliska exempel och principer, till gagn för folkets sociala beteende och vill.

P.I.C. Avdelning för Universitet, Ministerier och högre utbildning:

- Ägnar sig speciellt åt att ge studenter ett vetenskapligt koncept av världen och de faktorer som kännetecknar "P.I.C. människan".
- Ägnar särskild uppmärksamhet åt Lawrence Remingtons läror p.g.a. dess viktighet i formationen av ideologisk, social och politisk medvetenhet hos unga studenter.

P.I.C. Kulturella Sektion:

- Arbetar på att upptäcka och befrämja nya värderingar inom konst och litteratur.
- Erbjuder direkt teknisk assistens och stipendier. Speciell uppmärksamhet riktas till studerande vid skolor för konst och litteratur.

P.I.C. Institut för Idrott och Avkoppling:

- Erbjuder möjligheter för kroppslig utveckling och sportutövande åt barn och ungdom samt ideologisk orientering åt idrottsmän.
- Anser att avkoppling är en viktig faktor vid utvecklandet av intressen och behov, därigenom en hjälp åt människor att spendera sin fritid på ett hälsosamt sätt.

P.I.C. Socialt Interaktiva Program:

- Arbetar effektivt för att skydda unga människor från alla former av kriminella, antisociala eller förvirrande uttryck.
- Bekämpar alla negativa koncept eller attityder i samhället. Respekterar andras rättigheter och fullföljer sitt sociala ansvar enligt Lawrence Remingtons läror.

**"For Continuity
in our
Changeable World"**

**Paperpool
International
Corporation**

Scandinavia

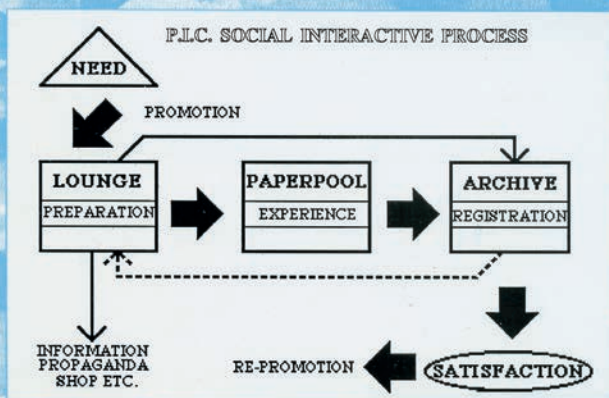
A SPECIAL MESSAGE
TO ALL OUR
SCANDINAVIAN
FRIENDS

from the president of
Paperpool International Corporation

Our Corporation, which began its struggles when dreams could not even be expressed without the risk of being misunderstood, when the word assurance could not be uttered without arousing fear and prejudice, places its purest ideals in you, with the deep conviction that you will take them up, carry them forward and pass them on to those who come after you, until the time when Paperpool International Corporation can inscribe on its banner the fraternal and human slogan *Continuity in our Changeable World.*

A handwritten signature in blue ink, appearing to read "Lawrence Remington", with a long, sweeping flourish extending to the right.

Lawrence Remington

The P.I.C. Headquarters in Shelbyville, Illinois is an important center in which educational work takes place

THE PAPERPOOL WORLD: SAFE AND SOUND

Modern society, like the nation with a past, must safeguard the development of civilization, leading to the making of our modern world. P.I.C. keeps the world under constant revision, ensuring that the results of modern developments and new discoveries are incorporated in each successive Paperpool.

The health and safety of more than 20 million Scandinavian citizens are as much a responsibility of Paperpool International Corporation as is its obligations to secure progress and defend their freedom. The vaunted Scandinavian way of Living has become more than an earth-circling slogan that inspires our friends and dismays our enemies. It has become a perpetual personal challenge that we at P.I.C. must face and solve every day of our existence.

In the future - as in the past - we shall best discharge our responsibilities to the Scandinavian public by making available the finest Paperpools that modern engineers, designers, manufacturers and salesmen can produce and sell. And let it be remembered that the best Paperpools are the ones that conduce to the nation's health and safety - quite as much as to its comfort and leisure.

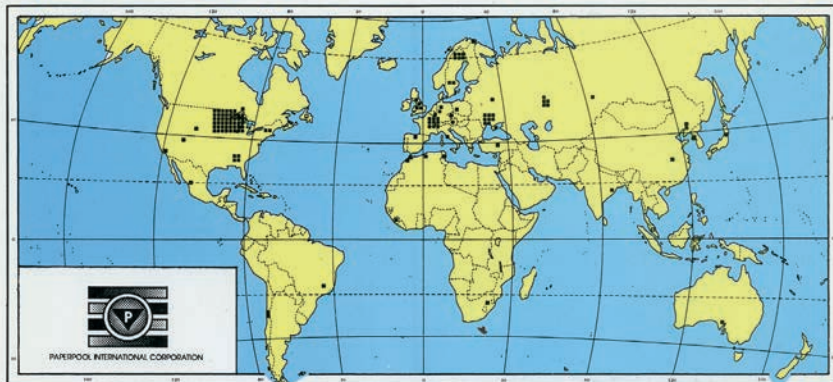
The record of Paperpool results in this regard is without parallel. And with good reason. The rules we live by are self-enforcing. We know from experience that to achieve success our Paperpools - for both the consumer and commercial Paperpools - must be designed and fabricated to secure *maximum health and safety dividends* for our customers, as well as answering their needs and wants. Our aim was to create something where nothing had been before, and to provide the conditions for the creation of an assured world, a *World of Paperpool* in which the control and transformation of nature will serve the well-being and happiness of humanity.

A world, Safe and Sound for Mankind.

**"The Scandinavian Manifest"
From the P.I.C. World Science Conference,
Managua, 1973.**

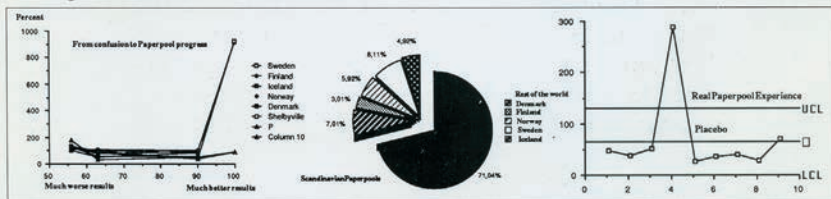
An International Corporation

P.I.C. is a modern multinational corporation with a worldwide network of plants and production facilities. Ever since its inception, P.I.C. has been intimately associated with assurance, ethics and dedication. P.I.C. represents the most advanced thinking in science, engineering, design and industry today.

On-line technology in over 200 offices in Europe and throughout the world is putting Paperpool International Corporation years ahead of competition. The Paperpool Process is an invaluable source and guide for the progressive man - a natural medium which influence contemporary living all over the world.

Development and Growth in Scandinavia

This remarkable development is due not only to the Nordic countries favorable natural conditions for P.I.C., but also in large measure to the excellent organisation of our Scandinavian associations, members and foundations. Their contribution have been of inestimable value for our Corporation, and the prosperity of the Scandinavian people, reflected in the high social standard of the Nordic countries.

PAPERPOOL INTERNATIONAL CORPORATION

Scandinavia

INFORMATIONSAVDELNINGEN

Tredje Långgatan 28
S-413 28 GÖTEBORG
SWEDEN

P.I.C. Supports:

The Green World Foundation

The World of Paperpool International Corporation is created by Stefan Karlsson and Mats Olsson in co-operation with Sub Rex Productions.

STEFAN KARLSSON

PAPERPOOL PRODUCTS

WETTERLING GALLERY, GÖTEBORG. NOVEMBER 25-DECEMBER 22, 1989.

STATIC

APPROACHING THE 21ST CENTURY the battle between this and beyond is coming to an end. The resolving contradictions of aims intended and goals unfulfilled are seemingly lost in the process. Since man is no longer dreaming of paradise even lost, the conception of ethic projects is limited to linguistic apparatus and nostalgic politics.

Paperpool International Corporation has recently conducted a worldwide survey of the nervous information system to deduct current flows and assign new directions. In general the last bastion of myths remaining are to be found in industry, religion and, eternally, in sports.

Starting off in *Buenos Aires*, with inflation roaring, the radical parts were tired and burned out. Taking a dynamic lead was left to the anachronistic ruling capers of fraudalism who ingeniously regarded post-modernism as the latest trick of the devil. In *Argentina* alone; 43 signs of dark forces were unveiled.

A selection:

- A version towards large gatherings at stadiums.
- Benign to invasion from any enemy.
- Criminals being trademarked.
- Drug escapists forming unions.
- Elevation of machine above man.
- Forgery of relics to confuse clergymen.
- Gold mistakenly gilded.

Spokane. In the northern hemisphere nature's own work-out program toured the appalaches. People were horrified when reminded of cyclic phenomena. Sidestepping all bars the stockexchange tries to keep a linear attitude alive forever. Art being dealt with by exterminators and a sanitary working-class. The old world indulging in commonwealth revival. Arc of triumph camouflaged as functional. Tunnel of love to lost enemies. No effects

recorded on the masses, probably not due to media but to new versions of air pollution.

Pattaya Beach. Asia bewildered by youthful inspiration. The actual structure of cause and effect still muddled; Grotesque. Meaning forlorn to the western moguls. Trojan automobiles riding the waves. A curved economical universe for a planetary empire. All this can be sanctioned if they'll just change their style of gastronomy.

Berlin, Hauptstadt der DDR. Manufacture and market becoming the focus of attention. Reservoirs of canned peas being preserved for tomorrow. Walt Disney Productions interested in creating themeparks on stalinism outside *Leipzig* for the enjoyment of all the family.

PROCESS

FOREMOST: THE PAPERPOOL Process is wholesome and reliable. As art it is affordable and healthy. P.I.C. catches the emotions thought to be long lost in every mans life. Re-inventing the future umpteenth time. P.I.C. is crusading the deserted battle-grounds, picking up pieces of shattered cultural meaning. Using crashed airliner debris to actually recreate reality. All this is probably not new to members of the Afterthought Church. P.I.C. though, forses religion and worshipping on the grand index. This as a result of physical experience stemming from large numbers of ignored sociopaths retracing their steps through history.

INDEX

THIS MAKES ME ANGRY SINCE IT is obvious that losses have occurred in the translation. No pieces are missing, as there was never any linkage in the first place. The antics of referendum should be discarded as an instrument of evaluation. Substitution supplied by direct experience. Sense and sensibility no longer corrupted by social CONTEXT.

MATS OLSSON (REMINGTON RESEARCH FOUNDATION)

No-Nonsense-Monkey-Business

P.I.C. is a Industrial Business Corporation that promotes and sells the so called Paperpool, which is one of its many products. The Paperpool consists of a room filled with paper of the highest quality. The idea is that the person who can afford to invest in a Paperpool shall have one at home to use as a place for relaxation and recreation.

P.I.C., as a meta-conceptual project, has its roots in the industrial boom in the sixties. Companies that earlier had specialized in a more limited and solitarily commercial line, experienced a market explosion. During the seventies, the quantitative aspects of many major companies developed into schizophrenic megalomania, which brought about an alienation from the "no-nonsense-monkey-business" philosophy that used to set the guidelines.

P.I.C. is not only a clarifying mirror of the post-modern industrialism but also a perceptor of trends, religion, politics, and other social constructions.

P.I.C. is the counterpart to Volvo (minus cars and other physical products), Cuba (minus its land and its people), or the Church of Scientology (plus machines and politics).

P.I.C. is not only a pastiche or a concept of irony but also a reality. In comparison with a modern company the main differences are to be found in the financing and in the original goals.

Paperpool Collection

proudly presents

ERNST

BILLGREN

LifestyleLivesIt!, 1967-1968, 140 x 115 x 60, Mosaic.
Courtesy of Paperpool Collection, Shalbyville, Illinois, U.S.A.
Photo: Karl Jensen

PIC© BAR-B-Q ★ CLUB ★

PIC BAR-B-Q CLUB is one example of a vast number
of Paperpool Products originated and manufactured by
Paperpool International Corporation

*"Since 1967,
Paperpool
Products has
increased my
creativity"*

Ernst Billgren, 30, Artist.

Photo: Karl Jensen

Introducing a New Generation of Paperpool Products

P.I.C.A.S.S.O.™
Products with dimensional stability

ÅR 1990 gick luften hastigt ur den svenska lånebubblan. I det föga smickrande ljuset av en internationell lågkonjunktur, en eskalerande inflation, orimliga löneökningar, en arbetslöshet på över 12 procent och ett accelererande budgetunderskott, tvingades den socialdemokratiska regeringen att avgå samma år. Lånefesten var över för denna gång. Den nya, borgerliga regeringen under Carl Bildts styre fick hantera ett land i djup ekonomisk kris, en kris som inte blev bättre av olösta konflikter i regeringssamarbetet med centerpartiet. Vid valet 1994 var det åter socialdemokraterna med Ingvar Carlsson som tog makten för att med ett sparpaket, ett så kallat stålbad, på ett smärtsamt sätt ta Sverige ut ur krisen.

För konstlivet var dessa ekonomiskt svarta år ytterst kännbara. Efter 1980-talets alltmörk ohämmade auktionspriser, som även smittade av sig på samtidskonsten, upphörde köparnas intresse för konst, vilket i sin tur bidrog till ett minskat intresse bland gallerister att ställa ut unga oprövade konstnärer. Tydligast var denna scenförändring i Malmö, där merparten gallerier slog igen under tidigt 1990-tal.

Ett sätt för konstnärerna att konstruktivt angripa problemet, både för att överleva och för att få visa sina verk, var de alternativa konstprojekten på mer eller mindre oväntade platser, som ofta finansierades av bidrag från kommuner, stiftelser eller stipendienämnder. Denna utveckling med konst i alternativa rum, gärna i konceptuell form, motsvarade i sin tur en önskan att bryta med 1980-talets mer pekuniära syn på konst, som blott en vara att köpa och sälja. Dessutom var floran av

alternativa projekt en konsekvens av en ökande skara nyutbildade konstnärer från konsthögskolorna i Malmö, Göteborg, Stockholm och Umeå samt Konstfack i Stockholm och Fotohögskolan i Göteborg. Eftersom gallerinäringen vid slutet av 1990-talet ännu inte hade återhämtat sig återstod för de flesta av de varje år cirka hundra utexaminerade eleverna att anordna sina egna utställningar i alternativa lokaler. Extra viktigt blev det med dessa utställningar då statliga Bildkonstnärsnämnden dels krävde någon form av utställningsfarenhet för att konstnären skulle komma i fråga för de ett- eller tvååriga arbetsstipendierna, dels premierade ansökningar till självständiga utställningsprojekt.

En som resolut tog saken i egna händer var STEFAN KARLSSON (f. 1956), som under 1980-talet inledde sin konstnärliga bana med att tillsammans med MATS OLSSON (f. 1957) initiera företaget Paperpool International Corporation; ett fiktivt företag lett av den mystiske presidenten Lawrence Remington, vars specialitet var glänsande, storslagna bruksföremål utan nyttofunktion. Det var inte förvånande att konstföretaget Paperpool, som ruckade på gränsen mellan konst och kommers, hade en kort men intensiv glansperiod under 1980-talets senare hälft, då dessa ytprodukter var som klippta och skurna för dem LO:s ordförande Stig Malm kallade finansvalpar.

Från denna företagsfiktion övergick Karlsson till att initiera projekt i det offentliga rummet och att på olika sätt vidga konstbegreppet. Redan 1988 var Karlsson en av initiativtagarna bakom det alternativa göteborgsgalleriet Sub Bau och dess projekt »Re-form« från 1988 –

STEFAN KARLSSON: *PIC AID*, 1989.
Mixed media, H 170.
Galleri Göran Engström.

ett projekt med konstingrepp av till exempel Eva Löfdahl, Ernst Billgren, Måns Wrangé och Bengt Olof Johansson i offentliga byggnader runt om i Göteborg. Under 1990-talet utvecklade Karlsson sina idéer i bland annat gruppställningarna »Kommun« 1992, med konstnärliga ingrepp i tjänstemännens arbetsrum i Botkyrka kommunalhus och »Lägenhet« 1994 tillsammans med Åsa Nacking, ett utbytesprojekt med konstnärliga kommentarer i outhyrda lägenheter i förorterna Rosengård i Malmö och Gårdsten i Göteborg. Med dessa utåtriktade projekt, som både stod i konfrontation och i dialog med tjänstemännen och de boende, markerades en vilja att föra konsten ut i vardagen jämfört med till exempel 1980-talets mer interna *Ibid*-projekt, som i stället utfördes i öde fabrikslokaler. För Karlsson, som också sålt konstidéer till idéfattiga konstnärer, är konst en social kraft, en subversiv energi i samhällskroppen. I enlighet med sin syn på konst som ett uppbyggligt incitament lanserade Karlsson i konstens namn under sent 1990-tal också en smakrik vete-gräsjuice för allmänhetens välbefinnande. Karlsson är, precis som konstnären STEFAN LINDEROTH (f. 1955), vilken i familjens lilla trea i Haga i Göteborg under några år anordnade utställningar och performance med svenska och internationella konstnärer, en av de eldsjälare i konstvärlden som inte bara beaktat egen karriär utan även genom sina projekt vitaliserat konstlivet.

En som deltog i både »Re-form« och »Lägenhet« var JÖRGEN SVENSSON (f. 1958), som också medverkade i en stockholmsk variant kallad »Spelets regler« 1993. Symptomatiskt uppstod »Spelets regler« inte utifrån någon övergripande programförklaring utan snarare genom en slumpens lättsinniga köstöt på Masters biljardsalong 1992. Efter sprängningen fixerades de femton klotens utspridda positioner och fördes över till en stockholmskarta, vilket blev de femton konstnärernas platser för konstnärliga ingrepp, allt inom en radii av 57 meter. Jörgen Svenssons klot hamnade utanför Åhléns varuhus. I en godhjärtad social och konceptuell

Paperpool Expo, Galleri Konstepedemin, Göteborg 1987

Paperpool Expo, Galleri Leger, Malmö 1988

Stefan Karlsson, Paperpool International Corporation, »PIL EXPO«, 1988. Galleri 1, Ångköket, Konstpedemien, Göteborg. Photo: Kari Jantzen.

ANDLIGA AFFÄRER

SPIRITUAL AFFAIRS

John Peter Nilsson

Trots att en del samtidskonst på ytan kan te sig isolerad från samhället, och till synes enbart handla om inomkonstrårliga spörmål, finns inte sällan under ytan en diskussion som parallellt berör samhället och dess frågor. Till skillnad mot 60-talets diskussion moraliserar man dock sällan. Vad vi ser är en konst som ironiskt, men ibland också cyniskt, bokstavligen gestaltar ett samhällstillstånd. Det är inte konstverket som tar ställning, utan det får vi göra som ser på. Ett sådant exempel är svenska PAPERPOOL INTERNATIONAL CORPORATION.

Despite that some contemporary art on the surface can seem separated from society, and seemingly only deal with internal issues, more often than not under the surface there is an ongoing discussion in parallel with society and its related issues. As opposed to the discussion during the sixties one very rarely moralizes. What we can see is an art that ironically, yet sometimes also cynically, literally molds a social condition. It is not the work of art that takes up a definite point, but the onlooker that has to form his own opinion. We can find such an example in the Swedish PAPERPOOL INTERNATIONAL CORPORATION.

Translated by Finn Printz-Påhlson

Ett av de mera tydliga exemplen på, vad Lyotard skulle kalla, senkapitalismens totala seger, är i Sverige kyrkans marknadsanpassning. Såväl den svenska statskyrkan som frireligösa samfund har under det senaste decenniet på olika sätt anpassat de ytre formerna för sine budskap till att efterlikna samtidens marknadsekonomiska tänkande. Men ett nästan humoristiskt problem uppstår. Kan man «sälja» Gud som ett produkt? Javisst, säger de svenska kyrkans aningslösa och anordnar «mässor» med prästerna som direktörer och församlingsborna som målgrupp!

Visserligen har väl kyrkan alltid flirtat med världslig makt. Mer problematiskt blir det om man också vill förändra själva «produkten». Eller om jag säger så här: Kan det inte finnas en risk att en hyperfokusering på själva de säljtekniska strategierna av en produkt eller ett budskap i sig självt så att säga tar över produktens eller budskapets egentliga innehåll? Att den sofistikerade och smarta marknadsföringen skapar begreppsförvirring av vad man egentligen «säljer»? En osäkerhet som inte minst kan vara fatalt i ett kyrkligt, andligt sammanhang.

Nu är ju dessa frågeställningar inte speciellt nya. «Media is the message», komnade McLuhan redan på 60-talet. Så här i slutet av åttiotalet har denna släta fras delvis fått ny aktualitet i den intellektuella diskussionen. Det finns väl knappast något område i vårt postindustriella västerländska samhälle i dag som inte berörs av ett slags kommunikationens extas i den bemärkelsen att man för att synas och höras måste på ett eller annat sätt «sälja» sina åsikter, budskap eller produkter. Detta ger i sin tur upphov till att sammanhangen, kontexten, som meddelandena presenteras genom, får extrem betydelse.

Marcel Duchamps experiment om just sammanhangens betydelse för ett meddelandes innehåll, kan inte för lite betonas. Men om Duchamp konstruerade en intellektuell hypotes, och kanske förutsåg en kommande situation, kan man i dag säga att denna hypotes blivit vardagligt förverkligad i ett slags massupplaga. Och kanske till den extremaste grad att frågan är hurvida man överhuvudtaget kan se igenom de intrikata och trassliga spindelnät som omger ett meddelande? Meningen i ett meddelande har kanske inte bara övertagits av kartongen den presente-

One of the more obvious examples of, as Lyotard would call it, capitalism's total victory, is the market adjustment of the churches in Sweden. Both the Swedish state church as well as the nonconformist churches have during the last decade in various ways adapted the outward appearances of their message to more resemble the market economy. However, a near comical problem arises. Can one «sell» God as a product? Of course, say the Swedish churches naively and arrange «services» with the priests as directors and the congregations as target audiences!

To be sure the church has always flirted with worldly influence. It becomes more problematic, though, if one wants to change the very «product». Or if I put it like this: is there the risk of a hyperfocusing on the very sales technical strategies of a product, or is a message by its self so to speak able to take over the product's or the message's actual significance? Does a sophisticated and clever marketing create a confusion of ideas concerning what one actually is «selling»? An ambiguity that not least can be disastrous in ecclesiastical, spiritual matters.

Now these problems are not particularly new. «Media is the message», was McLuhan's motto already during the sixties. At this point in time towards the end of the eighties this worn out phrase has partially been given a new urgency in intellectual circles. There is hardly any area in our post-industrial western society that is not affected by a kind of communications delirium in the sense that one, in order to be seen and heard, has to «sell» one's opinions, messages and products in one way or another. This in turn gives rise to the associations, or contexts the messages are presented through, being attributed extreme significance.

Marcel Duchamps's experiment about precisely the significance of associations in order to understand the contents of a message cannot be touched on too lightly. But if Duchamp constructed an intellectual hypothesis, and maybe predicted a coming situation, one can only say today that this hypothesis has been realized daily in what might be considered a mass edition. And maybe to that ecstatic extent so that the question is how on earth one can see through the intricate and tangled spider's web that surrounds a message? The significance of a message has maybe not

ras i (McLuhan), utan har också upphört att existera, eftersom samma kartong kan innehålla en oerhörd mängd divergerande meddelanden som mer eller mindre skapar en likgiltigt, likformad massa (Baudrillard)? Det som «säljs» är själva akten att sälja.

Nu är detta naturligtvis ett hårddraget resonemang. Slutsatsen skulle bli att det enda värdet som till exempel ett budskap har, är dess retorik; alltså ett slags simulerad mening. Ett konstverks eventuella mening skulle i så fall endast vara den estetiska?

Men en dylik slutsats har också lett till en häftig dekonstruktion av de mekanismer som styr ovanstående resonemang; ett slags meta-diskurs. Och onekligen har man i konstens märkt paralleller. Duchamp påverkade en hel popkonstgeneration och i dag ser vi en ny generation som mer eller mindre konceptuellt fortsätter att undersöka samhällets kodifierade tillstånd. Och om det västerländska samhället (och öststaterna i allt större utsträckning) verkar helt i händerna på ett marknadsekonomiskt tänkande, hamnar vi där vi började; har 1900-talets moderna utopiska projekt resulterat i att det enda språk vi förstår är försäljningsspråket? Det enda «sanna» värdet är det marknads-ekonomiska?

Paperpool International Corporation verkar mena det. Företagets affärsidé är ett slags funktionella fritids- och heminredningsprodukter. Men de lanseras genom ett konstsammanhang. Produkterna ställs ut som konst, trots att de uppenbart inte är laddade med den hemliga och andliga aura som vi vanligtvis förknippar med ett konstverk. Produkterna är vad de utger sig att vara, varken mer eller mindre. På ett skickligt vis iscensätter PIC ett slags konstens andliga värdeförlust. Men samtidigt pekar iscensättningen också på någonting utanför konstens egna rum. Genom PIC håller «företagets» skapare Stefan Karlsson en spegel som neutralt reflekterar, vad det onekligen verkar i dag, ett allmänt samhällellt tillstånd. Och det är ingen speciellt märkvärdig strategi, eller knepigt koncept, som ligger bakom. Dagens samhälle är enligt Karlsson multinationellt aktiebolagsiserat.

Nu har ju i Sverige både Carl-Fredrik Reuterswärd och Oyvind Fahlström, och framförallt Björn Lövin (se *siksi* 2/87), på ett eller annat

only been replaced by the package it is presented in (McLuhan), but has also ceased to exist, since the package can contain a considerable quantity of diverging messages that more or less create an indifferent, homogeneous mass (Baudrillard)? That which is «on sale» is the very act of selling. Now this is naturally a very far-fetched line of argument. The conclusion would be that the only value a message for example has, is its rhetoric; in other words a kind of simulated significance. Would a work of art's possible significance in that case only then be aesthetic?

However, a similar conclusion has also led to an intense deconstruction of the mechanisms that control the aforementioned line of argument; a kind of meta-discourse. And one has undeniably noticed parallels in art. Duchamp influenced a whole generation of pop-artists, and today we can see a new generation that more or less conceptually is continuing to probe society's codified condition. And if western society (and the eastern block countries to an ever growing extent) seems to be completely at the mercy of a market economy way of thinking, then we will end up where we started. Have the modern utopian plans for this century resulted in that the only language we understand is that of sales talk? Is the only true «value» its market value.

Paperpool International Corporation seems serious enough. The company's line of business purports to be functional hobby and interior design products. But they are introduced in an artistic context. The products are exhibited as art, despite them not being charged with the secret and spiritual aura that we usually associate with works of art. The products are what they claim to be, nothing more, nothing less.

In a clever way PIC stages a kind of spiritual decline in the value of the arts. Yet at the same time the staging also points at something beyond the realms of art. Through PIC the «company's» creator, Stefan Karlsson, holds up a mirror that reflects neutrally, as it undeniably seems today, to the general condition of society. And it is not a particularly remarkable strategy, nor a tricky concept, that is behind. Society of today is according to Karlsson multinationalized corporatized.

sätt tidigare tangerat ovanstående frågeställningar. Lövins fiktiva försäkringsbolag ILAC står till exempel inte PIC långt ifrån. Men en avgörande skillnad finns. Stefan Karlssons åttioåttioåriga iscensättning är på ett plan mera ironiskt ambivalent. Den tydliga moral, det ställningstagande som syntes i den svenska 60- och 70-talsdiskussionen, är inte lika framträdande i Karlssons PIC-projekt. Lövins ILAC-projekt definierade genom simulationen en *motståndare*. Karlssons PIC-projekt kan knappast definieras som en politisk eller moralisk strategi, i bemärkelsen att han vill upplysa och förändra i en definitiv riktning. Produkterna som PIC tillverkar är nämligen alldeles för förföriska och humoristiska; objekten vill behaga och simulationen tycks vara inriktad på ett slags fetischistiskt ha-begär. Objektens eventuella politiska och moraliska påståenden tycks lämnas helt och hållet till betraktarens egna slutsatser.

Denna slags amoraliska hållning har vi sett en hel del av på den internationella konstscenen de senaste åren. Men för svenska förhållanden är den ganska unik. Svenskt kulturliv har präglats, och präglas fortfarande, av ett slags präktigt socialt samvete i vilken den moraliska indignationen spelar stor roll. PIC's produkter ler försått mot detta underförstådda konsensus. Karlsson använder här ett slags cynism på ett likartat sätt som Andy Warhol gjorde det; verkligheten registreras utan att vi vet vad «registratormen» egentligen tycker och tänker om det som skildras. Det handlar mer om att blottlägga mekanismerna för seendet, än vad det man ser representerar. Och resultatet blir i Karlssons fall en studie i samtida vanfetischism och, vad det verkar, en kapitulation inför det enda språk vi förstår i dag – försäljningsspråket.

PIC knyter därmed an till en samtida diskussion, ofta konceptuellt orienterad, kring konstens förtäring till handelsobjekt. Till exempel amerikanen Jeff Koons. Han spekulerar i makt genom ett oerhört sofistikerat spel mellan kapitalet, handelsobjektet och dess administratörer. Koons investerar bokstavligen i sig själv. Hans skulpturer/objekt blir på ett plan bara symboliska ting – «produkten» är Jeff Koons själv. Men vi vet inte riktigt om han skratrar åt oss, eller om han utvecklar sina strategier på fullaste, cyniska

Stefan Karlsson, Paperpool International Corporation. «UNIVERSAL», mixed media, 150 x 55 x 30 cm. 1989. (Storer Collection, Zürich).
Photo: Kari Jantzen.

Now of course in Sweden both Carl-Frederik Reuterswärd and Övind Fahlström, but primarily Björn Lövin (see siksi 2/87), have in one way or another earlier touched upon the aforementioned questions at issue. Lövin's fictitious insurance company ILAC is not that far removed from PIC. But there is a decisive difference. Stefan Karlsson's eighties version is on one level more ironically ambivalent. The overt morals, the taking a standpoint seen so often during the debate of the sixties and seventies, is not so prevalent in Karlsson's PIC project. Lövin's ILAC project defined through simulation an *antagonist*. Karlsson's PIC project can hardly be defined as a political or moral strategy, in the sense that he wants to inform and change in any definite direction. The products that PIC manufacture are for that matter far too seductive and humorous: with the objects he wants to satisfy, and the simulation seems to be geared to a kind of fetishist acquisitiveness. Any possible political or moral statements made by the objects seem to be left entirely up to the onlooker's own conclusions.

We have seen this type of amoral stance quite a lot on the international art scene these last few years. But for Swedish conditions it is rather unique. Swedish cultural life has been characterized, and still is, by a kind of holier-than-thou social conscience in which moral indignation has played a major role. PIC's products leer insidiously at this implicit consensus of opinion. Karlsson uses cynicism in the same way as Andy Warhol did; reality is registered without us knowing what the «register» is actually thinking about what is being depicted. It is more a question of exposing the mechanisms for sight, rather than what is being represented as one sees it. And the result is in the case of Karlsson a study in contemporary commodity fetishism and, what it seems, a capitulation for the only language we understand today – sales talk.

Accordingly, PIC is linked up to the contemporary discussion, often conceptually oriented, concerning commodity values. For example the American, Jeff Koons. He speculates in power through a considerably sophisticated game between capitalism, the object of sale and its administrators. Koons literally invests in himself. His sculptures/objects become on one plane only symbolic things – the «product» is Jeff Koons himself. But we do not know if he is laughing at us, or if he is developing his strategies in real, cynical ear-

alvor! Vi vet inte riktigt om syftet är att blottlägga maktens mekanismer eller det bara är frågan om att spela med i spelet, distanslöst. PIC:s produkter har inte samma cyniska ambivalens. I så fall borde PIC ha gjort en marknadsundersökning och faktiskt tillverkat de produkter som konstmarknaden efterfrågar. Mig veterligen har inte Stefan Karlsson, varken i eget namn eller genom PIC, gjort någon sådan undersökning.

Nej, det är uppenbart att Stefan Karlsson väljer en roll att spela. Hans Paperpool International Corporation är en distanserad iscensättning som bokstavligen gestaltar ett konstnärligt och samhälleligt tillstånd. Och även om han räcker ut tungan mot den svenska moraliserande präktigheten, är han väl dock ingen fullblodscyniker. På ett sätt fortsätter han snarare en samhällskritisk tradition inledd på 60-talet. Han säger «sanningen» om konstens ekonomiska underhållningsvärde och funktionella nytta, fast med den modifikationen att «sanningen» är placerad mellan ironiskt humoristiska situationstecken. Han spekulerar inte med sig själv som insats, utan med verken.

nest! We do not know if his ambition is to expose the mechanisms of power or if it only is a question of playing the game, without seeing the problem in perspective. PIC's products do not have the same cynical ambivalence. If that were the case then PIC ought to have done a market survey and actually manufactured the products that the art market demands. To my knowledge Stefan Karlsson has not in his own name nor through PIC done such a survey.

No it is obvious that Stefan Karlsson chooses a role to play. His Paperpool International Corporation is a project done with tongue-in-cheek that literally creates an artistic and social condition. And even if he is sticking his tongue out at the moralistic holier-than-thou attitude, he is not a full-blooded cynic. In a way he is following a tradition critical of society that began during the sixties. He is telling the «truth» about the economical entertainment value and functional advantage of art, though with the modification that the «truth» is placed between ironically humorous quotation marks. He does not speculate with himself at stake, but with the works of art.

Stefan Karlsson, Paperpool International Corporation, "NEW ERA", mixed media, 160 x 60 x 50 cm, (Storrr Collection, Zürich). Photo: Kari Jantzen.

Paperpool papperskorgar, Sthlm Art Fair, Sollentuna 1988

Cuba Libre, assemblage 1988

Bakker Special, assemblage 1988

Jet Set, assemblage 1988

Radio On, assemblage 1988

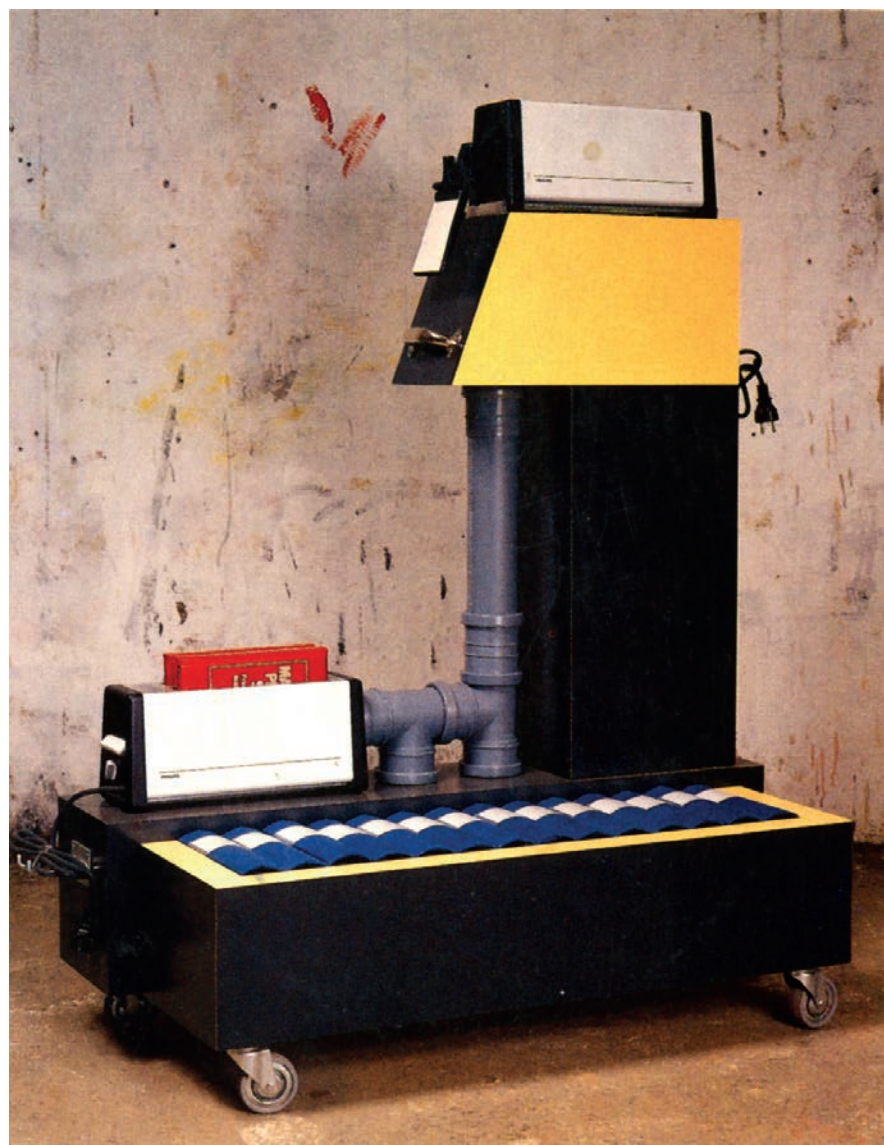
Universal, assemblage 1988

Pic Nic, assemblage 1988

**TAX
FREE
FOR FRAC**

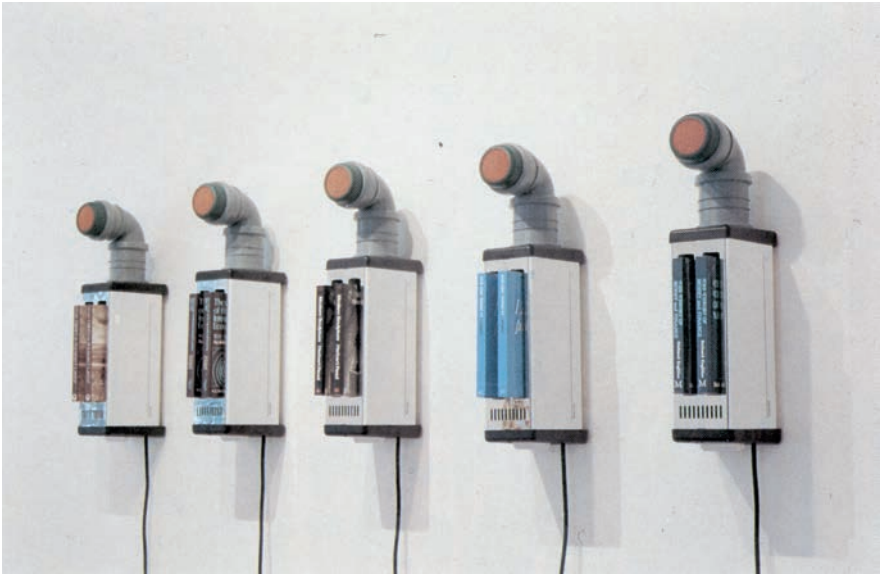

**TAX
FREE
FOR FMLM**

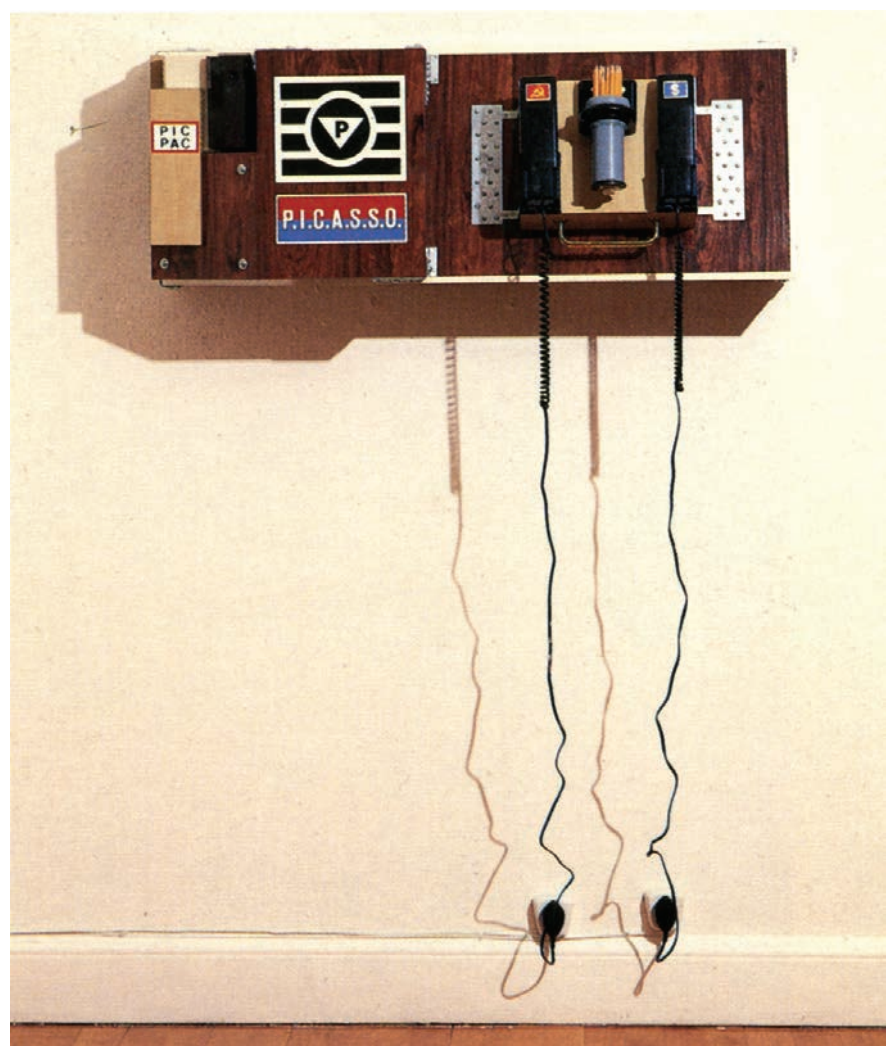

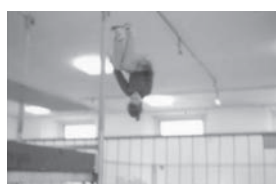
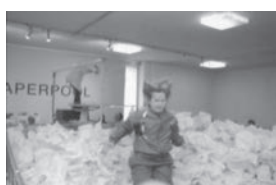
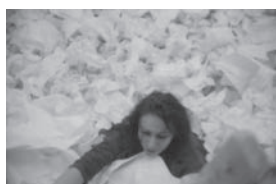

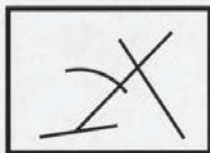
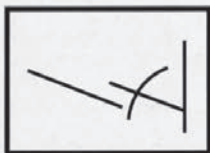
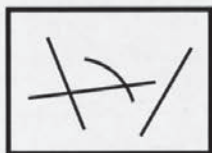

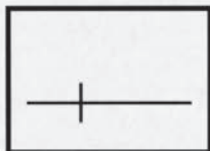
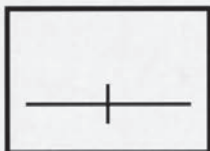
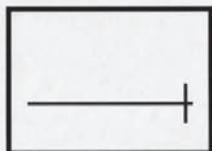
ANWEISUNG:

Unterstreichen Sie in jeder Reihe das Bild, das Ihrer Meinung nach den Begriff am besten illustriert.
(OHNE ZEITBEGRENZUNG)

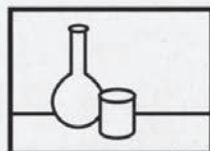
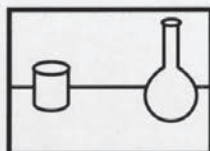
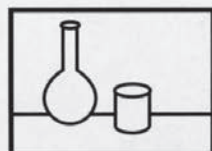
1. EINHEIT

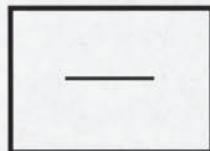
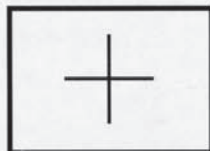
2. SCHÖNHEIT

3. HARMONIE

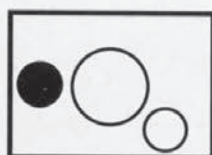
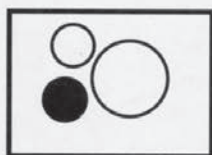
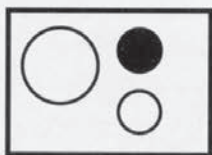

4. BALANCE

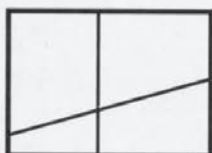
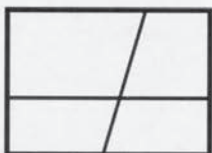

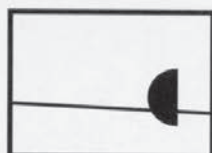
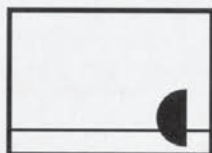
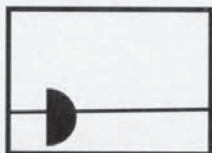
5. RHYTHMUS

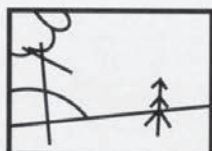
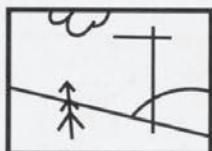
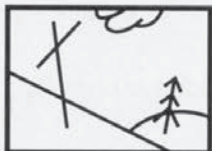
6. BEWEGUNG

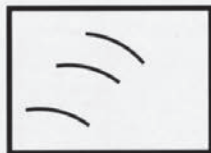
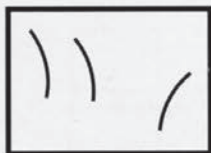
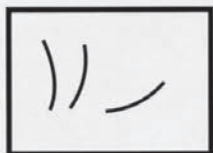
7. BALANCE

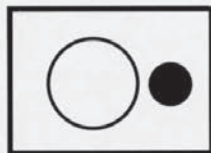
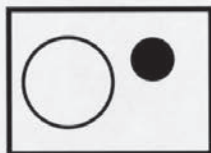
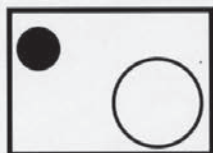
8. SCHÖNHEIT

9. ANMUT (GRAZIE)

10. SCHWERE

Haben Sie Geschmack?

1.	☐	☐	☐
2.	☐	☐	☐
3.	☐	☐	☐
4.	☐	☐	☐
5.	☐	☐	☐
6.	☐	☐	☐
7.	☐	☐	☐
8.	☐	☐	☐
9.	☐	☐	☐
10.	☐	☐	☐

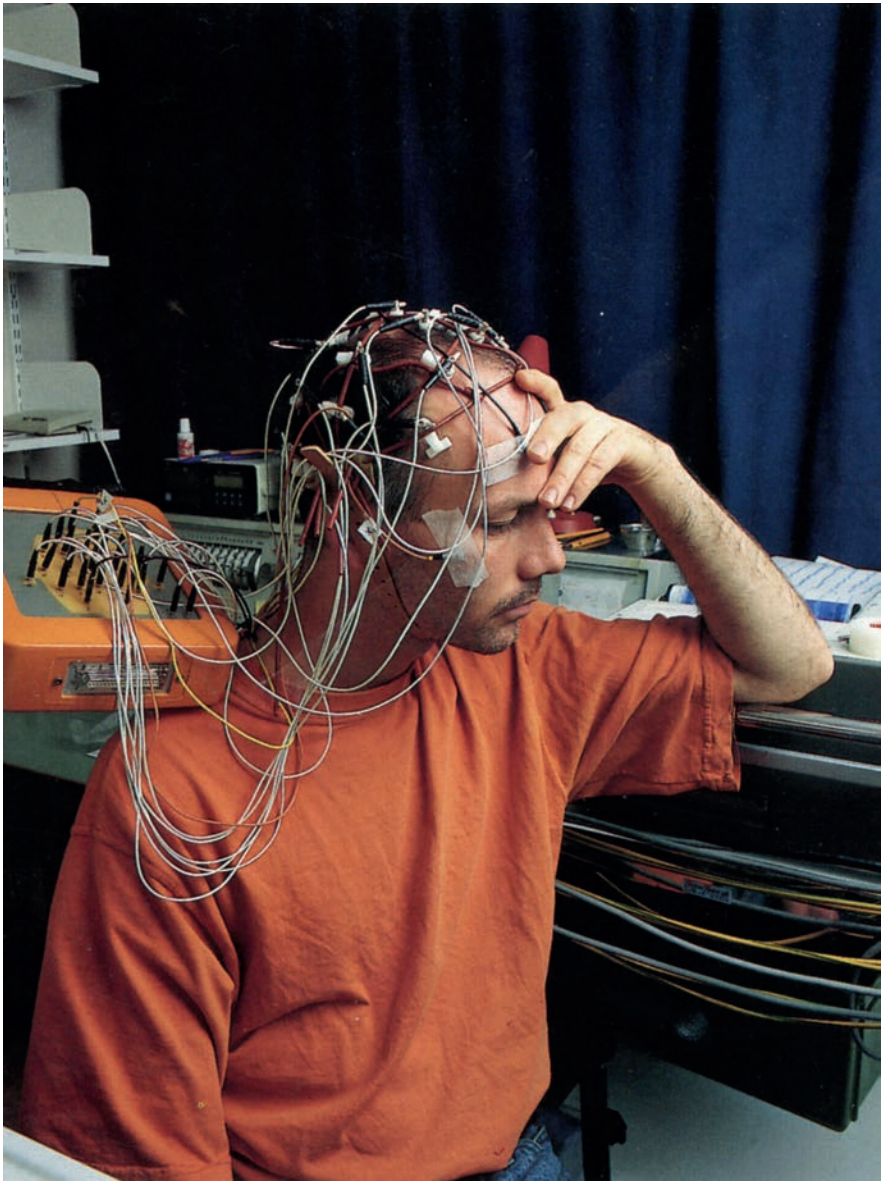
Wenn Sie testen wollen, ob Sie Geschmack haben, kreuzen Sie das entsprechende Kästchen an und senden Sie das Formular an **»Haben Sie Geschmack«** - Temporäres Hauptquartier, Kunsthalle Recklinghausen, Große-Perdekamp-Straße 25-27, D-4350 Recklinghausen. Unter den richtigen Einsendern wird ein Gewinner verlost, der den **Haben-Sie-Geschmack-Wanderpokal** überreicht bekommt. Weitere zehn richtige Einsender bekommen eine Urkunde überreicht, die bestätigt, daß Sie Geschmack haben.

Nachname: _____ Vorname: _____

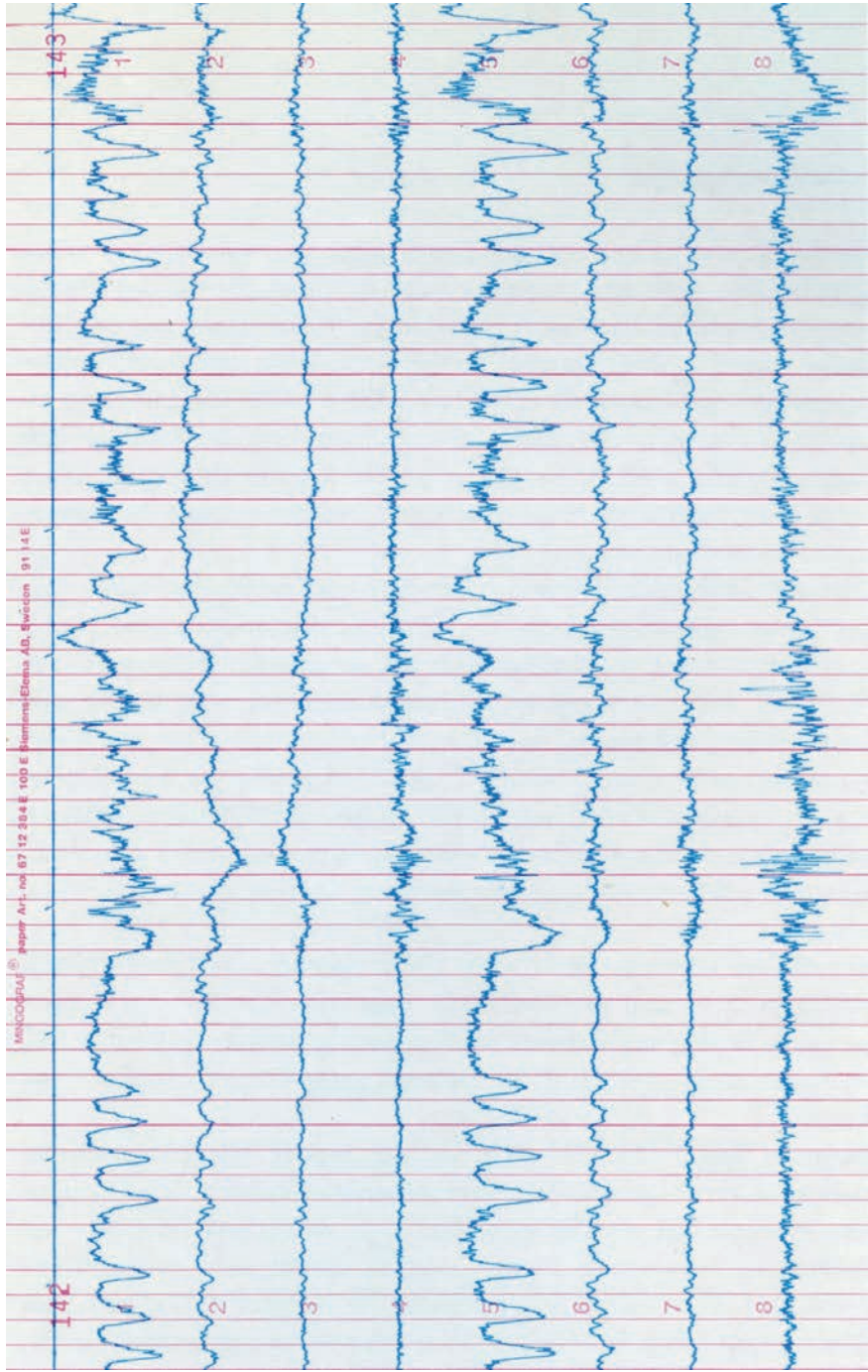
Straße: _____ Ort: _____

Telefon: _____

Unterschrift: _____

Edwardiania i uppror

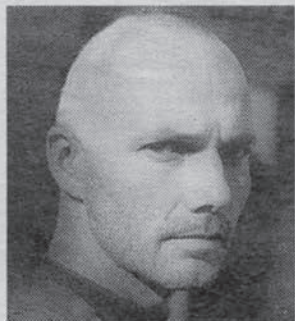
KONST

Det verkar som man kan skönja ett slut på konflikten kring utställningen **Konstnärskollektivet** på konsthallen **Edwardiania** i Klippans kulturreservat: Varken Hälsovårdsmyndigheterna, Brandmyndigheterna eller Konstmuseets ledning har i realiteten makt att stänga utställningen. Konstnärerna får alltså bo kvar, och utställningens initiativtagare, konstnären och miljonären **Stefan Karlsson**, gnuggar nöjt händerna:

– Jag hade inte i mina vildaste drömmar kunnat hoppas på en sådan uppståndelse. Och om bara någon vecka slår vi dessutom publikrekord, säger Karlsson som ursprungligen fick idén från en av sina egna tidigare utställningar **Idéservice**.

Den konstnärliga ledningen är dock inte lika glad. De känner sig lurade:

– Om Stefan Karlsson redogjort för sina planer att bygga om konsthallens övervåning till lägenheter och låta bostadslösa konstnärer leva där, hade vi *aldrig* skrivit under kontraktet. Att dessutom kalla ett sånt spektakel för utställning är en ren skymf mot konsten. Som en av världens ledande moderna konsthallar har vi ansvar för den färdiga produkten, konstverket. Inte för konst-

Konstnären **Stefan Karlsson** har åter igen lyckats reta gallfeber på etablissemangen.

närernas privata situation, säger en upprörd museichef **Lars Åberg**.

Konflikten har dessutom spridit irritation ända upp på högsta politiska nivå: Kulturkommunalrådet **Michael von Hausswolff** (fp), som inlett en folklig charmoffensiv sedan skandalen med de 1980-talsfilmer som grävdes upp ur hemligstämplade arkiv, stödjer sin gamle vän Stefan Karlsson, och tycker att utställningen är en välförtjänt nagel i ögat på statsminister **Mona Sahlin** vars neddragningar av konstnärsbidragen är den egentliga orsaken till masshemlösheten bland konstnärer.

Nöjdast är dock konstnärerna själva.

Utställningen Konstnärskollektivet pågår till och med 1 oktober nästa år.

Haben Sie weder Phantasie noch eigene Ideen ?

STEIGERN SIE IHRE KREATIVITÄT UM 100 %
und gestalten Sie Ihre eigenen Kunstwerke mit

**STEFAN KARLSSONS
IDEESERVICE**

NEUHEIT

KÜNSTLERRABATT 1 %

EXTRA IDEESERVICE
24-STUNDEN-SERVICE
(02361) 50-1933

ORIGINAL

1 idee.....	250 DM
2 ideen.....	500 DM
3 ideen.....	750 DM
4 ideen.....	1000 DM
5 ideen.....	1250 DM
6 ideen.....	1500 DM
Brainstorm.....	750 DM

Mindestalter für die Bestellung
von Brainstorm : 18 Jahre

**STEFAN KARLSSONS
IDEESERVICE**

Kunsthalle Recklinghausen, Große-Perdekamp Straße 25-27
D-4350 Recklinghausen ,Telefon (02361) 50-1935

Ich bestelle gegen Nachnahme:

☐ 1 Idee	☐ 3 Ideen	☐ 5 Ideen	☐ Brainstorm
☐ 2 Ideen	☐ 4 Ideen	☐ 6 Ideen	☐ Künstler

Name, Vorname: _____

Straße: _____

Ort: _____

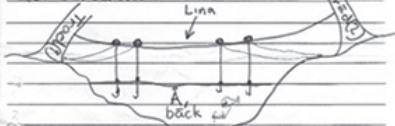
Unterschrift: _____

Die IDEESERVICE - Idee wird in Form einer Arbeitsanleitung für ein Kunstwerk geliefert. Die Anleitung ist mit dem IDEESERVICE-Logo versehen. Das Blatt wird von Stefan Karlsson signiert und datiert. Die Ideen Nr. 1 bis 6 haben das Format DIN A 4. BRAINSTORM ist eine von Raum und Zeit unbegrenzte Ideenmasse. BRAINSTORM hat das Format 40 x 50 cm und ist von Stefan Karlsson signiert und datiert. Sämtliche Ideen und BRAINSTORM werden mit Aluminiumrahmen geliefert.

Meine Idee für IDEESERVICE:

Är det många lik som jag inte gillar fiskem
blir tvingade att kompisar, papper etc.
Gör då så här:

Du ser här det perfekta kompisgä
ren* efter som kompiserna pappan och
känner sig han/hon så ser till din upp
fining. Då kommer Du och hjälper dem
att karaktären. Vår Papper dom då va
häftigt han/hon är Vips så blir du
super pappis i hela super Vard.
Pris: 800 kr inkl. Mums

Name: Gustav Vorname:
Straße: Ort:
Telefon: 031-761507 Kontonummer: 84-15768
BLZ: Bank: SE
Unterschrift: Gustav

*nach meine Unterschrift erkenne ich die Teilnahmebedingungen von IDEESERVICE an.

Meine Idee für IDEESERVICE:

JAG TYCKER ATT VI SKA VARA
TVUNGNA ATT SMINKA OSS VITA
I ANSIKTET. HA EN SVART
MESSA SOM TÄCKER HÅRET.
EN SVART LIKADAN OVERALL
- ALLA SKA SE PRECIS LIKADANA UT
- VIPS! SLUT PÅ RASISM, SLUT PÅ
FJANTIGT SKENHETSIDEAL. AVUNDSJUKA
SLUT PÅ DEN ONEDIGA
KONSUMTIONEN

Å SJÄLVKLART SKA DET
FINNAS VISEENDE POLISER
OVERALLT. VIDEOKAMROR I
ALLA VRÅER HEMMA SÅ ATT INGEN
SMITER...

Name: PIAH RAIHA Vorname:
Straße: Ort:
Telefon: 031-121032 Kontonummer:
BLZ: Bank:
Unterschrift: Pia RAIHA

*nach meine Unterschrift erkenne ich die Teilnahmebedingungen von IDEESERVICE an.

Meine Idee für IDEESERVICE:

En hjälp til de ansatte hos kommunen

När man bliver arbejdsledet, skal man
have udleveret et par bukser med et
kræft tag.
Når man så viser sig hos dem og
hvís de har for travlt (det har de
også altid), så kan de se, hvor de
skal parkere os.

Name: Mollie Vorname: KIT
Straße: Døbling 2. etage Ort: Døbling DK
Telefon: Kontonummer:
BLZ: Bank:
Unterschrift:

*nach meine Unterschrift erkenne ich die Teilnahmebedingungen von IDEESERVICE an.

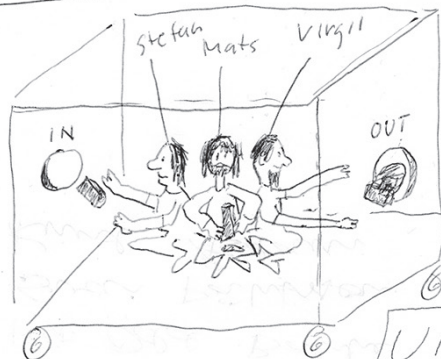
Meine Idee für IDEESERVICE:

Du får en langhals og stikker den i munden
Så att den smider
funt
och
Så
Stiller du den dig
med ryggen rest
lampa och filter
på vägen, du ser
dalen skugga som
rör sig och detta
blir en levande film
som du kan ha
nyckelnytt
med, om du vill
om du behöver
filmerna så kan de vara guld

Name: HANSEN KIM Vorname:
Straße: HANSEN GATE 10 Ort: Guleborg
Telefon: 031-42 65 06 Kontonummer: HANSEN PERMAN
BLZ: Bank: HANSEN
Unterschrift: HANSEN KIM

*nach meine Unterschrift erkenne ich die Teilnahmebedingungen von IDEESERVICE an.

Sambuca Process Transformation Box

3 sambucas sitter inne i lådan
och tar emot olika objekt
som publiken stoppar in i hål/in
och förvandlar dem till ~~olika~~
saker tex. stoppar man andra
in en
cigarette så kommer den ut ur

hål/ut som en fimp. etc.

Vem som helst kan stoppa in
vad som helst i lådan.

Sambuca garanterar att något
annant kommer ut. i Köpenhamn

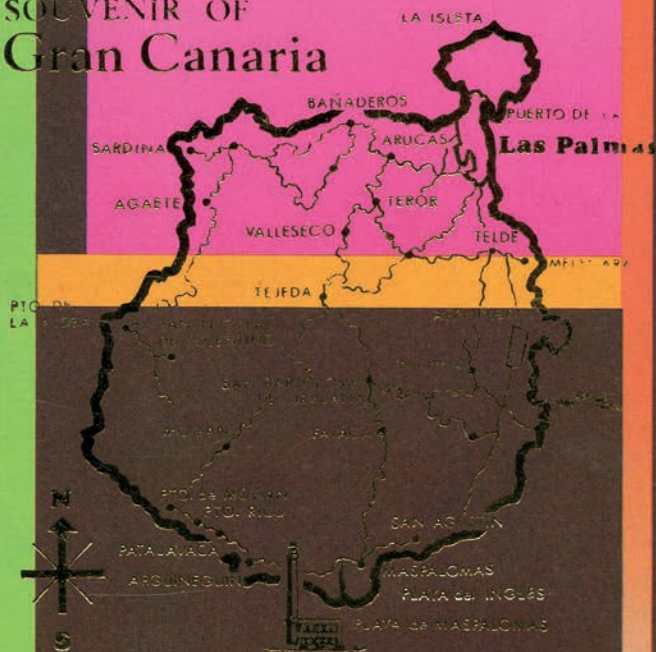

SOUVENIR OF Gran Canaria

Intryck från Kanarieöarna

På morgonen, torsdagen den 16:e januari, 1992, gav sig tre unga konstnärer från Göteborg iväg på en resa. Målet var en, för oss nordbor, känd ort på södra Gran Canaria - *Playa Ingles*.

En vecka senare återvände *Virgil Dejarv*, *Stefan Karlsson* och *Mats Olsson* till Sverige med sina resväskor fulla av målningar i regnbågens alla färger.

Efter den kraftiga börsnedgången hösten 1990 och Sovjetunionens fall ansåg gruppen det vara dags att försöka komma åt arbetarklassens och de lägre tjänstemännens pengar.

"Vad är det som lockar konstnärer från alla jordens hörn till Kanarieöarna. Uppenbarligen inte mycket. Efter en veckas letande har vi hittat oss själva. Det är tre. Sedan en konstnärskurs i Porto Mogadon. Det blir totalt 27."

"När skorna tar slut är det dags att gå hem."

"En nyfödd tavla är såsom ett barn. Det vill säga skär."

"Vi har inte tagit Bengt Lindströms färger. Vi köpte våra i Las Palmas."

Gruppen blev utslängd från *Hotel Sunwing* av två civilklädda och en uniformerad vakt med pistol. Det hävdades att gruppen försökt "hustla" konst till hotellets gäster. Detta inträffade trots att konstnärerna reste med *Vingresor*.

Gustaf Arvés

- ③ VIRGIL MATS OCH STEFAN TURAS OM ATT DRA RUNT DEN MOBILA BAREN I LOKALEN ENLIGT EN FÖRUT BESTÄMD TIDTABELL.

SAMBUCA MOBIL BAR ONE NIGHT STAND

HÅLLPLATS®
OSLO

STEFAN KARLSSONS **ENZYM BAR**®

Rejuvelac

Vetegräsjuice

STEFAN KARLSSONS

ENZYM BAR®

KOL+VÄTE+SYRE+KVÄVE+MAGNESIUM

STOCKHOLM • GÖTEBORG • MALMÖ • TEL: 070 - 640 26 25

Ämnestillsättning av Stefan Karlsson för projekt 27.000.000, Nordisk suntidskonst i massmedia. Ett arrangemang av Idella konstföreningen ETER i Silvedalen

9. Enzym Bar

Projektbeskrivning: idé och syfte

I oktober 1996 skickade Stefan Karlsson in en ansökan med namnet "En undersökning av klorofyllmolekylen och fotosyntesprocessen". Den beskriver ett projekt som delvis skulle äga rum i en vetenskaplig, laborativ miljö. Tiden för genomförandet var planerat till sex månader, från 1 januari till och med 30 juni 1997.

Under 1996 hade Karlsson haft en rad utställningar där han odlat vetegräs, pressat vetegräsjuice och mjölksyrejäst vetekorn till en hälsodryck. Det var i dessa experiment, relaterade till fotosyntesprocessen och ämnet klorofyll, som projektansökan tog sin utgångspunkt. Karlsson framhöll att han tidigare i sitt konstnärskap iklätt sig olika roller, t.ex. som affärsman i det fiktiva företaget Paperpool International Corporation och som konstnärlig idéutvecklare i tjänsten Idéservice.⁴⁴¹ Nu gick han in i rollen som naturläkare och forskare.

Det intressanta med klorofyllmolekylen är att den uppvisar slående likheter med hemoglobin, det röda pigmentet i människans blod. Det röda pigmentet är en väv av kol, väte, syre och kväveatomer, vilka är grupperade runt en enda järmatom. Naturens gröna pigment har en liknande väv av samma atomer, med undantaget att det i mitten finns en enda magnesiumatom i stället. Detta faktum finner jag så fascinerande att jag skulle vilja gå in med mina kunskaper som konstnär och titta på och tolka de olika processerna från ett konstnärligt perspektiv och dra mina egna slutsatser.⁴⁴²

I ansökan refererar Karlsson till ett samarbete med Botaniska institutionen där han skulle få låna utrustning. Under projektets gång kom förutsättningarna emellertid att ändras. Den vetenskapliga delen tonades ner och undersökningen kom istället att kretsa kring konstnärens roll som entreprenör i hälsokostbranschen.

Projektet *Enzym Bar* bör ses mot bakgrund av Karlssons tidigare konstnärskap. Karlsson är en nyckelperson i Göteborgs konstliv. Under 1980-talet var han en del av den alternativa konstscenen där han utvecklade konstnärliga strategier som han lärt sig i Berlin och New York i början av decenniet. Under 1990-talet arbetade Karlsson framför allt som konstkurator för ett antal grupp-utställningar som ägde rum i för samtidskonsten nya miljöer.⁴⁴³

⁴⁴¹ Idéservice ställdes ut på Göteborgs konstmuseum i samband med utställningen *Overground* 1993.

⁴⁴² Stefan Karlsson, "En undersökning av klorofyllmolekylen och fotosyntesprocessen", 1996, E2AA:122, KNA.

⁴⁴³ *Kommun* (1992) i Botkyrka kommunalhus, *Lägenhet* (1994) som ägde rum i ett antal tomma lägenheter i förortsområdena Gårdsten i Göteborg och Rosengård i Malmö samt 27 680 000 (1996) som framfördes i Sveriges Televisions båda kanaler, Sveriges Radios P1 och publicerades i *Dagens Nyheter*, 27 680 000 gjordes i samarbete med Jörgen Svensson och *Lägenhet* gjordes tillsammans med Åsa Nacking.

En återblick på 1980-talet – aktivism och konceptuell konst

Stefan Karlsson debuterade 25 år gammal med en separatutställning i Milano. Utan annan konstnärlig utbildning i bagaget än den mångåriga erfarenhet som han hade byggt upp som reklamtecknare, reste han ut i Europa i avsikt att etablera sig som konstnär. Med en portfölj full av målningar uppvaktade han gallerister i Milano, Basel och Paris. New York blev nästa mål där han stannade i ett år.⁴⁴⁴

Under vistelsen i New York bodde Karlsson i Lower East Side på Manhattan. Det var ett område som tillsammans med det närbelägna East Village utvecklades till ett vitalt konstcentrum under 1980-talet. Under 1970-talet var East Village en stadsdel med stora sociala problem: slum, kriminalitet och drogmissbruk. 1981 var East Village fortfarande ett starkt problembelastat område, men den vitala kraft som fanns i området ledde så småningom till att galleri efter galleri öppnades. Det första kommersiella galleriet öppnades 1981 och redan 1985 fanns 50 gallerier i East Village.⁴⁴⁵

Det som i första hand inspirerade Karlsson under vistelsen i New York var aktiviteten. "Det var något slags anarkistisk kreativitet. Det sprudlade, och det var också en tid i början av 80-talet som var en brytningspunkt. Vad som var då, det var det där häftiga måleriet som kom. Jag höll ju på och målade." ⁴⁴⁶ Tiden i New York var utbildande på det sättet att han såg mycket konst och skaffade sig ett kontaktnät. Det var också en tid då han öppnade sig för andra konstnärliga uttrycksformer än måleri. I New York började han att utföra performance och tillsammans med vänner planerade han att starta ett galleri.⁴⁴⁷

1982 flyttade Karlsson in i ett kollektiv i Kreuzberg i Berlin. Där umgicks han med politiska aktivister. Kontakten med dessa människor var inspirerande för hans fortsatta konstnärskap. "Günter Wallraff, det var en förebild. Vi var många konstnärer som bodde i det här ockuperade kulturhuset, och de konstnärerna jobbade utåtriktat. De gick ut på stan och gjorde aktioner. Jag kommer ihåg vissa större reklamkampanjer, vi gick ut mitt i natten och ändrade på dem." ⁴⁴⁸

Idén till det fiktiva multinationella företaget Paperpool International Corporation, P.I.C., föddes i Berlin. När det bildades var det en verksamhet som mer kan liknas vid en fiktion, en idé som gestaltades som ett rollspel av Karlsson och några av hans vänner. I huset som de bodde i ordnades ett tillfälligt kontor för företaget, och under en månads tid kunde besökare komma dit och

⁴⁴⁴ Intervju med Stefan Karlsson. Karin Bojs, "Konceptkonst. En Karlsson med intresse för något uttänkt" i *Dagens Nyheter* 1996-09-30.

⁴⁴⁵ Bertil Bäckström, *East Village*, C-uppsats i konsthistoria, Stockholm 1987, s. 4-15.

⁴⁴⁶ Intervju med Stefan Karlsson 97-02-24. Intervjun spelades in på band och transkriberades. Utskrift i författarens ägo.

⁴⁴⁷ Ibid.

⁴⁴⁸ Ibid.

bada i stora bassänger med hopskrynklat papper.⁴⁴⁹ Det var Paperpools första utställning, eller "expo" eftersom man använde sig av en företagsterminologi istället för att tala om händelsen i termer av konst. Därefter exponerades P.I.C. på olika platser i Berlin under 1982.

Från början betraktade inte Karlsson verksamheten som konst. Det fiktiva företaget var en seriös lek kring identitet, ekonomiska maktstrukturer och samhällssystem: en idé gestaltad i form av ett rollspel. Det var först 1986 som Karlsson förstod att det fiktiva företaget som hade bildats 1982 var konst, och han började göra produkter i företagets namn. I olika utställningar under senare delen av 1980-talet visades dessa produkter på konstutställningar. De bestod av vardagsföremål sammansatta i olika kombinationer. Föremålens ursprungsfunktioner ändrades och fick en annan funktion. T.ex. hängdes en brödrost av märket Philips upp på en vägg och presenterades som bokhylla med plats för två böcker i grillen. En tumfuktare var placerad ovanpå (ursprungligen en frimärksfuktare).⁴⁵⁰ Det fiktiva företaget Paperpools affärsidé var framställning av fritids-, hem- och kontorsinredningsprodukter.

Efter genombrottet 1987 på Sollentunamässan där han representerades av Galleri Engström hade Karlsson flera utställningar i företagets namn, ofta i samarbete med konstnären Mats Olsson. 1987 ansökte Stefan Karlsson och Mats Olsson om projektbidrag för projektet Billboard. Syftet var:

... att kritiskt granska och blottlägga olika strukturer i den flod av massmedial information vi får i samband med övergången från industri- till informationssamhälle. Genom olika presentationer (video, trycksaker, databehandlad information, foto, installationer och utställningar) av Paperpool International Corporation som ett fiktivt multinationellt företag i pappersbranchen, tar vi objektets egen form.⁴⁵¹

Objekten rönt stor efterfrågan på den då överhettade konstmarknaden. På Galleri Engström 1989 visades t.ex. *P.I.C Aid North de Luxe*, en kombination av en dokumentförstörare och en bardisk. Titeln anspelade på Oliver North och Iran-contras-affären som väckte politisk skandal i USA 1986–87.

Objekten kunde tolkas politiskt då föremålen bar politiska symboler, som den ryska stjärnan och hammaren och skäran, fastsatta som dekalerna på den blankpolerade ytan. Men det var inte ett politiskt budskap som markerade konstnärernas ställningstagande i en viss politisk åsiktsriktning. Istället var det den multinationella företagsvärlden och de politiska systemen som skärskådades och ställdes mot ett annat multinationellt system, konstvärlden.

⁴⁴⁹ Utställningen annonserades genom flygblad och företagets verksamhet presenterades i en folder, dock utan att avslöja att det hela var ett fiktivt företag eller en konsthappening. Foldern finns i Stefan Karlssons arkiv (tillhör Göteborgs universitetsbibliotek).

⁴⁵⁰ En serie bokhyllor med titeln *Biblioteca Nazionale* ställdes ut på Art Cologne, Galleri Engström 1990.

⁴⁵¹ Huvudsökande: Stefan Karlsson. Medsökande: Mats Olsson. Ansökt belopp: 109 500 kr. Tilldelat belopp: 45 000 kr. 1987–1988, E2AA:44, KNA.

Inom båda dessa världar verkade Paperpool i en gråzon mellan fiktion och verklighet.

I en recension i *Art Forum* förutspådde Lars O Ericsson att Karlssons nästa steg skulle vara att helt överlåta produktionen till en industri och på så sätt undslippa upphovsmannaskapet till det fysiska verket.⁴⁵² Så blev det emellertid inte. Med facit i hand är det lättare att se att den konstnärliga handlingen mer gestaltades av ett *rollspel* där Karlsson iklädde sig rollen av att vara produktutvecklare i ett företag, och att produkterna som såldes i detta företag avsattes på den världsomspännande marknaden för konst.

Offentligt framförande och kritik

Enzym Bar® presenterades i Stenasalen i Göteborgs konstmuseum i april-maj 1996. Där serverade Stefan Karlsson gästerna färskpressad vetegräsjuice och den mjölksyrejästa hälsodrycken Rejuvelac.⁴⁵³ Utställningen byggde på den amerikanska hälsokostprofeten Ann Wigmorens rön om levande föda och intag av enzymer som finns i riklig mängd i vetegräskornet. På väggarna fanns utdrag ur hennes skrifter och Stefan Karlssons logotyp för *Enzym Bar®*, ett hos Patent- och registreringsverket registrerat företagsmärke.

När utställningen visades var Karlsson medveten om att han drev konsten mot en gräns där fiktionen riskerade att upphöra. Eftersom Karlsson själv varit vegetarian sedan 14 år tillbaka och dagligen intagit dessa drycker var det ingen roll han spelade när han talade sig varm för dess positiva verkan. Han kunde vara sig själv utan att iklä sig en roll. Platsen, ett konstmuseum, var dock en garant för att utställningen skulle komma att tolkas som ett konstprojekt.⁴⁵⁴

Systerutställningen *Enzym Bar®* i en affärslokal på Sveagatan i Göteborg tog däremot ett steg längre mot att upphäva gränsen mellan verklighet och fiktion. Konstidén blev en företagsidé, som under den period som baren var öppen, mars-oktober 1997, gick med vinst. Karlsson kunde till och med anställa personal. I rapporteringen till Konstnärsnämnden benämndes projektet som "en 'fungerande' affärsrörelse."⁴⁵⁵

Enzym Bar® blev välvilligt bemött i media med artiklar i såväl *Dagens Nyheter* som *Svenska Dagbladet*, *Göteborgs-Posten* och *GT*. Till dem som

⁴⁵² Lars O Ericsson, *Art Forum*, mars, New York 1989, s. 150.

⁴⁵³ *Enzym Bar*. Ett biologiskt experiment av Stefan Karlsson på Göteborgs konstmuseum, Stenasalen, 13 april–12 maj 1996. Koncept, utställning och katalog: Stefan Karlsson. *Enzym Bar*-rens-utförande: Gisela Schink. Utställningens kommissarie: Lena Boëthius.

⁴⁵⁴ Intervju med Stefan Karlsson 1997-02-24.

⁴⁵⁵ Stefan Karlsson, redovisning av projektbidrag utdelat 1996, daterat 1998-03-27. Projektet slutfört mars-oktober 1997, total kostnad: 205 000 kr varav 100 000 kr lönekostnad avsett eget arbete (inkl soc. avg.). Institution: hyrd affärslokal i Göteborg, mars-oktober 1997. Projektre-dovisningar, Bild, 1996, vol. H-R, KNA. En projektre-dovisning finns tillgänglig på Karlssons hemsida: <http://www.subbau.org/standard/en%20undersokning.html>.

skrev positivt hörde SvD:s kritiker Mårten Castenfors som menade att projektet utmynnade i "en spänstig samtalande gräzon mellan konst och icke-konst, mellan konceptuell upplevelse och kommersiell vara, mellan allvar och non-sens – samtidigt som allt också kan ses som en ekonomisk anpassning till ett kärvare 90-tal."⁴⁵⁶

Varför Enzym Bar®?

Den 22 mars 1997 öppnade Karlsson ett galleri som hette *Enzym Bar®* på Sveagatan i Göteborg. Där skulle han sälja vegeteräsjuce och ställa ut konst av andra konstnärer. Han var med andra ord tillbaka i det han hade ägnat sig åt i början av 1980-talet då han drev det konstnärsdrivna galleriet Sub Bau, men denna gång i syfte att skapa ett vinstdrivande företag. Att undersöka konstens och konstvärldens gränser hade varit väsentligt i hans konstnärskap tidigare, men nu överskred han gränsen och trängde bort fiktionen helt. Vad som låg bakom denna önskan var en känsla av att konstvärlden var för trång. Han kände ett starkt motstånd mot koterierna inom konstvärlden och hur det *spelets regler* fungerade.⁴⁵⁷

Konstnärliga samarbeten med forskare var inte ovanliga på 1970- och 80-talet, det finns flera exempel på sådana projekt i materialet, men då handlade det oftast om att forskaren bidrog med sin specialistkompetens i projektet. Karlssons tanke var att han själv skulle ikläda sig rollen som forskare, vilket för tanken till den konstnärliga forskningen. *Enzym Bar®* följde samtidigt den utveckling som konsten hade tagit under 1990-talet mot en allt mer efemär och idébaserad konst. Projektet, som delvis ändrade inriktning, är ett exempel på en konstnärlig undersökning som tog teorier, begrepp och litterära referenser som utgångspunkt.

Stefan Karlsson:
Enzym Bar® i Stena-
salen, Göteborgs
konsthall, 1996. Konst-
kritiker Lars O Ericson
besöker utställningen.

Fotograf okänd.

⁴⁵⁶ Mårten Castenfors, "En blygsam droppe motiverar besöket - Två begrundande och en provokativ utställning visar att Göteborg inte lever i konstnärligt dis". *Svenska Dagbladet* 1997-04-05.

⁴⁵⁷ Intervju med Stefan Karlsson 1997-02-24.

Enzym Barens Meny
VETEGRÄSJUICE

15 ml. 20 kr

OSLO SPECIAL

15 ml. vetegräsjuice+
25 cl. morotsjuice 30 kr

REJUVELAC

Introduktionspris: 30 cl. 20 kr
1 liter 50 kr (medtag egen flaska)

Det intressanta med klorofyllmolekylen är att den uppvisar slående likheter med hemoglobin, det röda pigmentet i mänskligt blod. Det röda pigmentet är en väv av kol, väte, syre och kväveatomer, vilka är grupperade runt en enda järnatom. Naturens gröna pigment har en liknande väv med samma atomer, med undantaget att det i mitten finns en enda magnesiumatom i stället.

ZOOLOUNGE

Kristian Augustsgate 7b, N-0164 Oslo Tlf: 22 69 57 94

Unge Kunstneres Samfund

Rådhusgata 19, N-0158 Oslo Tlf: 22 42 66 66

ENZYM BAR

Jungmansgatan 21b, S-413 15 Göteborg Tlf: 0708-57 62 04

EXTRA SMART BAR FÖR OSLO
MASSOR AV ERBJUDANDE FRÅN

ENZYM BAR

SENASTE NYTT

ÖKA DIN
**SEXUELLA
POTENS** DRICK
REJUVELAC
OCH BLI
SMARTARE AV
VETEGRÄSJUICE

Välkomna till att testa mirakeldryckerna på
ZOOLOUNGE Vernissage den 23 februari kl.20.00
STEFAN KARLSSONS ENZYM BAR
visas mellan den 23 februari-8 mars 1999 på Zoolounge
och på **UKS** 5 mars kl.20.00 (obs! endast en kväll)

Vetegräsjuice är en vitaminrik hälsodryck framtagen av Ann Wigmore - den världsberömda hälsokost profeten som introducerade begreppet levande föda i början av 70 -talet.

Det ekologiska vetekornet groddas och planteras i jord, vetegräset växer i en vecka i dagsljus, sedan klipps det ner och kallpressas i en vetegräspress till en klorofyllhaltig dryck som stärker immunförsvaret och ökar det allmänna välbefinnandet.

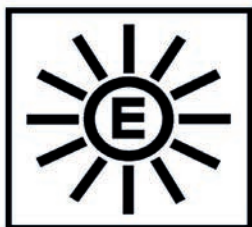
Vetegräsjuice drickes rent i små mängder (15 ml) eller blandas med morotsjuice. Vetegräsjuice har en tung sötaktig smak.

Vetegräsjuice är en av de rikaste källorna av naturligt A- och C- vitamin. det är också ovanligt rikt på B- vitamin.

Vetegräsjuice innehåller alla de 103 kända elementen som samtliga grundläggande vitaminer, mineraler, aminosyror och enzymer som bygger/återbygger och avgiftar din kropp.

proteiner kolhydrater fosfater
dextrin sakarin laktobakterie
sackarosjäs gelsvamp B,C
och E vitaminer mineraler

GÖTEBORGS FÖRSTA SMART BAR

ENZYM BAR

SENASTE NYTT

SUPER **ENERGI**
DRINKARNA
OCH **MATEN** SOM

GÖR DIG TILL EN **NY**
MÄNNISKA
PROVA **NU!**

Sveagatan 22, tel: 070 - 640 26 25
Öppet: Måndag - Fredag 12 - 18

STEFAN KARLSSONS
ENZYM BAR®
Rejuvelac och Vegetärskjuice

protein: kyllingströar, fiskströar
dextrin: socker, laktulose, laktitol
sackarosylat, mjölksocker, B 6
och E vitamin, enzymer, mineraler

GYLLENE TIDER DIN NYA

Seniorboende f

R I STOCKHOLM PENSION

ör kulturarbetare

Tidskriften 00-tal
Box 190 74
104 32 Stockholm

LEK

LÄR

KÖP

www.gyllenetider.info Stefan Karlsson, Roger Sarjane, Tomas Lundberg, Kristin Bergaust och Mats Olsson.

GYLLENE TIDER I STOCKHOLM. EN UTSTÄLLNING OM SENIORBOENDE FÖR KULTURARBETARE I TRE DELAR. DEL 1. LEK.

Bygg ditt eget seniorboende. Prova själv i vår stora utställning.

Utställningen öppnar lördagen den 26 januari klockan 12.00-17.00 och pågår till och med den 17 februari. Öppettider onsdag-söndag 12.00-17.00.

GALLERI ENKEHUSET Norrtullsgatan 45. 113 45 Stockholm. Telefon 08-343656.
www.enkehuset.nu

www.gyllenetider.info Stefan Karlsson, Roger Sarjane, Tomas Lundberg, Kristin Bergaust och Mats Olsson.

GYLLENE TIDER I STOCKHOLM. EN UTSTÄLLNING OM SENIORBOENDE FÖR KULTURARBETARE I TRE DELAR. DEL 2. LÄR.

Utställningen öppnar fredag den 22 februari klockan 17.00-22.00 med föredrag 19.00-21.00. Då får du svar på dina frågor om morgondagens seniorboende. Visningen fortsätter i skyltfönstret dagligen 17.00-05.00 till och med den 27 februari.

SOC.STOCKHOLM Bondegatan 64. 116 34 Stockholm. Telefon 08-64 09 807
www.soc.nu

SOC:Stockholm är en plats för konstnärliga och sociala experiment, ett forum för diskussioner kring konst och samhällsfrågor samt ett utställningsrum.

www.gyllenetider.info Stefan Karlsson, Roger Sarjane, Tomas Lundberg, Kristin Bergaust och Mats Olsson.

GYLLENE TIDER I STOCKHOLM. EN UTSTÄLLNING OM SENIORBOENDE FÖR KULTURARBETARE I TRE DELAR. DEL 3. KÖP.

Passa på och teckna dig för en tryggt boende på äldre dar. Först till kvarn.. Utställningen öppnar den 2 mars 13.00-17.00 och pågår till den 21 mars med öppettider torsdag-söndag 13.00-17.00.

ID:J Tjärhovsgatan 19. 116 28 Stockholm. Telefon 073-7052067
www.idigalleri.org

Gyllene Tider

Kulturarbetarnas seniorboende

Konstnärlig livskvalitet på äldre dagar

Gyllene Tider står för den konstnärliga och sociala friheten som är sällsynt i det vardagliga livet.

Gyllene Tider har som mål att vara ledande inom kulturarbetarnas seniorboende och tillmötesgå de äldre med mycket god kvalitet på boende, konst, service och stimulans.

På Gyllene Tider verkar de boende, deras anhöriga och anställda i samförstånd. Medbestämmande och de personliga önskemålen för hur man själv vill leva sitt liv är grunden.

Alla har råd att bo på Gyllene Tider - samtliga avgifter är progressiva.

Stefan Karlsson, Roger Sarjanen och Tomas Lundberg

Välkomna

Att flytta till gemenskap - ett boende i konstnärlig och aktiv miljö

Några ord om konstnärers levnadsvillkor

Våra livsvillkor är centrerade kring tre basala samhällliga institutioner; marknad, stat respektive familj. Dessa tre utgör de centrala försörjningssystemen. På marknaden erhåller inkomster från förvänsarbete, medan staten via skatter å ena sidan och pensioner, arbetslöshetsförsäkring, sjukförsäkring och andra transfereringssystem åker utifrån inkomster från marknaderna mellan olika generationer och befolkningsgrupper. Familjen, slutligen, är en källa till såväl ekonomiskt som socialt stöd. Utifrån ett flertal vetenskapliga undersökningar kan man konstatera att konstnärgruppen är en samhälleligt lågprioriterad grupp; sårbara och i varierande grad marginaliserade i alla dessa tre sfärer. Marknadsorienteringen är knapp, familjesituationen tryckt i många fall vara problematisk p.g.a. anställning ekonomiskt och brist på normal gemenskap, till följd av dubbelarbete. Statens olika former av normala transfereringssystem massgynnar ihälsedes konstnärerna. Deras yrkesgrupps dagliga problem med att få pengarna att räcka till jämte en strukturellt röd obast mellan tillgång och efterfrågan på konstnärernas tjänster skapar en osäkerhet i det dagliga livet. De sociala relationerna blir isolerade, särskilt då inom familjen. Konstnärerna har trots ett intressant arbete, i högre grad hälsoproblem än vad som gäller befolkningen i stort. Avslutningsvis kan man säga att konstnärernas liv präglas av ganska motgångsfulla villkor. De utgör å ena sidan en grupp med en mycket stor andel högskoleutbildade, samtidigt som de i ekonomiskt hänseende tillhör de mest utsatta i samhället. Denna brist på ekonomisk avkastning på akademisk utbildning är till synes unik. De ser sig själva som konstnärer, samtidigt som de i stor utsträckning får sin inkomst från andra källor. Detta synsätt är dock fullständigt begränsat utifrån de faktiska omständigheter de allra flesta konstnärer lever under.

Gyllene Tider står för gemenskap och aktivitet, men här finns även plats för avskildhet och integritet.

Vardagens innehåll och graden av omvårdnad bestäms av den enskildes behov och önskemål. Respekt är grunden för all verksamhet på Gyllene Tider.

Gyllene Tider vänder sig till kulturarbetare som på livets höst söker ett fritt och kvalitativt konstnärligt liv.

Ryggraden i Gyllene Tiders verksamhet är en aktiv medverkan från de boendes sida som kompletteras av anställda och anhöriga.

Gyllene Tider innehåller många möjligheter till att förverkliga de boendes behov; gymnastik, massage, bad, verkstader, bibliotek, nätverk, bioodling, galleri, restaurang och samkvalmeutrymnen.

Gyllene Tider är lokaliserat i ett naturskönt område med direkt närhet till trädgård, park och vild natur.

Gyllene Tider är till stor del självförsörjande när det gäller grödor, på Gyllene Tider hjälps alla åt med att plantera, så och sköta. Man kan också välja att bara njuta, promenera på gångar och stigar, vila på en bänk bland blomsterbänkar.

Ekologiska projekt ingår i Gyllene Tiders profil; bergsjöarna, solenergi, lokal vattenrening, odlings- och källorering.

Gyllene Tider är en stimulerande miljö full av liv och rörelse. Detta ger, tillsammans med den erfarna och välutbildade personalens arbete och engagemang en bra grund för ett rikare liv.

Kälförteckning:
Johan Fritzell/Ole Lundberg/KRO 1998
En konst att leva - om bildkonstnärarnas ekonomi
och levnadsvillkor.
Konstnärstödsutredningen (SOU 1997:190)
Huligren 1968 Konstnär i Sverige. Konstnärn nr 3-65
Tack till personal och boende på Vegahuset, Tre
Stiftelser, Sjöborgens kolonistad och Seningsympan
på Frösås i Sverige.

Några exempel på hus för Gyllene Tiders seniorboende. Husen byggs av prefabricerade boendemoduler, samt är till del byggda på plats. En huvudprincip är att förbilda de gemensamma ytor i de glasade ytor mellan modulerna, som t.ex. matplats/kök, växthus, gym/bastu, atelier och bibliotek.

Två exempel på mindre friliggande hus för Gyllene Tider. Det övre huset med traditionellt sadeltak, det nedre är en form av terrasshus.

Ett exempel på byggnad som är inordnad i stadsplan. Även här representerar de utpräglade glasade utrymmena de gemensamma ytor. Byggnadsvolymerna förskjuts så att uterestser bildas. Det här är ett exempel som till stor del är platsbyggt.

Ett 36 vånings höghus med gemensamma ytor i de glasade mellanrummen.

Höghuset består av en platsbyggd stomme av betong i form av en korsplan med kommunikation. Boendemodulerna dockas utåt på hjälp av en stålstomme. De glasade utpräglade delarna innehåller gemensamma ytor som t.ex. matplats/kök, växthus, gym/bastu, atelier och bibliotek.

**Intresseanmäl dig redan
nu på www.gyllenetider.info**

vid Södra Alvstranden.

Göta Älv och hamnen

**Gyllene Tider planerar höghus
vid Rosenlund.**

study.

Gyllene Tider föreslår Bomässa i Göteborg med inriktning på socialt byggande.

det nu få en renässans med startskott i Göteborg.

byggs är en utmärkt plats för att anordna en bomäss som nu kan användas på annat sätt när Gotatunneln

[illegible]

- Gjennem tiden har der været et genskab og aktivitet, men ikke gennem tiden har der været et genskab og aktivitet.

leri, restaurang och samkvämsutrymmen.

invernal, de asemenea, este o specie de interes pentru pescarii.

- Gyllene Tider drivs i stiftelseform.

- Gjennese lunders økonomi grundar sig på progres-

**Några ord om konstnärernas
levnadsvillkor.**

Utiifrån ett flertal vetenskapliga undersökningar kan

bycas i marga tall cara problematik p.g.a. anstran-

turellt rotad obalans mellan tillgång och efterfrågan.

seem ganz betrögenen, nicht. Anhangsweise kam
man schon auf gewisse Punkte, die nachher noch
zu besprechen waren.

på akademisk utbildning är tämligen unik. De ser

Hälsingen 1968 Konstnär i Sverige. Konstnären nr 1 - 68.
Kerndorffskor. Konstnärsschuldringen (SOD 1997:190)

Intresseanmälan

Konstnärlig livskvalitet på äldre dagar Kultur, samarbete och boende

Gyllene Tider står för den konstnärliga och sociala friheten som är sällsynt i det vardagliga livet.

Gyllene Tider har som mål att vara ledande inom kulturarbetarnas seniorboende och tillmötesgå de äldre med mycket god kvalitet på boende, konst, service och stimulans.

På **Gyllene Tider** verkar de boende, deras anhöriga och anställda i samförstånd. Medbestämmande och de personliga önskemålen för hur man själv vill leva sitt liv är grunden.

Alla har råd att bo på **Gyllene Tider** - samtliga avgifter är progressiva.

Välkomna

Stefan Karlsson, Roger Sarjanen, Tomas Lundberg, Mats Olsson och Kristin Bergaust

Jag anmäler härmed mitt intresse för ett framtida boende på Gyllene Tider.
OBS! Anmälan är inte bindande.

Personnr: _____

Förnamn: _____ Efternamn: _____

Adress: _____ Postnr: _____

Stad: _____ Tel / Fax: _____

Epost: _____ Yrke: _____

Bifoga ett foto på dej själv tillsammans med intresseanmälan.

Ort och datum: _____

Posta din anmälan till nedanstående adress
eller maila den till gyllenetider@telia.com
Hemsida: www.gyllenetider.info
Informationsadress: Gyllene Tider Jungmansgatan 21b 413 15 Göteborg
Copyright © 2001 Gyllene Tider

ANSÖKAN OM FÖRTUR TILL BOENDE PÅ GYLLENE TIDER - KULTURARBETARNAS SENIORBOENDE

Personuppgifter i ansökan behandlas i enlighet med PUL.
Du medger att informationen du lämnar får lagras och bearbetas i register av
Gyllene Tider - kulturarbetarnas seniorboende.
Du har rätt att begära utdrag och rättelser

		Inkom den
Namn		Personnummer
Gatuadress		Postadress
Telefon bostad	Mobil	E-post
Yrke		

Önskat läge

Kommun _____	☐ Tätort	☐ Landsbygd
--------------	---------------------------------	------------------------------------

Önskad storlek

☐ 1 boendemodul 30 kvm	☐ 2 boendemoduler 60 kvm	☐ 3 boendemoduler 90 kvm
☐ 4 boendemoduler 120 kvm	☐ Fler boendemoduler	Antal _____

Övriga upplysningar

Ort och datum	
Namnteckning	Namnförtydligande

Handlagt förturtdokument åretsänds efter erlagd administrativ avgift.
200 kr inbetalas på postgirokonto 4134174-4. Nyckel sänds per post efter inbetald avgift.

Administrationens anteckningar. Ort och datum	Förtur nummer
Namnteckning	Namnförtydligande

Gyllene Tider

En kulturpolitisk idyll

ANNA BRODOW

I

I konstnärsrollen ges människan exklusiv tillåtelse att röra sig i en fiktiv värld och ändå bli tagen på allvar. Det är få förunnat. Barn som dagdrömmer får höra att de ljuger och att de skall hålla sig till sanningen när fantasin skenar iväg, och mentalsjuka blir medicinerade. Att inte kunna skilja mellan fantasi och verklighet klassas i vårt samhälle som ett sjukdomstillstånd. Ändå vet vi att fantasin liksom drömmen har en skyddande och helande kraft, och att det för den självständiga och kreativa anden är just i gränslandet mellan fantasi och verklighet som nya tankar föds — precis som i det förvirrande ögonblick när båtens förtöjning släpper och du upptäcker att årorna blev kvar på bryggan. Sedan konsten uppfanns har konstnärens uppgift varit att utgöra en säkerhetsventil i ett samhälle som räds allvaret och fantasins politiska sprängkraft. Det är tack vare sin förmåga att med inbillningens hjälp formulera något intressant för vår tid och vår värld som konstnären ges uppskattning. Det är även där, i inbillningskraften, som konstens politiska potential ligger — i framtidslandet av en vision, en möjlighet som kan förverkligas. När konsten får verkningar i samhället och inte »bara« är konst blir konsten nämligen på riktigt.

Hur kommer det sig då att ett betydande antal konstnärer idag tar avstånd från fiktionen och säger sig vilja ägna sig åt det som inte är konst, det som inte är på låtsas, utan på riktigt? Vad är det för mekanism i konsten eller i konstvärlden som är så avväpnande att den tar udden av fantasins politiska potential? Varifrån kommer misstron mot fiktionen och när föddes föreställningen att konsten bara är på låtsas och därmed verkningslös?

Det är inte denna artikels syfte att ägna sig åt filosofiska härklyverier

kring verklighetens natur eller vad som kan anses vara äkta till skillnad från påhitt, lögn eller förfälskning. Jag tror att läsaren av denna artikel förstår vad jag är ute efter ändå, om jag i stället för »verklighet« och »äkta« talar om fenomen och händelser i samtiden som angår ett större antal människor och vars existens och förekomst vi kan vara något så när överens om. Den låtsasvärld som så ofta kringgärdar konsten tror jag inte bottnar så mycket i att konsten är ett uttryck för fantasi och föreställning som i att konsten avskiljs från resten av samhället och blir reserverad en egen plats. Konsten upphör då att tillhöra sfären av gemensamma angelägenheter vars existens det råder konsensus kring och övergår i stället till att bli en angelägenhet för ett exklusivt fåtal. För detta fåtal blir konsten en egen knappologisk verklighet.

II

Konstnärsrollen har varit föremål för flitiga diskussioner under 1990-talet vilka hör samman med en radikal förändring av konstbegreppet. Konstnären har liknats vid en etnograf som i den allmänna rörelsen i konsten under de senaste två decennierna — från en mediespecifik till en diskursspecifik praktik — ägnar sig åt sociologiskt fältarbete i ett mångkulturellt landskap.¹ Konstnärens kulturella eller sexuella identitet är här betydelsefull. Denna konst har verkligheten för ögonen; den komplicerade frågan är hur vi definierar verkligheten eller verkligheterna, och utifrån vilket perspektiv vi gör det. Det är en tydligt ämnesinriktad konst som sträcker sig långt utanför de estetiska frågorna. Under senare år har konst som behandlar frågor kring kön, sexualitet, makt, etnicitet, postkolonialism etc. övervägt i konstvärldens intresse. Dessvärre stannar ofta diskussionen inom en begränsad konstvärld, och konstens politiska potential försvagas därmed. Nyss utsläppt ur modernismens isoleringscell snärjs konsten nu av diskursernas nät, och med våltaliga konstkritikers och curatorers hjälp dras snaran sakta åt.

Konstnären har även liknats vid en forskare. Även denna riktning i samtidskonsten som vetter mot en starkare forskningsanknytning står inför ett konkret hot: att dö kvävningsdöden. Så länge konstnären ägnar sig åt ett undersökande fältarbete på egen hand utan institutioners förlande inverkan är inte fiktion ett problem. Konstnären är fortfarande fri att förhålla sig till verkligheten och gestalta en problematik på sitt eget sätt utan kravet att verifiera sina utsagor. Det är när konsten jämförs med vetenskapen och dessutom inlemmas i en forskarmiljö som det blir pro-

1. Hal Foster »The Artist as Ethnographer i *The Return of the Real* (Cambridge, Mass., 1996). Artikeln finns i svensk översättning i *Glänta* nr 2-3 2000.

blematiskt att hävda den konstnärliga fiktionen i egen rätt. Här skiljer sig nämligen det konstnärliga och det vetenskapliga förhållningssättet åt.

Ytterligare en ådra i samtidskonsten som fjärrar sig från den traditionella estetiken för att i stället bli konst »på riktigt« är konst som aktivism. Konst som aktivism står med ena foten i politiken och den andra i konstvärlden — det är en hybrid som uppstod under 1970-talet och sprang ur konceptkonsten, den feministiska rörelsen och alternativrörelsen. Det är en konst som infiltrerar och interagerar i det offentliga rummet t.ex. genom dekalor och posters på reklamtavlor eller genom aktioner. Ursprungligen kom initiativet från konstnärerna själva — det var undergroundkonstnärernas sätt att uttrycka sig. Men under 1980-talet växte denna konst i omfattning och inlemades elegant i konstinstitutionen med hjälp av det institutionella konstabegreppet, för att under 1990-talet slutligen bli institutionaliserad och till och med en beställningsvara. Ett praktexempel på detta är Kulturhuvudstadsåret 1998. Dessvärre tycks det som om den kritiska dimensionen avtar i takt med institutionaliseringen och legaliseringen. Det är ju inte så spännande längre när initiativet kommer ovanifrån. Konst som kritiserar konstinstitutionen kan aldrig beställas av konstinstitutionen själv. Den får inte bli nyttig — i det avseendet är ett visst mått av autonomi en förutsättning för en radikal politisk konst.

En författare som särskilt har uppmärksammat och välkomnat konstnären som aktivist är den amerikanska konsthistorikern Suzi Gablik.² Hon har gjort det utifrån en kritik av den kapitalistiskt styrda konstmarknaden och postmodernismen, som hon anser lider brist på tro och moraliskt ställningstagande. Konstnärens viktigaste uppgift i samhället, menar Gablik, är att vara en »cultural healer«. Det innebär att som konstnär påverka det gemensamma flödet av idéer i positiv riktning. Konsten, anser Gablik, har stor förmåga att uppbära det goda i ett samhälle, förutsatt att konstnären handlar därefter.

Trots att Gablik på många sätt är intressant som konsteoretiker när hon i engagerade debattböcker diskuterar konstvärldens problem (de faktorer som ständigt hotar att ta udden av konstens politiska potential) är hennes egen inställning långt ifrån oproblematisk. Faran i att ge konstnären rollen av »cultural healer« med moraliska förtecken är att man skapar en moralisk konst — precis som i de totalitära diktaturerna. I viljan att styra konsten mot det goda vilar hos Gablik dessutom en misstro gentemot människans förmåga att i frihet själv skapa något gott utifrån vad hon ser.

2. För en fördjupning se min artikel »Konsten och det moraliska imperativet« i *Valör* nr 4 1997. Där diskuterar jag Suzi Gabliks huvudteser framlagda i böckerna *Has Modernism Failed* (1984), *The Reenchantment of Art* (1991) och *Conversations Before the End of Time* (1995).

MOTSTÅENDE SIDA:

De tre utställningarna av Gyllene Tider i Stockholm (se avsnitt III nedan) delades in i tre teman: Lek, Lär och Köp. Information om utställningarna skickades ut i ett orangefärgat kuvert med texten DIN NYA PENSION. I kuverten fanns inbjudningskort till utställningarna med korta informationstexter och reklamansatt utförda illustrationer. Ingenting avslöjade att det var en konstutställning. Detta kuvert var gjort av Gyllene Tidens samarbetspartner, en reklambyrå i Göteborg.
© Jerlov & Körberg.

GYLLENE TIDER

www.gyllenetider.info Stefan Karlsson, Roger Sjögren, Tomas Lundberg, Kristin Bergström och Mats Olsson

GYLLENE TIDER I STOCKHOLM. EN UTSTÄLLNING OM SENIORHÖRANDE FÖR KULTURARBETARE I THE DELAR. DEL 1. LÄR.

Bugg ditt eget seniorboende. Pensa själv i vår stora utställning.

Utställningen öppnar lördagen den 26 januari klockan 12.00-17.00 och pågår till och med den 17 februari. Öppettider onsdag-söndag 12.00-17.00.

GALLERIE ENKELHET Norrtullsgatan 45, 113 45
Stockholm. Telefon 08-343606.
www.enkelhett.se

www.gyllenetider.info Stefan Karlsson, Roger Sjögren, Tomas Lundberg, Kristin Bergström och Mats Olsson

GYLLENE TIDER I STOCKHOLM. EN UTSTÄLLNING OM SENIORHÖRANDE FÖR KULTURARBETARE I THE DELAR. DEL 2. LÄR.

Utställningen öppnar fredag den 22 februari klockan 17.00-22.00 med föreläsning 19.00-21.00. Då får du svar på dina frågor om morgondagens seniorboende. Visningen fortsätter i dubbelmatt dag-lagen 17.00-05.00 till och med den 27 februari.

SDC STOCKHOLM Bondesgatan 64, 116 34
Stockholm. Telefon 08-64 09 807
www.sdc.se

SDC, Stockholm är en plats för konstnärer och andra experiment. All form för diskussion är välkommen och utställningar som är utställningar.

www.gyllenetider.info Stefan Karlsson, Roger Sjögren, Tomas Lundberg, Kristin Bergström och Mats Olsson

GYLLENE TIDER I STOCKHOLM. EN UTSTÄLLNING OM SENIORHÖRANDE FÖR KULTURARBETARE I THE DELAR. DEL 3. RÖP.

Passa på och teckna dig för en trygg boende på äldre dagar. Fyra till fyra. Utställningen öppnar den 2 mars 15.00-17.00 och pågår till den 21 mars med öppettider torsdag-söndag 15.00-17.00.

ID4 Tjörhovsgatan 19, 116 28 Stockholm.
Telefon 073-7030067
www.id4galleri.org

Från vernissagen av »Lek« i Galleri Enkehuset, Stockholm. Orangefärgade klossar som representerar den arkitektoniska grundmodulen i Gyllene Tider-husen staplades i olika formationer. I gungan som även ingår i Gyllene Tiders logotyp sitter konstnären Stefan Karlsson. På väggarna fanns skriftlig information om äldreboendet, fotografier av hittills anmällda intressenter, ritningar av några hus-typer samt ett upprop som vände sig till besökaren. Där kunde man läsa om konstnärernas ekonomiska och sociala situation, fakta som tagits fram utifrån färska rapporter från SOU och KRO. Foto Marie Ericsson.

Det finns en stor utmaning i den verklighetsnära konsten, men den står även inför en rad problem — den hotas å ena sidan av politisk korrekthet inom en relativt sluten konstvärld, å andra sidan av begränsningar till följd av etiska överväganden. En konstnär kan ju inte gärna göra oetisk konst som skadar andra utan att den väcker avsky. Den konstnär som har verkligheten som arbetsmaterial — människor och verkliga situationer — bär ett tyngre ansvar än den konstnär som i fiktionens fria värld endast låter sig begränsas av sin egen fantasi. Men det är som om ett visst mått av fiktion är en nödvändighet även i den konst som äger rum i verkligheten, annars skulle den inte väcka intresse. Förmodligen är det allas vårt behov av att slira lite grann mellan verklighet och fiktion som ligger till grund för detta intresse.

III

Det kan tyckas som om dagens projekt- och processinriktade konst, som i så hög grad är idébaserad och ämnesanknuten med politisk udd, inte skulle ha någonting att skaffa med idyllen. Denna komplexa bild av ett okomplicerat liv. Så är det emellertid inte, det gäller bara att få upp ögonen för den. Idyllen finns även i samtidskonsten. Men denna gestaltar inte ett pastoralt landskap med herdar, herdinnor och bråkande får — nej, den står närmast att finna i ett ekologiskt boende med kravodlade grönsaker, vetegräsjuice och gemensamhetsutrymmen. Den är heller inte en fiktiv bild av en mytisk plats i en obestämd historisk tid, utan ger snarare inblick i en möjlig, snar framtid, så som både du och jag skulle kunna leva den.

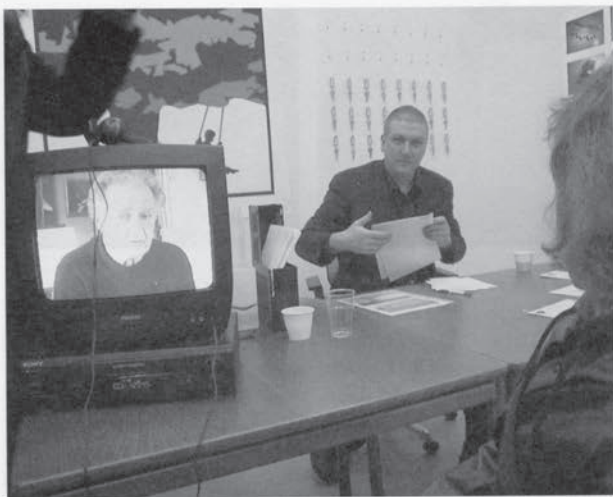
Gyllene Tider – kulturarbetarnas seniorboende är ett aktuellt exempel på ett konstnärligt projekt som vill vara någonting mer än bara konst för konstvärlden. Det är konst, kulturpolitik och socialpolitik i ett. Samtidigt är det verkligen en konst för konstvärlden eftersom den riktar sig till konstvärldens alla kulturarbetare. Konstnärerna Stefan Karlsson, Roger Sarjanen och Kristin Bergaust och arkitekten Tomas Lundberg har tillsammans skapat en vision om ett äldreboende för kulturarbetare. Det är, som man själv förklarar det, »ett sociologiskt framtidsforskningsprojekt inom kultursektorn«. Projektets fortskridande redovisas genom utställningar på olika orter i landet och via hemsidan www.gyllenetider.info som kontinuerligt uppdateras. *Gyllene Tider* har visats i Skövde Konsthall under en utställning som ägde rum i november 2001. Våren 2002 genomfördes

Från föreläsningsskvällen »Lär« på SOC i Stockholm den 22 februari. T.v. redogör Ove Martin Wall, förbundsdirektör för KRO, för Socialförsäkringsutredningen med hänvisning till pensionerna för kulturarbetare. Under kvällen visades en film med konstnären Olle Langert som berättar om sitt liv som konstnär, från ungdomens drömmar till ålderdomens insikter. Övriga programpunkter var presentationer av de medverkande konstnärerna: Kristin Bergaust, specialrådgivare från Tidsdepartementet; Stefan Karlsson och Roger Sarjanen talade om visioner och realitet och presenterade *Gyllene Tider* – kulturarbetarnas seniorboende; arkitekten i projektet, Tomas Lundberg, talade om arkitektur och boende. Foto Gyllene Tider.

Under kvällen och natten visades bilder i fönstret av hittills anmälda kulturarbetare. För närvarande är de 147 stycken. Här ses Anders Olofsson, konstskribent och redaktör för tidskriften *Konstperspektiv*. Foto Tobias Sjödin.

Från »Köp« på ID:I, Stockholm. Det lilla galleriet hade gjorts om till en mottagning där intressenter kunde ta del av informationsmaterial och köpa sig en förtur och ett nyckel-ämne à 200 kr. På bilden ses Roger Sarjanen sälja förturer. Videon visar filmen med Olle Langert. Foto Gyllene Tider.

det s.k. Stockholmspaketet med tre delutställningar på de konstnärsdrivna gallerierna Galleri Enkehuset, SOC och ID:I. Den 11 maj öppnades en utställning på Vita kubén på Norrlandsoperan i Umeå och i september visas en utställning på Röhsska Museet i Göteborg, som är hemmaplan för konstnärerna. Karaktäristiskt för detta framtidsforskningsprojekt är att konstnärerna tonar ned det individuella konstnärskapet till förmån för sakfrågorna och det kollektiva arbetet. De kallar sig inte konstnärer, utan titulerar sig snarare specialrådgivare i Tidsdepartementet eller enbart med sina för- och efternamn. De är konstnärer, men i det här sammanhanget i funktion av föreståndare för ett tänkt äldreboende.

En utgångspunkt för projektet var det orangefärgade kuvert från Premiepensionsmyndigheten som damp ner i brevlådan med besked om den nya allmänna pensionen. Det var många konstnärer som aldrig brydde sig om att öppna kuvertet, då de visste att deras intjänade pensionspoäng var så få att de inte skulle räcka till en dräglig standard på ålderns höst. Samtidigt trängde larmrapporter igenom mediebruset om vanskötseln av gamla vid landets äldreboende. Den angelägna politiska fråga som projektet handlar om är att en hel generation konstnärer förmodligen inte kommer att ha råd att själva välja boendeform när de blir gamla, utan får ta det som bjuds. Med de nedskärningar som har skett inom den offentli-

ga sektorn kan låginkomsttagare inte känna sig säkra på någonting överhuvudtaget.

Utöver detta tydliga innehåll finns aspekter i projektet som gör det intressant som konstverk. Trots att det inte finns tillstymmelse till fiktion — man har nämligen som mål att göra verklighet av idéerna — finns det ändå en konstnärlig idé som kittlar tanken. Den framtida verklighet som många av oss gärna förtränger ersätts här av en idyll, en helt okomplicerad tillvaro som inte innehåller någonting av vardagslivets umbäranden, utan enbart livets goda. Det är en tid och en plats som inte är närvarande, men öppnar sig med hjälp av fantasin som en glänta i skogen. Och visst finns det en symbolik i att investeringen i framtiden för ett gott äldreboende sker i form av en förtur och en nyckel. Varför spekulera på börsen när man kan köpa en nyckel till himlen?

Det är kanske därför som Svenska kyrkan har visat intresse för projektet... Man har inlett diskussioner med dem — och dessutom med JAK Medlemsbanken om att lägga upp ett bosparande för intressenterna.

Att det redan finns ett kulturarbetarnas äldreboende på Södermalm i Stockholm gör inte Gyllene Tider mindre originellt och konstnärligt träffsäkert. Äldreboendet på Södermalm har inte samma konstnärliga kvaliteter eftersom det redan finns — *i verkligheten* — och slirar inte mel-

ANNA BRODOW

»På Gyllene tider kan man välja en eller flera boendemoduler utifrån behov. I samtliga lägenheter finns dusch, toalett, pentry, centraldammsugare och balkong eller altan. Boendet är indelat i mindre enheter med boendegrupper på ca 15 personer. Varje enhet har ett eget sällskapsrum där man kan se på TV, läsa och umgås. Gyllene tider byggs ut efter behov och efterfrågan, med vårt unika modulsystem.«

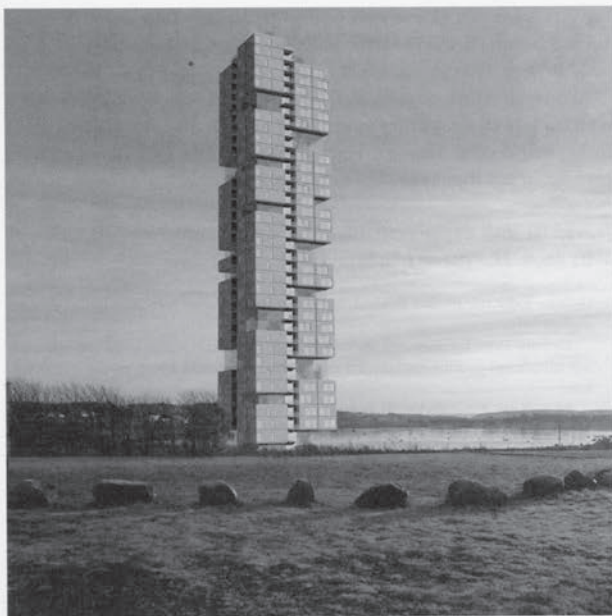

»Gyllene Tider är lokaliserat i ett naturskönt område med direkt närhet till trädgård, park och vild natur.«

Fyra olika modeller av Gyllene Tider-hus. Den arkitektoniska idén bygger på en grundmodul på 32 kvm som kan staplas på höjden och läggas ut på bredden. För den som vill ha en större lägenhet kan två eller tre moduler slås ihop. © Gyllene Tider.

GYLLENE TIDER

»Ekologiska projekt ingår i Gyllene Tiders profil: bergvärme, solenergi, lokal vattenrening, odlingar och källsortering.«

»Gyllene Tider är en stimulerande miljö full av liv och rörelse. Detta ger, tillsammans med den erfarna och välutbildade personalens arbete och engagemang en bra grund för ett rikare liv.«

»Gyllene Tider innehåller många möjligheter till att förverkliga de boendes behov: gymnastik, massage, bad, verkstäder, bibliotek, nätverk, biosalong, galleri, restaurang och samskvämsutrymmen.«

»Personalen är alltid närvarande.«

ANNA BRODOW

lan verklighet och fiktion som Gyllene Tider gör. Den dagen de första kulturarbetarna flyttar in i Gyllene Tider upphör det förmodligen att vara ett konstverk. Gott så.

Alla älskar vi någonstans idyllen, den enkla och sköna. Men vilken idyll har inte ett stråk av melankoli? Naturligtvis drar även dödens iskyla förbi i korridorerna i kulturarbetarnas äldreboende. Detta är en plats dit man flyttar när livet är på väg bort och orken fattas.

Ja, vad får man då för pengarna? Man lovas konstnärlig livskvalitet på äldre dagar. Här citeras från hemsidan:

Gyllene Tider står för den konstnärliga och sociala friheten som är sällsynt i det vardagliga livet.

Gyllene Tider har som mål att vara ledande inom kulturarbetarnas seniorboende och tillmötesgå de äldre med mycket god kvalitet på boende, konst, service och stimulans.

På Gyllene Tider verkar de boende, deras anhöriga och anställda i samförstånd. Medbestämmande och de personliga önskemålen för hur man själv vill leva sitt liv är grunden.

Alla har råd att bo på Gyllene Tider – samtliga avgifter är progressiva.

Stefan Karlsson, Roger Sarjanen, Tomas Lundberg, Kristin Bergaust och Mats Olsson.

Välkomna.

TRÄFFA DINA FRAMTIDA GRANNAR PÅ RÖHSSKA MUSEET.

Vi kan redan idag erbjuda Dig ett framtida flexibelt och tryggt boende.

Gyllene Tider är ett boende i konstnärlig och aktiv miljö där Du och

Dina anhöriga tillsammans med de anställda verkar i samförstånd.

Upptäck den konstnärliga och sociala friheten som är så sällsynt. Upptäck Gyllene Tider.

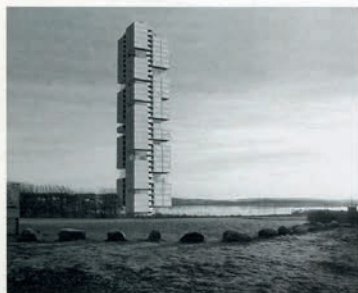
Förhandsvisning av boendeformer 15.00-17.00 torsdag 5 september på Röhsska museet.

Utställningen pågår t.o.m. söndag 15 september.

- ☒ Kom och bygg.
- ☒ Frågor och svar.
- ☒ Förhandsbokning.
- ☒ Progressiva avgifter. Fördelaktiga lån.
- ☒ Ett åttiotal prisvärda konstverk till salu.

VÅRT MÅL – DIN GARANTI!

Vi ska vara ledande inom kulturarbetarnas seniorboende och tillmötesgå de äldre med mycket god kvalitet på boende, kultur, service och stimulans.

GYLLENE TIDER.

Din nyckel till ett tryggt boende.

JAK Medlemsbank stöder Gyllene tider - kulturarbetarnas seniorboende.

Klipp ut, rikta nyckelhålet mot den utsikt som Du vill ha på Din ålders höst och kika in i framtiden.

Gyllene Tider kulturarbetarnas seniorboende. Anmälda kulturarbetare 180 st, varav 99 kvinnor och 81 män.

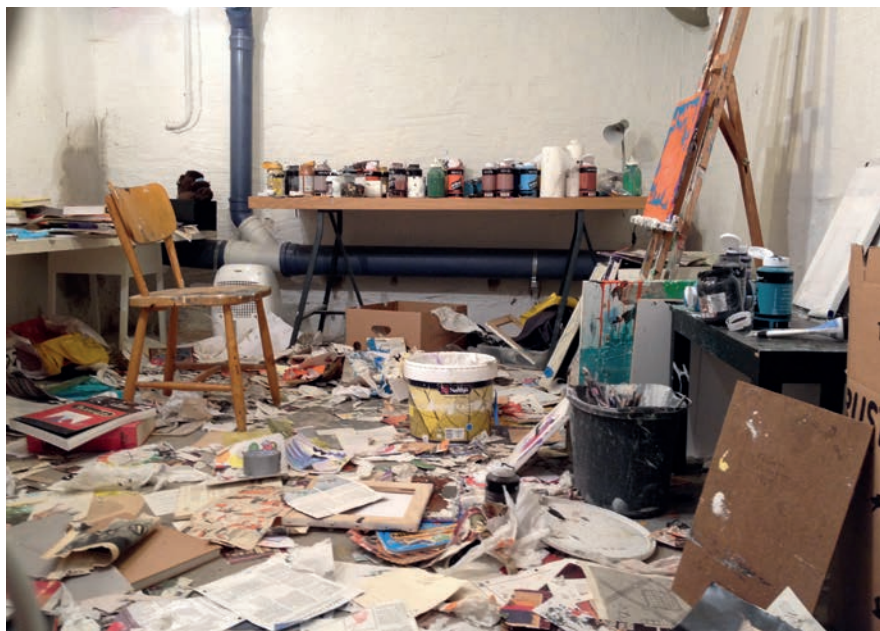

NUTIDA
SVENSKT
MÅLERI

RUND DUK MED BRED SPETS

**GUTE
ARBEIT
GUTES
GELD**

TECKNING MÅLNING

KL. 7

KVÄLSKUS

REHAB
PARADISO

john blunds

HALVSJUSAGOR

TRINKEN
ist schlimm
DURST
ist schlimmer

Wetterling Gallery

Välkommen på vernissage med verk av Stefan Karlsson
Torsdagen den 8 oktober, kl. 17-20, Göteborg

Wetterling Gallery Göteborg

Arkivgatan 4, 411 34 Göteborg 031 20 35 25 Tor - Fre: 12-18 Lör: 12-16 Övriga Öppettider: Enligt överenskommelse

STEFAN KARLSSON

FÖDD 19th BOR & VERKAR I G

UTSTÄLLNINGAR (URVAL)

Galleri Engström, Stockholm
Wetterling Gallery, Göteborg
Galleri Leger, Malmö
Lindblad Thordén Gallery, Göteborg
Gallerie Storzer, Zürich
Galleria Chisel, Milano, Genova
Moderna Musei, Stockholm
Göteborgs Konstmuseum
Konsthallen Göteborg
Kunsthalle Recklinghausen
Forum Hamburg, Galleri Engström
Art Cologne, Galleri Engström
Stockholm Art Fair, Galleri Engström
Bonnier Konsthall, Stockholm
Millesgården, Stockholm

SAMLINGAR (URVAL)

Fredrik Roos Nord
Moderna Museet, Stockholm
Göteborgs Konstmuseum
Statens Konstråd
Kunsthalle Recklinghausen
Fondazione Cassa di
Bonnier Art Collection
Jarl och Jytte Borgström

STIPENDIER (URVAL)

Maria Bonnier Dahl
Västra Götalands konstnärskollegium
Göteborgs kulturpris
Bildkonstnärstipendiet

PRESS (URVAL)

DN, SVD, GP, GT, Aftonbladet
SR, Art Forum, Flash Art, SILENCE
NU Nordic Art Review, Konstnär

20c

Nothing but GOOD

Yes! IT IS TRUE! A TESTIMONIAL FROM REALITY

KONSTNÄREN STEFAN KARLSSON har alltid varit bra på att
lisa av tecken i tiden.

För 20 år sedan spelade han företagare på marknaden
och tillhandahöll kreativa lösningar - det kunde vara ett
service-kit som körde fram förfrågningar i rätt ögon-
blick.

Han har givit halsöngen konstnärlig gestaltning genom
Vetegräs Stiftelsen och läkekonskprojektet Konstmedel.
Senare kunde han tillgodose behovet av helhetslösningar
för äldreboende med konstupplevelser som guddkant
i projektet Gyllene Tider.

Hans verksamhetsfält har haft stor spännvidd och varie-
rande nivåer, från underjordens Sub Bau till affärsvärldens
svindlande höjder. Kanske blev strålkastarljuset

där alltför bländande för de senaste åren har Stefan
Karlsson sökt sig till samhällets utkanter och till
svagare miljöer. Det kan vara gamla nedgångna
fabriksvarter i Almedal (som fick låna sin miljö till
filmen Upp till kamp) eller forna öststaters stadsdelar
som inte hunnit fräckas upp till shopping-gallerior.
Stefan Karlsson besökte Ost-Berlin på 80-talet före
murens fall och övergivna byggnader i Kreuzberg,
där den tyska historien besudlat fasaderna lager på
lager.

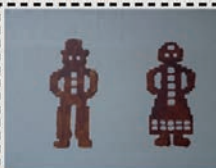
Men det är inte en söndervittrande öststatskultur han
är ute efter att återge, snarare kanske att återskapa ett
tillstånd genom att gestalta ett tidsavtryck.
Bilderna är trogna utsnitt ur verkligheten. Han ser en
skylt eller resterna av några handmålade bokstäver på
en husvägg, dokumenterar med ett foto och gör en
exakt kopia med hjälp av en schablonmålning.
En gång i tiden var Stefan Karlsson skyltmålare.
Schablonen eller maskeringstejpen gjorde att de
ströplade färgfäkten avslutades med en liten vikt i
kanten. De ofrivilliga rinningarna och fläckarna i
färgen kommer också med i bilden. Ibland före-
kommer figurer eller emblem, kantiiga och barnala,

MONEY TO BE SAVED

TRY IT AT HOME!

ABC NO RIO (NEW YORK), 2008

PEPPARKAKSGUBBE, 2009

GOOD ONLY AT HAPPY ART WASH™

TAKE THIS COUPON TO YOUR LOCAL ART DEALER

SSON
GÖTEBORG

iska Samling
Stockholm
useum
ghausen
ca Print, Genova
tion, Stockholm
ms Samling, Köpenhamn

lin stiftelse
alshpris
n
et, Expressen, SVT,
CSI, Paletten, TV 4,
perspektiv, Paletten

ESS!

Please!

**EMPTY POCKETS of
MONEY-HAIRPINS-TOOLS
-NAILS-BOLTS-BULLETS
-ETC.
THANK YOU!**

PUBLIKATIONER (URVAL)

- Sveriges konst 1900-talet del 3 1970-2000, Maren Castenfos
- Från modernism till postmodernism Svensk konst 1900-2000, Folke Edwards
- Konstens Göteborg nedslag i fyra sekel, Göteborgs konstmuseum, Håkan Wettre
- Konstnärer i samtal, Lo Caidahl, Västra Götalandsregionen

★ ONE SIZE FITS ALL ★

LUCKY, 2009

20¢

**GIANT
ECONOMY
SIZE**

BRING THE KIDS

STEFAN KARLSSON PAINTINGS & HAPPY ART WASH™

WHEN YOU BUY EITHER

OR THIS

UNTITLED, 2008

som kan ha att göra med att han ibland använder broderi-mönster som i sin hackiga kontur påminner om datavärldens piktade bilder. Man skulle också kunna läsa in ett existentiellt påstående: i det solkiga och tuffliga finns en mänsklig närvaro. Skulle man till och med kunna påstå att Stefan Karlsson i sitt gråa pastosa måleri befinner sig i en göteborgsk tradition - här valde man på 40- och 50-talen att kalla sig "målare" och inte för "konstnär". Och det göteborgska klimatet av dis, dimma, tjocka och regn födde ett gråskigt måleri, nertygat av eviga övermålningar.

HÅKAN WETTRE
Leitendent Göteborgs Konstmuseum

ARUTATOR, 2008

UNTITLED, 2008

BENGT 50 ÅR, 2009

JOY!

ART STAYS CLEAN

**IN A STATE
OF THE ART**

**happy
Washing Machine**

THANK YOU!
STEFAN KARLSSON

ELANDERS-ARCTIC PAPER-MILK-AGENCY

ANY OTHER USE CONSTITUTES FRAUD

SKJ

REN 2 2

ORTA

2 = SLÄT

Schiller

FLORES PARA
CRIANÇAS

PARANOIA

GRANEN

② 190.75

REGN. och SOLSK
barnen i det min
SOVRUM, KÖK och
För 4 personers ta
Regn. och sol
inregerad av
både gästerna
ger extra solsk
mycket 5 en
en föräldra

POPULÄRT T
här till REKL
Dessa följt ko
STANDARD

STANDARD
● TALT av
vöggar och
tegelstreck
med mygg-
m. Komplet-
teringsver-
ket som följer
hitt till pris!
Storlek
Best. nr
Färg
Pr. styck
100

**TURISTTA
KRAFTIGT
TURISTTA**

④ TURISTITA
 färdade i sm
 som de ofta
 Droppstent
 mysgnöt so
 185 km, höj
 om Kämpa
 av stölder,
 kvällen
 Stor skär
 Best av
 Riksgis
 Fr styck
 10

REGN. och SOLSK
barnen i det min
SOVRUM, KÖK och
För 4 personers to
Regn. och sol
inregerad av
både gästerna
ger extra solsk
mycket 5 en
en föräldra

**SLEEP
INN**

18 JULI-14 AUGUSTI

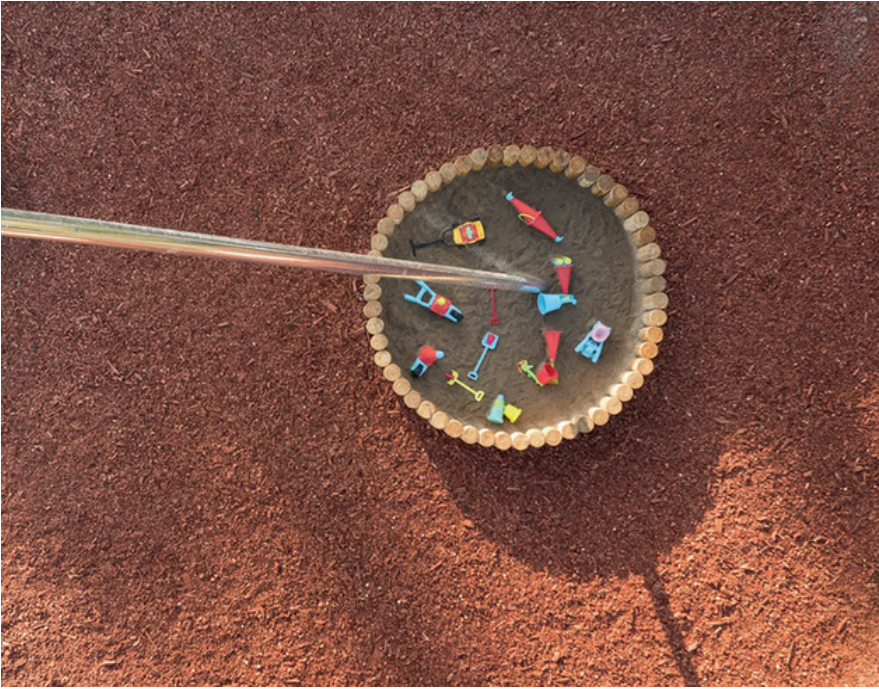

**GOD KONST
& SOV GOTT**

GALLERI 54

Kastellgatan 7 Göteborg 031-136830
www.sleepinn54.se - info@sleepinn54.se

Tack till Kultur Göteborg och Kultur Västra Götaland

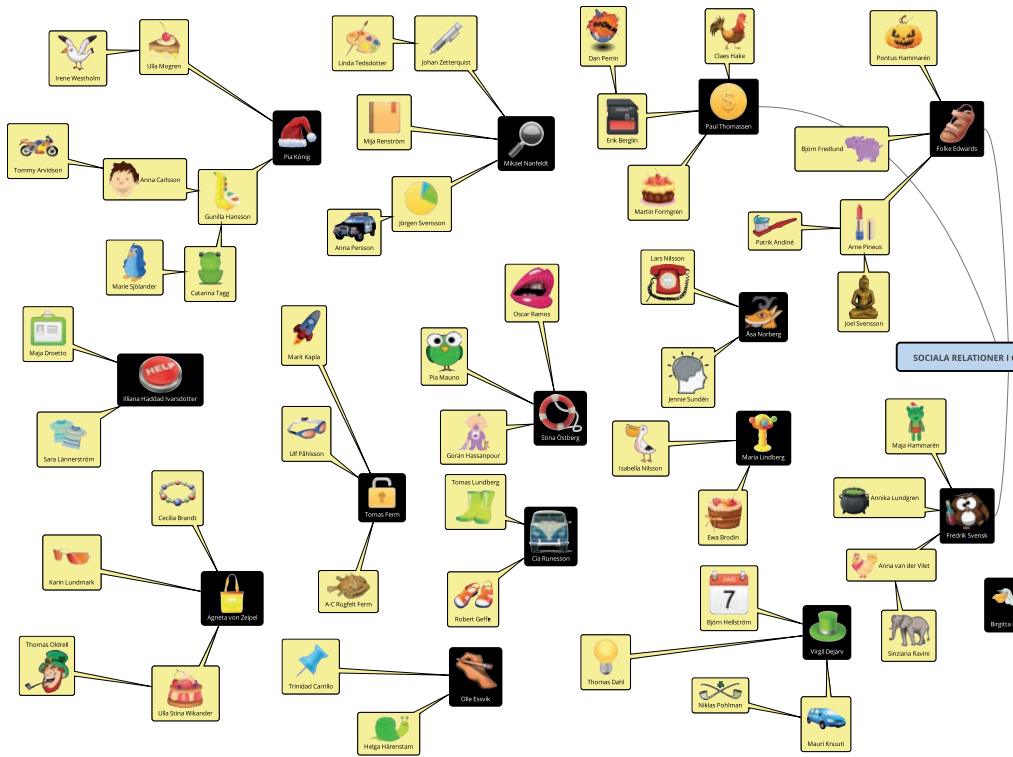

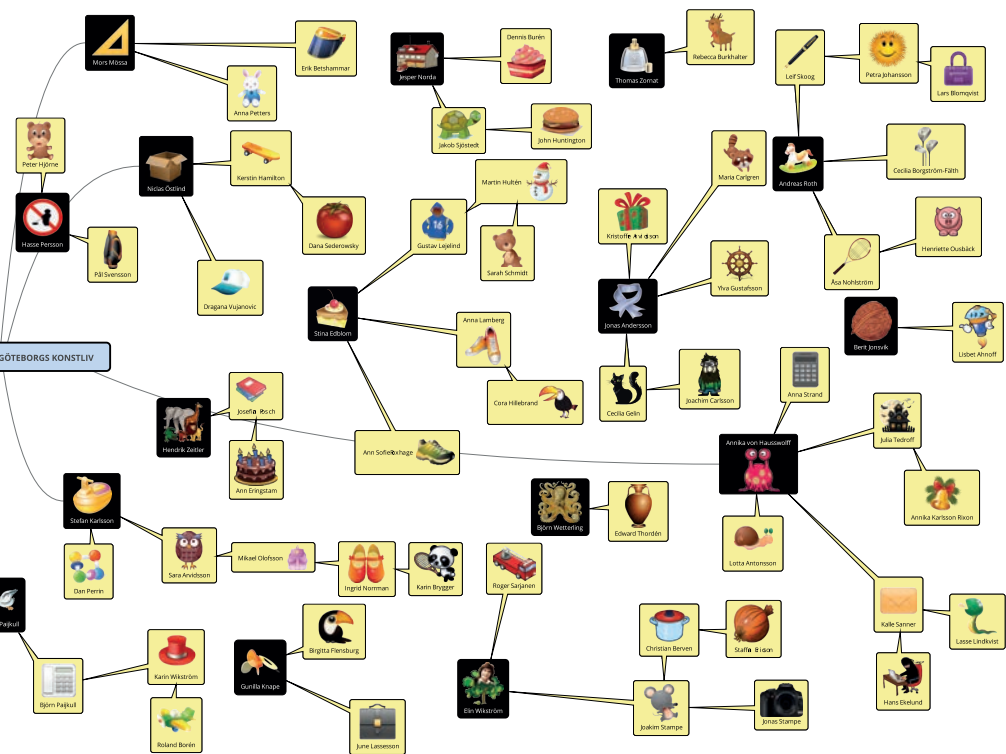

ER I GÖTEBORGS KONSTLIV

I GÖTEBORO KONST

G BOR INGA NÄRER

Program 2018
Felix Gmelin 17 feb-8 mars
Marja-Leena Sillanpää 10-29 mars
Åsa Norberg & Jennie Sundén 6-27 april
Bosse Melin 11-31 maj
Dryckesbröderna 15 juni-6 juli
September **Fredrik Wretman**
Oktober **Dana Sederowsky**
November **Stefan Karlsson**
December **Matts Leiderstam**

Konstnärer

Peter Johansson, Jean-Louis Huhta, Elisabet Eriksson, Hanna Andersson
Stefan Karlsson, Ernst Billgren, Leif Elggren, Virgil Dejarv, Jes Brinch, Nadine Byrne,
Leif Holmstrand, Iris Smeds, Carl Michael von Hausswolff, konstgbg.net

Samtalspartners

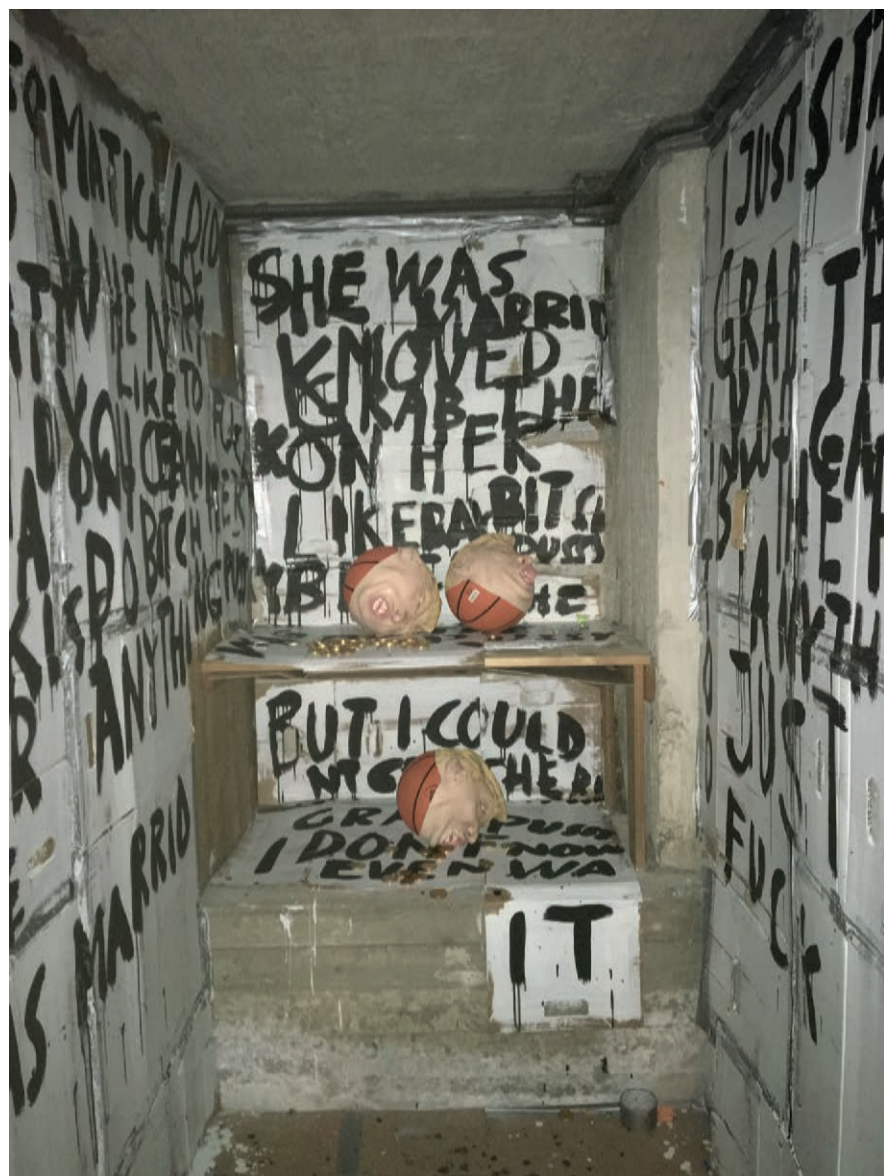
Kalle Boman, Magnus Haglund, Andréas Hagström, Nadja Lindh,
Alida Ivanov, Mattias Andersson, Carl Abrahamsson, Cora Killerbrand

Stefan Karlssons museum för dålig konst

Kristinehöjdsgratan 8, Göteborg, www.modko.org
Endast förbokade visningar info@skarlsson.net

Tack till: Familjen Wikanders Stiftelse och Partille Fastighetskonsult

RECEPT

Patientens namn och personnummer

Gäller 1 år från
utfärdandet om inte
kortare tid anges här:

Särskilda upplysningar

1. Läkemedelsnamn

Får inte bytas ut, sign.

Behandlingstid

Med startförpackn., sign.

Med förman, sign.

Utan förman, sign.

Får expedieras (bokst.)

..... gånger

(bokst.)

Med startförpackn., sign.

Med startförpackn., sign.

Med förman, sign.

Utan förman, sign.

Får expedieras (bokst.)

..... gånger

Exp. intervall (bokst.)

Förskrivarens namn, yrke, telefon, tjänsteställe, förskrivarkod, arbetsplatskod (obligatorisk för förman)

Utfärdandedatum och förskrivarens namnteckning

Förskrivarens namn, yrke, telefon, tjänsteställe, förskrivarkod, arbetsplatskod (obligatorisk för förman)

RECEPT

Patientens namn och personnummer

Gäller 1 år från
utfärdandet om inte
kortare tid anges här:

Särskilda upplysningar

1. Läkemedelsnamn

Läkemedelsform

Styrka

Läkemedelsnamn

Dosering, användning, ändamål

Får inte bytas ut, sign.

Med startförpackn., sign.

Med förmán, sign.

Utan förmán, sign.

Får expedieras (bokst.)

..... gånger

Exp. intervall (bokst.)

2. Läkemedelsnamn

Läkemedelsform

Styrka

Läkemedelsnamn

Dosering, användning, ändamål

Får inte bytas ut, sign.

Med startförpackn., sign.

Med förmán, sign.

Utan förmán, sign.

Får expedieras (bokst.)

..... gånger

Exp. intervall (bokst.)

Förskrivarens namn, yrke, telefon, tjänsteställe, förskrivarkod, arbetsplatskod (obligatorisk för förmán)

Utfärdandedatum och förskrivarens namnteckning

Förskrivaren intygar genom signum att villkoren enligt lagen (2002:160) om läkemedelsförmåner m.m. är uppfyllda.
Om endast ett läkemedel förskrivs snedstreckas tom ruta.

WÄDERLEKS RAPPORTEN

VÄDERLEKS RAPPORT
TEN

VÄDERLEKS RAPPORT EN 22 MAR

VÄDERLEKS RAPPORT
T
E
N

Stefan Karlsson CV

Född 1956 i Göteborg, bor och arbetar i Göteborg

Separatutställningar:

- 2018** Stefan Karlssons museum för dålig konst, Göteborg
2017 Stefan Karlssons museum för dålig konst, Göteborg
2016 Galleri PS, Gyllene Tiders Cafe, Göteborg
Galleri PS, Göteborg
Galleri Thomassen, Göteborg
2014 Candyland, Stockholm
2012 "Världens bästa Karlsson" Åbergs museum, Stockholm
2011 "Världens bästa Karlsson" Wetterling Gallery, Göteborg
Paintings 2010-2011 Galleri Agardh & Tornvall Stockholm
2010 Paintings 2010 Göteborgs konstförening, Göteborg
2009 Paintings 2008-2009, Wetterling Gallery, Göteborg
2002 Gyllene tider, LEK, Galleri Enkehuset, Stockholm
Gyllene tider, LÄR, Galleri SOC, Stockholm
Gyllene tider, KÖP, Galleri ID:I, Stockholm,
Gyllene tider, Vita kuben, Norrlands Operan, Umeå
Gyllene tider, Röhsska museet, Göteborg
2001 Gyllene Tider, Skövde Konsthall, Skövde, Sweden
1999 Enzym Bar, Zoolounge, Oslo
Enzym Bar, Galleri UKS, Oslo, Norway
1996 Sambuca Paintball, Göteborgs konstmuseum, Göteborg
Enzym Bar, Göteborgs konstmuseum, Göteborg
Enzym Bar, Galleri Forum, Malmö
En Skrythistoria, Galleri Amerikahuset, Göteborg
1994 City Galleriet, Göteborg
Paperpool Expo, Galleri Hemma Hos, Göteborg
Sambuca Konstakademi, Galleri Leger, Malmö
Paperpool Expo, Sveriges Skogsindustrier, Stockholm
1993 Brainstorm, Kunsthalle Recklinghausen, Recklinghausen, Germany
1992 Sambuca på Kanarieöarna, Galleri Baghuset, Köpenhamn
Galleri Engström, Stockholm
Sambuca på Kanarieöarna, Galleri Edward Thordén, Göteborg
1991 Sambuca Loppmarknad, Galleri Rotor, Göteborg
1990 Galleria Chisel, Milan och Genova
Galleri Engström, Stockholm
Storrer Gallery, Zürich
1989 Paperpool Expo, Forum Hamburg, Galleri Engström
Paperpool Expo, Galleri Leger, Malmö
Paperpool Expo, Wetterling Gallery, Göteborg
Paperpool Expo, Stockholm Art Fair, Galleri Engström, Stockholm

- Paperpool Expo, Galleri Engström, Stockholm
- 1988** Paperpool Expo, Galleri Engström, Stockholm
- 1986** Alfa VTV GT, Galleri TV, Malmö
- 1985** Galleri Rotor, Göteborg
  - Paperpool Expo, Kulturbüro, Berlin
- 1984** Galleri Sub Bau, Göteborg
- 1982** Paperpool Expo, KUKUK, Berlin
  - Paperpool Expo, Galleri Metropol, Berlin
  - Paperpool Expo, Lausitzer Platz, Berlin
- 1981** Galleria Bonaparte, Milano
  - Galleri DS Art, Göteborg

Samlingsutställningar:

- 2017** Galleri Thomassen, Göteborg
- 2016** Döden- en utställning om livet, Djurgården, Liljevalchs, Stockholm
  - Maria Bonnier Dahlin stipendiater, Bonnier konsthall, Stockholm
- 2015** Galleri Thomassen, Göteborg
- 2014** Konstnärer mot cancer, Göteborgs auktionsverk
- 2013** Folkbaren, Stockholm
- 2012** ID:I, Design Hall, Telefonplan, Stockholm
  - Tombola, Göteborg
  - Galleri Leger, curator Peter Johansson, Malmö
- 2011** Galleri 54, Göteborg
  - Sleep Inn Galleri 54, Gothenburg, Sweden
- 2010** Omskakad spelplan, Göteborgs konstmuseum
  - Värnersborgs konsthall, Värnersborg
  - Galleri Monica Strandberg, Kalmar
- 2007-08** Tänd mörkret, Göteborgs konstmuseum
  - Millesgården, Stockholm, Växjö Konsthall, Ystad Konstmuseum,
  - Gävle Konstcentrum, Jämtlands Konstmuseum, Östersund,
  - Konsthallen Luleå
- 2006** Bonniers Konsthall, Stockholm
- 2005** Bohusläns Museum, Uddevalla
- 2003** Galleri Sub Bau, Göteborg
  - Göteborgs Konsthall, Göteborg
  - Göteborgs Konstmuseum, Göteborg
- 2002** Gyllene tider, Breathe-3, Röda Sten, Göteborg
  - Gyllene tider, Tunnelseende, Göteborg
  - The Weatgrass project at Ericsson AB, AIRIS, Göteborg
- 2000** Material 10 år, ArtNode, Stockholm
  - Transport, Nordstan, Göteborg
  - Sparwasser HQ, Berlin
  - Breathe-2, Tidskriften Presens, Göteborg

- 1999** Borderline 99, Svinesund
Billig svensk mat, Sub Bau på Gun, Oslo
- 1998** stART, konst på reklampelare, Kulturhuvudstaden, Stockholm
Saltsjöbadsdokumentet, Stockholm
Konstmedel, Göteborgs Konstmuseum
- 1996** Filmen 100 år, Göteborgs Konstmuseum
Maria Bonnier Dahlins Stiftelse, Stockholm Art Fair, Stockholm
Sambuca Box, Update, Köpenhamn
27.680.000, Nordisk samtidskonst i massmedia, Stockholm
City Galleriet, Stockholm
Enzym Bar, Love All, Färgfabriken, Stockholm
- 1995** Stockholm Art Fair, Galleri Engström, Stockholm
Fredrik Roos Nordiska Samling, Moderna Museet, Stockholm
City Galleriet, Göteborg
Sambuca Båt, One Night Stand, Oslo
Göteborgs Konst, Bukowskis, Stockholm
- 1994** Off Limits 2071, Malmö, Sweden
Stockholm Art Fair, Galleri Engström, Stockholm
Lägenhet, Göteborg och Malmö
Vår Gård, Stockholm
P-Konst, Göteborg
- 1993** Stockholm Art Fair, Galleri Engström, Stockholm
Overground, Göteborgs Konsthall
Airport, Vanda Airport, Helsingfors, Finland
Objektet, Mölndals Konsthall, Mölndal
- 1992** Kommun, Botkyrka Kommunhus, Stockholm
Stockholm Art Fair, Galleri Engström
- 1991** Paperpool Expo, Nya idéer - Djärva Experiment, Bildkonstnärnsfonden,
Konstakademin, Stockholm
Europäische Werkstatt Ruhrgebiet, Kunsthalle Recklinghausen,
Galleria Chisel, Milan, Italy
- 1990** Paperpool Expo, Digitala Drömmar, Norrköpings Konstmuseum
Paperpool Expo, Stockholm Art Fair, Galleri Engström
Milano Art Fair, Galleria Chisel, Milano,
Art Cologne, Galleri Engström, Köln
- 1989** Paperpool Expo, Frankfurt Art Fair, Galleri Engström, Frankfurt
Paperpool Expo, Art Cologne, Galleri Engström, Köln
- 1988** Paperpool Expo, Re-form, Göteborg
Paperpool Expo, Stockholm Art Fair, Galleri Engström, Stockholm
- 1987** Paperpool Expo, AVE 87, Arnhem, Holland
Paperpool Expo, U-media, Umeå
Paperpool Expo, Bunker International, Berlin
Paperpool Expo, Monitor 87, Frölunda Kulturhus, Göteborg

**Projektledare (PL), curator (C), samarbetsprojekt (SP),
föreläsningar (F), konsultuppdrag (KU), gästlärare (GL), skribent (S)**

Konsthögskolan Valand (GL)
Konsthögskolan Helsingfors (F)
Konstskolan Forum, Malmö (GL)
Konsthögskolan Trondheim (GL)
Nordiska konstskolan Karleby (GL)
Konstfack, Stockholm (GL)
Konstmedel 98 – ett läkekonstprojekt (PL, C)
27.680.000 – nordisk samtidskonst i massmedia (PL, C, SP)
Lägenhet (PL, C, SP)
Seretid i konsten (PL, C, SP)
Saltsjöbadsdokumentet (PL, C, SP)
Kommun (PL, C, SP)
Transport (PL, C, SP)
Tunnelseende (PL, C, SP)
Sub Bau (PL, C, SP)
Nextart Gallery (PL, C, SP)
Enzym Bar (PL, C)
City Galleriet (PL, C)
Standard konstförmedling (PL, C, SP)
Gyllene Tider – kulturarbetarnas seniorboende (PL, C, SP)
Riksutställningar (KU, F, S)
Liljevalchs konsthall (PL, C, SP)
KK Stiftelsen (KU, F, S)
Göteborgs konstmuseum (PL, C, SP)
Konsthallen Göteborg (PL, C, SP)
Galleri 54 (PL, C, SP)
Stefan Karlssons museum för dålig konst (PL, C)
Konstateljén psykiatri Sahlgrenska (PL, SP)
Göteborgs Filmfestival (PL, C, SP)

Stipendier och arbetsbidrag:

Maria Bonnier Dahlins Stiftelse
Konstnärsnämnden arbetsstipende x 4
Konstnärsnämndens projektbidrag x3
Göteborgs stads kulturstipendium
Västra Götalands kulturpris

Representerad:

Moderna Museet, Stockholm

Göteborgs Konstmuseum

Fredrik Roos Nordiska Samling

Stockholms stad

Åbergs museum, Stockholm

Statens Konstråd, Stockholm

Kunsthalle Recklinghausen, Recklinghausen

Fondazione Catinca Prini, Genova, Italy

Bonnier Art Collection, Stockholm

Jarl och Jytte Borgen Collection, Köpenhamn

Hemsida och kontaktuppgifter:

www.skarlsson.net

info@skarlsson.net